

Josef Kordík

KNIHA, KTERÁ BY NEMUSELA BÝT

Satan se pozná těžko. Nemá kopyta jako obyčejný čert, nevyplazuje jazyk jako obyčejný ďas a nemá ohon jako ďábel. Ďáblové mají ohony, neboť se musí ohánět. A mají vši. Satan je nemá.

Těžko se dá poznat Satan, ale poznat se dá: nemá rád šhubánky, hraje špatně na piano a rád mluví. Věčně mluví, žvaní a vyjadřuje se. Nemá rád lidi, kteří moc uvažují. Nadržuje těm, co nikdy o ničem nepochybují, a taky slepicím. Slepícím hodí přehršlí ječmene a dají pokoj.

Není pravda, že Satan chce, aby mu člověk upsal duši. Nemá rád dokumenty – brzy by to prasklo. Šlohe duši beze smlouvy.

A není vládcem pekel. Je vládcem příležitosti. Satan mistrovsky ovládá umění poznat svou chvíli. Svou chvíli ještě nikdy nezaspal. Uchopí ji vždycky svěží, plný sil a elánu.

Asi proto, že na rozdíl od čerta, který nikdy nespí, spí satan jako dudek. Ale na piano hraje opravdu hrozně špatně.

Motto knihy "Kde jsi chodil, Satane?", Františka Nepila, ČS 1966

Španělský malíř Goya znázornil na jedné grafice oběť srostlou s mučícím nástrojem a tvořícím spolu jednu bytost, která sebe sama mučí.

Takovým zmanipulováním je ohrožena naše společnost. Mnozí jsou mučeni, ale zároveň mučí.

Metody ovládání společnosti se od dob malíře Goyi značně zdokonalily. Oč snadnější a "humánnější" je, když se společnost sama kontroluje, usměrňuje, když sama dbá, aby těch nástrojů k fyzickému mučení nebylo třeba použít. Takto je společnost řízena s drobnými výjimkami řadu let. Stačí jen tu a tam, podle aktuální potřeby, propagandistickými kampaněmi infikovat myšlenku: "Uklovejte každého, kdo se uchýlí od normálu."

A nejhrouzvenatější kampaň se vede téměř nepřetržitě proti věřícím. Začíná to už v základní škole. Pokaždé na začátku školního roku se opakovala otázka: "Kdo se hlásí na náboženství?", dobře připravená ateistickou výchovou, jak ve škole, tak v tisku, rozhlasu a televizi. Bylo to jako signál k hromadnému posměchu. Celá třída se pak otáčí s patřičným veselím směrem, kde se předpokládá, že se zvedne ruka. A posměch se mnohokrát opakuje, velice mazaně a záludně od učitelů a drasticky otevřeně od spolužáků.

V devítiletce jsem měl přezdívku ministrant. Když po takovém jednom posměchu mne přišel potěšit spolužák, že jeho babička chodí taky do kostela, hrubě jsem ho odmítl. Tehdy mi byla odporná jeho tajná podpora.

Byly nás tisíce takto postižených.

Ateismus, který se zmocnil školy, soustavně říkal: "Teď vám ukážu, jak je náboženství v rozporu s vědou." Vždy jsem s obavami zvýšil pozornost, ale žádný rozpor jsem nikdy nezjistil. A jak jsem byl rád, když jsem se dozvěděl, že většina velikánů vědy jsou věřící.

Jakási komise musela jednat, než jsem dostal povolení opustit zemědělství a studovat průmyslovku. Tak ještě dožívalo nevolnictví v šedesátých letech dvacátého století.

Po trpkých zkušenostech jsem víru dlouhá léta skrýval až na hranici lhovosti.

Na obzoru se už objevily slabé červánky svobody. Jednoho rána jsem se probudil udiven, že je svoboda. Ale byl to jen krátký záblesk. Dřív než jsem si stačil protřít oči, svoboda byla zase jednoho rána pryč. V té době jsem byl na vojně a prožíval to jen z dálky, četbou novin. Ale i na to vzpomínám jako na hluboký zážitek a zůstala ve mne víra a naděje, že se to zase brzy vrátí, že je možné, aby společnost žila ve šťastné svobodě.

V Liberci, v partě věřících studentů jsem poznal, že víra není ani zdaleka záležitostí soukromou, ale spíše společenství v odpovědnosti za všechny. A to byl už jen krůček k tomu, abych změnil fakultu textilní za teologickou.

Na bohosloví se mi to zpočátku líbilo. Ale s postupující normalizací byli vyhozeni jeden po druhém téměř všichni charakterní profesori a nahrazeni přijatelnějšími pro ateistický režim, který si jako jeden z hlavních cílů určil likvidovat náboženství. Svůj nesouhlas se zlořády jsem chtěl vyjádřit odmítnutím nechat se světit oficiálně. Chtěl jsem se nechat vysvětit tajně. Svůj mlčenlivý pobyt na bohosloví jsem chápal jako kompromis, za který budu trpět neúčinností v duchovní správě. Není totiž možné hlásat absolutní pravdu kompromisním mlčením ke zlořádům, které se dějí vedle mne. Prostě nelze zavírat oči před skutečností.

Ale jeden z představených, kterému jsem důvěřoval, mne přemluvil, abych to v duchovní správě vydržel aspoň půl roku. Vydržel jsem to téměř šest let, a zkušenosti, které jsem získal, jsou k nezaplacení.

Samozřejmě, že jsem si neúčinnosti užil nadmíru. Působit jako kazatel, a přitom obcházet nejpálčivější problémy společnosti, to prostě nejde. To vede k sektářství, do jakéhosi dobrovolného gheta, kam má přísně zakázán vstup realita. A otevřít se realitě, to znamená zbavovat se strachu.

Do pastorace jsem šel s představou, že stačí lidem v kázání předkládat křesťanské učení a že budou podle toho žít. Ale sám na sobě jsem poznal slovo apoštola Jakuba: "Víra bez skutků je mrtvá."

V hlubokém prožitku neúčinnosti byly přede mnou dvě možnosti. Přehlušit hlas rozumu a vzdát se svobodné vůle. Rozum nahradit prefabrikovanými formulkami, svobodnou vůli nahradit bezkonfliktními, osvědčenými dispozicemi církevních představených a státních dozorců. Byla by to vlastně sebevražda na lidské podstatě. Anebo druhá – a tu jsem si zvolil – podpis Charty 77, jako hnutí občanské angažovanosti. Bylo to pro mne jako znovunalezení pevné opory.

O celou dobu svého kněžského působení jsem pracoval na opravách kostelů. Musel jsem se naučit všem možným řemeslům, hlavně zedničtině a klempířině, i věž jsem pokrýval šindelem.

Při opravách kostelů se uplatňuje mnoho aspektů. Péči o hmotné potřeby církve na sebe vzal stát. Ale přidělování finančních prostředků se velice jemně diferencuje. Především je stát nucen financovat opravy objektů první památkové kategorie ve velkých městech s ohledem na cestovní ruch. Tam se konají přímo demonstrativní opravy. Kostel je několik let obklopen drahým lešením a srdce turistů jásá nad péčí o památky. Jinak je tomu u odlehlých nebo nepamátných kostelů. Pokud je kněz členem PiT, má naději, že dostane dostatečný finanční příspěvek, aby si mohl zaplatit i firmu, která opravu provede. Ostatní musí o každou korunu tvrdě bojovat a opravy se provádí brigádnicky. Přibývají tedy i starosti o shánění řemeslníků, pomocníků, materiálu a je nutné se také starat o jejich stravování.

A tak. Pokud jsem mohl, jsem si opravy prováděl sám. Málokterý řemeslník se dovede přizpůsobit požadavkům památkového objektu. Zedník třeba zkazil omítku v kostele tím, že do omítky přidal mnoho cementu. A pokud jsou dobrými a odpovědnými řemeslníky, mají mnoho zakázek a nemohou hned přijít.

Zval jsem k pobytu ochrnuté, odsouzené na invalidní vozíček. Dříve, než jsem v tom mohl v hojnější míře pokračovat, bylo mi to odnětím souhlasu znemožněno, ale věřím, že se najdou jiní, kteří takové setkání budou uskutečňovat.

Jako poslední z kněží – katolíků, signatářů Charty – jsem byl zbaven státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti bez udání důvodů. Poté státní bezpečnost zahájila trestní stíhání.

V podstatě jsem rád tomu, co se se mnou stalo. Věřím, že s pomocí lidí a Boží touto zkouškou projdu obohacen o nové zkušenosti a nové odhodlání.

Když jsem měl v ruce písemnosti trestního stíhání, napadlo mne zveřejnit je. A mnoho lidí mne vyzývalo, abych své zkušenosti napsal. Protože nelze ještě o všem psát, dá-li Bůh, doplním následující v budoucnu ještě dalšími kapitolami.

Libčevský farní obvod

Do Libčevse jsem byl ustanoven k 1. 6. 1977. Předtím jsem byl téměř dva roky kaplanem v Bílině. Koncem dubna si mne zavolal kapitulní vikář **Josef Hendrich** na ordinariát do Litoměřic a řekl mi, abych počítal s přeložením. Ale zatím nevěděl ani kam to bude. Pustil jsem to z hlavy, ale za měsíc si mne zavolal znovu. Na sekretariátě ordinariátu jsem se setkal s dosavadním administrátorem v Libčevsi **Pavlem Zelinou**.

Mému předchůdci bylo tehdy 31 let, Slovák, vyučený číšník. Původně studoval v Bratislavském semináři, ale kvůli alkoholismu byl vyloučen. Litoměřická diecéze přijímala více Slováků, kteří byli odmítnuti v Bratislavě, a on se přidal k nim.

S alkoholismem měl potíže i jako kaplan v Chomutově. Byl tam odsouzen za to, že opilý řídil auto. V opuštěnosti na faře v Libčevsi, uprostřed skomírajících farností a chátrajících budov chuť k alkoholismu jen rostla.

Samozřejmě, že byl členem Pacem in Terris (PiT). Takový název dostalo sdružení katolických duchovních. Těmi slovy začíná encyklika papeže Jana XXIII. z roku 1963, ve které především požaduje uznání lidských práv ze strany státní moci. Tímto názvem se zastírá skutečná podstata sdružení.

PiT bylo vytvořeno církevním oddělením státní bezpečnosti pro ty kněze, které lze ke členství nějakým způsobem donutit. Buď proto, že žijí v konkubinátě, nebo touží po výnosnější faře, nebo se nechají naverbovat z hlouposti.

Ti, kteří si mysleli, že když tam vstoupí, že budou moci účinněji v klidu působit, brzy z omylu vystřízlivěli a někteří z nich se už odvážili z PiT vystoupit. Podstatným úkolem PiT je zničení katolické církve v naší zemi. Nakolik si státní orgány uvědomily, že víru v Boha nelze vymýt, má se PiT stát základem a tvůrcem státní církve.

Skutečný program PiT samozřejmě nelze zveřejnit a tak navenek vystupuje jako mírové hnutí. Protože u nás je mírové hnutí chráněno zákonem, ti, kteří PiT kritizují, bývají ze strany státního dozoru nad církví varováni, aby si dali pozor, že kritizování mírového hnutí je trestné.

Tak se oficiálně vyjádřil i místopředseda vlády ČSSR Martin Lúčan 12. 11. 1981 na zasedání rozšířeného federálního výboru SKD PiT v Banské Bystrici: "Víme, že vaše vlastenecká práce ve Sdružení PiT se některým kritikům nelíbí a jeví se jim jako ,politicky zabarvená' a s povoláním římskokatolického kněze neslučitelná ... SKD je zaregistrováno v naší společenské struktuře jako instituce, která má mírový program, ... usiluje o vytvoření dobrých vztahů mezi čl. státem a katolickou církví, podporuje budovatelské snažení našich pracujících. Tyto stanovy jsou v souladu s naší socialistickou státností, a proto je naší morální, ale i ze zákona vyplývající povinností vaše kněžské Sdružení bránit proti všem, kteří mu nepřejí ... Každý, kdo by chtěl vaše hnutí napadat, měl by si uvědomit, že útočí nepřímo proti socialistickému společenství, proti úpravě vztahů mezi státem a církvemi, že na takové útoky dostane pádnou odpověď."

Představitelé PiT byli za třicet pět let pečlivě vytipováni. Nemusí to být jen konkubináři a kariéristi, ale i ti, kteří jsou postiženi nemocemi ovlivňujícími jednání.

Poměrně často se setkávají s představiteli státu a navzájem se ujišťují, že je mezi státem a církví vrcholná harmonie. V roce 1981, když byli přijati představitelé českého PiT představiteli české vlády, právě v té chvíli byly přepadeny desítkami příslušníků SNB se samopaly a psy klášter sester dominikánek v Kadani a domov pro kněze důchodce v Moravci. Představitel české vlády právě ujišťoval, že církev má u nás zákonný prostor k uspokojování náboženských potřeb věřících. Představitelé PiT mlčeli.

Jejich úkolem není se někoho zastávat. Proto nebyli sdruženi. Byli sdruženi proto, aby pomáhali maskovat likvidaci.

Zelina byl ustanoven do Trnovan a do Šenova. To jsou dvě ze tří farností Teplic. Z hlediska ateistického režimu, který rozhoduje, kam který kněz přijde, si jistě toto povýšení zasloužil.

Zelinovi přeložení do početných farností nepomohlo. Nemoc způsobené alkoholem ho oslabovaly. Nepomohlo ani ústavní protialkoholní léčení. Ve třiceti třech letech zemřel.

Mně kapitulní vikář řekl, že budu ustanoven do Libčevse. Krajský tajemník prý s tím sice nesouhlasil, chtěl mne umístit někam za Žatec, ale pak se s tím smířil, když mu kapitulní řekl, že na mne žádné stížnosti dosud nebyly. Ustanovovací dekret měl datum 6. června, Je to běžná praxe státních orgánů udělovat souhlas se zpětnou platností. Jsem přesvědčen, že je to proto, aby se věřící nemohli a překládanými kněžími rozloučit. Kněz obvykle v neděli v kostele řekne: "Je téměř jisté, že se budu stěhovat, ale protože jsem ještě nic nedostal, tak se zatím neloučím." V týdnu to pak dostane a příští neděli je už přestěhován v jiném obvodu. A u věřících snadno vznikne dojem, že se s nimi rozloučit nechtěl, že je na ně nazloben.

Při předávání obvodu byl zaznamenán tento stav objektů:

1. Farní kostel v Libčevsi: Na bání utržený plech 0,5 m². Poškozená šindel na velké bání takovým způsobem, že je ohroženo zdivo. Zatéká do sakristie.
2. Farní budova v Libčevsi: Střecha částečně poškozená. Jinak v dobrém stavu.
3. Farní kostel Kozly: Střecha v značně poškozeném stavu.
4. Farní budova v Kozlech: V dobrém stavu. Udržovaná nájemníky.
5. Farní kostel v Měrunicích: Utržený plech na věži. Rezaví malá věžička a zatéká do sakristie. Okna zchátralá.
6. Farní budova v Měrunicích. Je značně zchátralá.
7. Filiální kaple v Želkovicích: V dobrém stavu.
8. Filiální kostel v Řisutech v demoličním stavu.

Postupně jsem zjišťoval, že skutečný stav je daleko horší. Třeba farní budova v Kozlech byla a je v zoufalém stavu. Nájemnice tam byly, ale obě přes osmdesát. A ta údržba, na kterou stačily, spočívala v tom, že na půdě rozmísťovaly nádoby na zachycení dešťové vody.

V seznamu nebyl uveden kostel u Lahovic, rovněž v demoličním stavu. V severních Čechách na mnoha místech jsou osamělé kostely za vesnicí. Němci, kteří zde tvořili většinu, měli takový hezký zvyk konat k těmto kostelům minipoutě. V létě, když bylo hezky, nebyla mše ve vsi. Věřící si udělali pouť za vesnicí. Bylo to příjemné odreagování a zdravý aktivní odpočinek. I hostinský zavřel hospodu, zapřáhl do vozu, naložil potřebný počet soudků piva a vuřtů a rozbilil to u kostela.

Po vsi se říká, že jednoho krásného letního podvečera v padesátých letech mládežnická brigáda, která stavěla ve Všechlapech kravín, po práci tento kostelík zdemolovala. Říká se, že to dostali za svazácký úkol.

Kostel v Řisutech je pozdně barokní a stejně rozmlácený, část stropu spadla, kůr je rovněž zřícený. Báň věže je nakloněná a hrozí spadnutím.

Když se mne památkářka ptala, co s tím budu dělat, řekl jsem, že se okamžitě pustím do opravy, jakmile bude chodit aspoň deset lidí do kostela. Do Želkovic je to jen dva kilometry. Ale z Řisut nechodí nikdo.

Milovník architektury by mohl být ostatními kostely nadšen. S hrdostí jsem tehdy říkal: "Nejdu pod gotiku." Ale moje nadšení brzy vyprchalo, když jsem viděl, že většinu lidí ve vsi je všechno okolo kostela lhostejné. I jeho

historický význam. Architektura, která neslouží lidem, se stává hromadou nesmyslného kamení. Krásu architektury dávají teprve lidé, kteří stavbu potřebují a využívají ji. Vlastně ji ožívují. Cítil jsem odpovědnost za to, že jsem ty kameny nedokázal oživit lidmi.

Kámen jakoby měl svůj vlastní život a svoji řeč. Svědčí, s jakým citem ho kameník opracovával, jak do něho vložil jednak krásu a účelnost, ale i spěch, aby stavba už byla hotova a mohla sloužit k oslavě Boha. A teď jakoby kámen svědčil o smutku nad tím, že ho téměř nikdo nepotřebuje.

Libčevský kostel má románskou věž se šindelovou bání. Loď je také románská s krásným kamenným portálem. Presbytář je gotický, ale původně byl také románský.

V Želkovicích je románská rotunda s přistavenou pseudorománskou lodí.

Kostely v Kozlech a Měrunicích mají gotické presbytáře.

Fara v Libčevsi je barokní patrová budova. Dvůr je veliký. V pohledu od fary na levé straně jsou bývalé hospodářské budovy. Na konci dvora je stodola. Vpravo je domek, ve kterém mají nyní myslivci klub, a zahrada. V Libčevsi to vypadalo zpočátku velmi nadějně a líbilo se mi to. Bylo léto. Letní rána na vesnici jsou kouzelná. Do kostela chodilo lidí dost. Bohužel značná část jen ze zvědavosti na nového faráře. S tím pak přišlo první rozčarování, když zvědavost opadla. To byl první prožitek neúčinnosti, když jsem tyto lidi nedokázal oslovit a nadchnout. Ale to se projevilo až před zimou

To léto bylo krásné i díky Chartě. StB si s ní nevěděla rady. Pomlouvačná kampaň vzbuzovala spíše po-bavení a tři zatčení byli slabým zastrašením a Chartě to vše v podstatě prospělo. Vdávala jeden dokument za druhým a signatářů přibývalo po stovkách.

Velice důležitá skutečnost v činnosti kněze je zbavování se strachu. V evangeliích je sice mnohokrát napsáno: "Nebojte se!", ale uvěřit tomu slovu a uvést ho do skutečnosti vlastního života je záležitost trvalá, celoživotní.

Ten rok jsem se díky příkladu Charty zbavil velkého dílu strachu.

Projevovalo se to třeba v tom, že jsem se přestal bát okresního církevního tajemníka a snažil jsem se jeho zastrašování a omezování vzpírat.

Říká se jim docela hezky – církevní tajemník, ale výstižnější by bylo proticírkevní tajemník. Jsou prodlouženou rukou StB. Mají svoje vlastní agenty z řad návštěvníků kostela. Shromažďují nejdetailejší informace o životě a působení kněží a věřících. Kontrolují všestranně kněze při bohoslužbách, a hospodaření farností.

Instruují své agenty a pracovníky národních výborů jaké pomluvy mají šířit o kněžích, aby narušili jejich pověst a poštváli lidi proti nim a zase naopak, aby byli kněží na lidi naštvaní. Mnohokrát mi tento okresní církevní tajemník řekl, že to a ono ví od "toho blbce tajemníka MNV". Účastňují se kněžských schůzí, mají připomínky i ke zcela náboženským příspěvkům a vše životné a pravdu hledající se snaží zadusit. Při naší vikariátní konferenci označil referáty o koncilových dokumentech za pobuřující a příště se v nich nesmělo pokračovat.

Disponováním příspěvky na opravy nutí kněze ke vstupu do PiT. Jistý kněz kdysi žádal o značný finanční příspěvek na opravu velkého kostela. Tajemník mu řekl: "Dostanete to, když vstoupíte do PiT." Protože se jednalo o skutečně velkou částku, rozhodovalo se o tom ve větším fóru. O přestávce ekonom ONV tomu knězi řekl: "Nevstupujte tam, ty peníze dostanete stejně." Ten kostel je totiž turisticky atraktivní a opravit se musel.

Jiný kněz žádal tajemníka o příspěvek na nátěr plechové krytiny věže. Tajemník, tak jako vždy, řekl: "Přijďte za mnou na ONV, projednáme to."

Kněží tedy chodí k tajemníkovi jednat. V tomto konkrétním případě takové jednání trvá už několik let a věž pomalu rezaví a dnes už to žádný nátěr nezachrání. Bude muset přijít klempíř a položit plech nový. Že to bude stát víc peněz? To není tak důležité. Hlavně, že kněz ztratil spoustu času a nervů "jednáním", že bude příležitost k dalšímu "jednání" a pro kněze přibude starost o klempíře a plech.

Při prvním setkání se mne tajemník vyptával, co jsem zač, přesvědčoval mne, abych moc neopravoval, že mne považuje spíše za studijní typ, abych studoval na doktorát teologie, že bych mohl přednášet na fakultě, vyptával se, jaké mám plány do budoucna.

"Když se budete angažovat, budete mít docela slušný postup."

"Jestli myslíte angažovat se v Pacem in Terris, tak v tom se angažovat nebudu."

Pro něho to bylo, jako když mu vrazí kudlu do zad. Hekal, nemohl ze sebe dostat slovo. Pak řekl: "Tak se aspoň neangažujte proti."

Práce bylo dost a tak jsem se do ní hned pustil. S příležitostnými brigádníky jsem maloval kuchyň a pokoj, kde jsem chtěl bydlet. Instaloval jsem odpad z kuchyně, zatím do žumpy.

Pohled na dvůr byl otřesný. Uprostřed cesta ke stodole a smetiště a na obě strany se rozrůstalo křoví černého bezu. Vzrostlé jasany u zdí tloukly větvemi do střechy a rozbíjely ji. U stodoly, skryté v křoví, pobořené prasečí chlívky. Kam jsem se postavil, mohl jsem něco uklízet a dávat do pořádku. Když zapršelo, musel jsem ze záchodu vybírat vodu lopatkou.

V září a říjnu jsem byl povolán na vojenské cvičení. Byl jsem si vědom toho, že nejsem tak statečný, abych v případě mobilizace odmítl nastoupit do armády. Nechtěl jsem ale jakýmkoliv způsobem aktivně, ať už by se jednalo o jakoukoliv válku, podílet se na zabíjení, V naší armádě nejsou kněží a tak zbývá jediná možnost – zdravotník. Po ukončení fakulty jsem požádal vojenskou správu o přeřazení ke zdravotníkům. Bylo mi vyhověno. Na zdravotníky bylo přeškolenáno nesmírné množství záložníků. Byl jsem jediný, který se přihlásil dobrovolně. Ostatní byli naštvaní, protože to přecvičení trvalo dva měsíce. To je dost otravné. Raději by byli dál u zbraní, kde se přímo zabíjí, jen aby nemuseli být o měsíc déle na cvičení. A stejně se stydím, když si uvědomím, že je dost těch, kteří jdou raději do vězení, aby se nemuseli cvičit v zabíjení.

Dnes se mi zdá už nepředstavitelné, že jsem měl strach, když jsem jel poprvé navštívit evangelického kněze Zdeňka Bártu, signatáře Charty.

Evangelický sbor v Chotiněvsi, který si ho zvolil za svého faráře, je v poměrech severních Čech naprostou výjimkou. I v porovnání s katolickou církví. Vesnice je malá, ale sbor je početný a aktivní. Zdeňkovi byl v květnu 1980 odňat státní souhlas, ale sbor to statečně snáší a žije dále, i když nemají svého faráře a Zdeněk přesto, že tam bydlí, už nesmí kázat. Věřící sboru, pokud tam nepřijdou sousední kněží, káží sami.

Sbor je tvořen převážně z volyňských Čechů, kteří sem přesídlili po roce 1948 z Ukrajiny. Z tamního kostela si přivezli v bednách rozebraný oltář a kazatelnu. V Chotiněvsi si postavili z materiálu rozbořené hospody a cihelny nový kostel. To, že se to podařilo na počátku padesátých let, v době nesmiřitelné ateizace, kdy byl veškerý stavební materiál nesmírně vzácný, je podivuhodné. Bylo to možné díky mimořádnému nadšení a zápalu věřících a organizátorského úsilí tehdejšího kněze.

Jsem přesvědčen, že většina kostelů vznikala ve stejné atmosféře. A stále vzniká. Třeba v Polsku. Z potřeby a touhy věřících, kteří si je sami postaví a přispějí na zaplacení odborných řemeslníků,

I když jsem toužil podepsat Chartu, stále jsem se ještě bál. Myslel jsem si, že budu moci působit v kostele – kázáním – účinněji, než kdybych podepsal Chartu a oficiální působení mi bylo znemožněno. Měl jsem také strach před krokem do neznáma. Ale když jsem viděl, jak počet návštěvníků v kostele v kostele přes zimu klesl a že se nevrátili ani s přicházejícím jarem, ze svého omylu jsem vystřízlivěl.

Nestkal jsem se s žádnou příznivou rezonancí toho, co jsem říkal. V té době jsem po bohoslužbách na pokračování četl rozhovory pravoslavného kněze Dmitrije Dudka. Dudko v nich naprosto otevřeně předkládá model současného křesťana v prostředí militantního ateismu.

Věřící se nad tím většinou zamračili. Dívali se do zdi, bylo jim to nepříjemné poslouchat. Snad to chápali jako výčitku v jejich každodenních kompromisech s nevěreckým prostředím. Začal jsem si uvědomovat, že tito staří věřící jsou jako mohutné kameny, se kterými se nedá pohnout, ale snad se na nich dá stavět. A pokud s nimi pohnout, tak jen velice opatrně a pomalu. Především musím sám jít nekompromisně napřed a ukázat jim cestu a předložit jim teprve vyzkoušenou a osvědčenou věc.

Celý život slyšeli ze všech stran a v různých podobách jenom jedno: “Držte hubu a krok!” a teď jim nějaký mladíček bude povídat něco jiného. Kdykoliv se jim něco podbízel, pokaždé je to zklamalo. Ti už pouhým slovům nevěří.

Poznal jsem, že ani na mladé nemohu mít přímý vliv. Zpočátku jich pár ze zvědavosti nakouklo, požádal jsem je i o pomoc při opravách, asi třikrát jsem jim povídal o životě Krista a přečetl úryvky Dudkových rozhovorů. Nemyslím si, že jsem to dělal zrovna tím nejvhodnějším způsobem. Řekli mi: “Bylo to fajn,” ale příště už nepřišli.

Tu a tam někdo žádal o křest dítěte. Před křtem jednou přišli na povídání, o co vlastně jde, ale po křtu jsem je v kostele neviděl. Za rok, ani za tři. Uvědomil jsem si, že nemá smysl nevěřícím rodičům křtít děti. Děti lze křtít jen tehdy, když se dospělí zaručí, že dítě křesťansky vychovají, že dítě křesťansky vychovají. A tady žádná záruka nebyla. Křest byl žádán jen proto, že si to přála babička. Znáám případ. Kdy matka jednoho z rodičů byla katolička a matka druhého protestantka. Obě slibovaly, že v případě křtu v jejich víře předají manželům dům. Je to vyjímečný případ, kdy nátlaku babiček rodiče nepodlehli, dítě nepokřtili a dům si postavili sami.

Drtivá většina nevěřících rodičů je ochotna divadýlko v kostele podstoupit. Babičce ustoupí, vždyť dobře platí.

Začal jsem takové křty odmítat s tím, že dítě pokřtím okamžitě, jakmile u rodičů, třeba i u jednoho uvidím nějaký projev víry. A bylo zle. Zlobily se především babičky.

S obdobným postojem jsem se setkal v knize německého evangelického teologa Dietricha Bonhoeffera, který byl za účast v odboji popraven nacisty: “Jako pouhá demonstrace ztrácí křest dětí své oprávnění.” (str. 67, samizdatová publikace) V té souvislosti mluví o “nenáboženském křesťanství”. “Křesťanství” snad proto, že ke křtu došlo. A “nenáboženské” snad proto, že účastníci Boha ze svého života vypudili.

Samozřejmě, že dnes už je snaha o navrácení k podstatnému vnitřnímu obsahu křtu všeobecná. Praxe křtu dětí se musela změnit jako důsledek jiné změny. Dnes už totiž dítě nemá zaručenou křesťanskou výchovu jako dřív.

Uvědomil jsem si, že izolovaná obroda je vyloučena. Situace místní církve se zlepší natolik, nakolik se zlepší situace celé církve v Československu.

Bylo mi jasné, že nic navíc nedokážu. Žádnou naději na činnost ve farním obvodu si již nemusím dělat. Nic nemůže být zkaženo. Teď už záleží jen na mně, kdy udělám další krok, kterým překonám hranici bariéry strachu.

StB umí čekat

Ta se ve svých akcích neukvapuje.

Ke konci roku 1977 byl odeslán dopis katolíků prezidentu republiky a Federálnímu shromáždění, který jsem také podepsal. Žádnou bezprostřední akci vůči mně ze strany StB jsem nepostřehl. Pouze mne navštívili dva příslušníci VB z Libčevse a ptali se mne na vše možné. Nejspíš vůbec nevěděli, proč ke mně byli posláni.

Na jaře 1978 při nedělní bohoslužbě stál za zadními lavicemi muž pod padesát let. Pohyboval ústy a tvářil se zkroušeně, tak jsem ho považoval za věřícího. Ke konci mše odešel. Dnes už zemřelý soused mi řekl, že nastoupil do černé volhy s řidičem a lounským číslem. Takže mimo veškerou pochybnost StB.

Za několik dní nato jsem byl u církevního tajemníka na ONV. Mimo jiné mi řekl, že bude muset řešit jedno pobuřující kázání. O žádném řešení pobuřujícího kázání jsem se nedoslechl.

V kázání, které vyslechl pán od StB, jsem měl tento odstavec: "Celé evangelium je krásná a jasná řeč. Každé slovo je na místě. Jak se to podstatně liší od těch dnešních zpráv v hromadných sdělovacích prostředcích, kde stále čtu nebo poslouchám, řádky uplývají a stále nevím, o co jde, na čem jsem. A mnohdy vím, že mne vodí za nos, že tam není všechno a mnoho obráceně."

10. října 1978 byl uveřejněn můj podpis pod Chartou. Na ten den mne tajemník předvolal na projednání důležité věci k místopředsedkyni ONV. Značně to zkomplikoval tím, že v předvolání neuvedl o co půjde. Byli též předvoláni památkářka, stavitel odboru kultury ONV, předchůdce Zelina a stavitel, který mu dělal dozor.

Tajemník věc uvedl tak, že jsem jednání vlastně vyvolal já svojí žádostí o finanční příspěvek na novou šindelovou krytinu báně věže v Libčevsi, že na opravu věže před pěti lety vydali přes třicet tisíc a že věž má být tedy v pořádku a jestli věž byla špatně opravena, je třeba pohnat k zodpovědnosti viníka. Tajemník se asi domníval, že se mu podaří dostat mne do trapné situace, že vlastně obviňuji svého předchůdce. Nepodařilo se mu to.

20. října byl soud s Jiřím Chmelem v Mostě. Chmel měl se svou manželkou domek v Korozlukách u Mostu. Neznal jsem ho. Jen z doslechu vím, že byl mimořádně nadšený pro Chartu a vše pozitivní. Okolo něho se shromažďovali mladí z Mostecka sympatizující s Chartou. Asi proto se StB rozhodla Chmela patřičně ochladit. Byl obžalován z pobuřování. Údajně se ho měl dopustit tím, že pouštěl před kavárnou Luna v Mostě z magnetofonu písně skupiny Plastic People of the Universe. O procesu jsem se dozvěděl 19. října z éteru. Dlouho jsem se rozhodoval, zda tam mám jet. Už jsem neměl možnost rozjet se za někým poradit. Se strachem jsem vyjel.

Do soudní síně byli připuštěni jen otec a manželka a dva důvěrníci. Ostatní stáli v aule nebo před budovou. Nikoho jsem neznal. Pokus o rozhovor ztroskotal. Nedůvěřovali mi. Sedl jsem si stranou, četl verše žalmů a pozoroval dění. Bylo tam asi šest uniformovaných VB. Svými zvláštními pohyby mne upoutal jeden poručík. Nakonec se odhodlal a předstoupil před jednu slečnu a jako mladík v prvních tanečních řekne: "Smím prosit?", on řekl také s mírnou úklonou: "Občanský průkaz, prosím!"

Byl jsem také perlustrován. Přesto mezi mnou a ostatními zůstala nedůvěra a tak jsem odešel. K seznámení jsem měl víc než dost příležitostí v budoucnosti.

Soud byl odročen na 25. října. Na ten den si mne pozval církevní tajemník na ONV do Loun a strávili jsme dopoledne v jednom z takových rozhovorů, z nichž se objevily věty v posudku z 8. 1. 1981. Propustil mne po jedenácté hodině. Jel jsem ještě do Mostu k soudu. Auto jsem nechal v patřičné vzdálenosti od soudu a jak jsem spěchal, za rohem soudní budovy jsem vběhl nečekaně do středu těch, kteří nebyli vpuštěni dovnitř. Řekl jsem: "Je tu Zdeněk Bárta?" Věděl jsem, že k soudu jel.

"Ten se dostal do prvního poschodí na chodbu. Zkus to. Možná, že se ti to podaří taky."

Vešel jsem rázně dovnitř a zrovna tak rázně jsem byl zastaven a perlustrován.

Onen poručík mi vzal občanský průkaz a odnesl ho do vrátnice. Zaslechl jsem hlas, jak říká do vysílačky: "Máme tady ten zatykač."

Byl to ale jen pokus zastrašit mne. Za půl hodiny mi byl průkaz vrácen.

Tu půlhodinu jsem seděl v aule s Tomášek Liškou. V té době byl ještě studentem filozofické fakulty. Vezl autem k soudu Dr. **Josefa Danisze** z Prahy. Aby se při perlustraci vyhnul záznamu, že je studentem, vzal si s sebou místo občanského průkazu cestovní pas. Obával se vyhození ze studia. Když se ho při perlustraci vyptávali na zaměstnání, odmítl jim ho sdělit. Oni si pas vzali se slovy: "My si to zjistíme." Nedlouho potom byl ze studia vyhozen.

Můj otec, jehož embéčkem jsem tehdy jezdil, byl předvolán na dopravní inspektorát do Semil k projednání dopravního přestupku z 20. 10. v Ústí nad Labem. Chtěli se asi pokusit přesvědčit ho, aby mi domluvil. Telefonoval jim, že s tím autem nejedí, aby to odeslali do Libčevse, kde bydlím. K žádnému projednání jsem pozván nebyl.

Krajský soud rozhodoval o Chmelově odvolání 6. prosince. Chmel si na chodbě soudu za důvěrníka vybral Václava Havla, jenž byl tehdy nepřetržitě hlídán dvěma příslušníky VB a kamkoliv Václav Havel šel, byl jimi sledován. Do Ústí se mu podařilo uprchnout. Vzápětí mu neznámý pachatel rozřezal pneumatiky od auta. Pátého večer mi přinesl příslušník VB z Libčevse toto předvolání:

Okresní správa SNB Louny

V Lounech dne 5.12.1978

Předvolání

K o r d í k J o s e f - L i b č e v s

Dostavte se dne 6.12.1978 v 8,00 hodin na okresní správu SNB Louny /u zimního stadionu/ zde se hlase ve vrátnici pro por. Havelku. Tuto předvolánku spolu s občanským průkazem vezměte s sebou. Vaše přítomnost je nutná.

por. Havelka Milan

Příslušníka jsem překvapil tím, když jsem mu předem řekl, co mi nese. Řekl mi, že mne sice viděl odpoledne, ale že mi to měl doručit až večer. Ale ani to mne neodradilo, abych se ještě večer se rozjel za přáteli. Byl to první výslech a potřeboval jsem radu a dodání odvahy.

Na StB v Lounech jsem byl nejprve uveden do potměšilé malé místnosti s oknem do vrátnice a s několika židlemi. Byla to jakási čekárna. Začal jsem číst žalmy. Okamžitě si pro mne poručík Havelka přišel. Převedel mne do kanceláře, posadil se za stůl a já na pohovku.

“Jestlipak víte, proč jste tady?”

“Protože je soud v Ústí.”

“No dobrá. Za chvíli přijde ještě jeden soudruh a budeme pokračovat.” A odešel.

Prohlížel jsem si místnost. Stůl u okna. Dvě křesla a židle, pohovka, malá knihovna. Tam, kde jinde mívají knihy, bylo několik skleniček a kýčových suvenýrů. Zadní stěnu tvořilo zrcadlo. Přemýšlel jsem, zda je z druhé strany průhledné. Knihovna bez knih přiléhala těsně ke stěně. Řekl jsem si: “To bude ono.” Zašklebil jsem se do zrcadla, posadil jsem se na pohovku a začal číst žalmy. Okamžitě přišel poručík Havelka se soudruhem, jak jsem pak z protokolu zjistil, majorem, jehož jméno jsem zapomněl. Kdybych se potil a byl nervózní, asi by mne nechali ještě chvíli čekat.

Major měl zakouřené brýle. Velmi se podobal tomu muži, který se nechal na bohoslužbu do Libčevse dovést černou volhou.

Major se mne ptal, proč mám tu knihu.

“Abych neztrácel čas, kdybych musel dlouho čekat.”

“My tu nejsme proto, abychom promarňovali čas.”

Havelka: “On říká, že je tu proto, že je v Ústí soud.”

Major: “No dobrá, tak nám řekněte svůj životopis.”

“Pravděpodobně jsem se narodil v Jilemnici v porodnici.”

Major zařval: “Neironizujte!”

Zvdl jsem. Asi to nebude legrace. Začal jsem tedy bez ironie stručně svůj životopis. Když jsem se dostal asi k dvacátému roku, major zařval:

“Kdo vám předložil Chartu k podpisu?”

“To vám neřeknu. Anebo – to bych vám nechtěl říct. Nevím, jak to bude vypadat za hodinu.”

Major mně začal zpovzdálí vysvětlovat, že aby mi bylo jasno, co si zde budeme říkat, že bude tajemství. Jakmile jsem pochopil, co má na mysli, řekl jsem:

“Tak aby vám bylo jasno, to co si zde budeme říkat, budu říkat všem.”

Mohl bych napsat mnoho vět z rozhovoru. Bylo by to ale jen zajímavé, ale ne přesné. Oni vedou výslech nacvičeným způsobem a pro laika mnoho nedůležitých otázek je vlastně velice důležitých pro ně. Nechtěl bych někoho uvést v omyl, že výslech je vlastně snadná záležitost. Doporučuji každému, komu výslech hrozí, aby se připravil četbou příslušné četné samizdatové literatury.

Major i Havelka střídavě odcházeli. Jednu chvíli přišel ještě kdosi třetí.

Byla také řeč o mladých lidech s dlouhými vlasy. Tehdy jsem o nich nic nevěděl. Často se jim říkalo underground. V té době jsem se s nimi setkával stále častěji. V severních Čechách jich bylo mnoho. Byli to takoví bezprizorní našich sedmdesátých let. Svým světonázorem a životní praxí protestovali proti znormalizování generace rodičů, kteří s takovou ochotou vyměnili ideály osmašedesátého za řízek přes celý talíř.

Mluvili jsme taky o tom, že nepouštět diváky na politické soudy. Hájili se tím, že pro to mají zákonné důvody.

“To kdybyste vy udělal nějaký mravnostní přestupek, to by u soudu taky nebyla veřejnost.”

Najednou bez uzardění přeskočili od politického soudu k projednávání mravnostního přestupku.

“Kdybych já udělal nějaký mravnostní přestupek, tak bych to nejdřív řekl lidem v kostele.”

Majorovy vyletěly ruce nad hlavu a vykřikl: “To byste tomu dal!”

To by se mu potom těžko nabízela pomoc za cenu spolupráce.

Pustili mne odtamtud před dvanáctou.

Po protější straně ulice šel mladík s dlouhými vlasy. Asi bych si ho vůbec nevšiml, kdybychom o nich před chvílí nemluvili. Při jeho výslechu řekli: “Tomu faráři z Libčevse se vyhýbejte. To není dobrý člověk.” Takto naše seznámení urychlili pánové od StB.

Požádal mne o křest. Rovněž jedni manželé z undergroundu mne požádali, abych jim pokřtil dceru.

Dohodli jsme se, že křty budou na velikonoce 1979. Protože se na těchto křtech očekávala větší účast přátel právě s těmi dlouhými vlasy, rozhodli jsme se při té příležitosti uvést divadelní hru Salome od Oscara Wilde.

Salome byla dcera Herodiady, která odešla od svého manžela Filipa a žila s Herodem, králem Judským, bratrem Filipa. Bylo to hříšné manželství a prorok Jan Křtitel ho veřejně pranýřoval. Herodiada proti Křtiteli štvála Heroda a dosáhla jeho uvěznění. Ale Herodes se bál popravit proroka. Při jedné hostině se opil, Salome před ním tančila a jemu se to tak líbilo, že ji vyzval, ať žádá cokoli, že jí to dá. Herodiada ji navedla, ať žádá hlavu Jana Křtitele.

Herodiada je jediná zlá žena v evangeliích.

To je biblická verze. Wilde si to nepatrně upravil.

Začali jsme zkoušet.

Ale právě na velikonoce měl jet papež do Polska. Tak jsme křtiny a divadlo odložili na 20. května a termín jsme už nezměnili, i když návštěva papeže byla na žádost polské vlády odložena na červen. Mnozí z herců a diváků totiž chtěli v době návštěvy papeže do Polska jet.

O velkém volnu okolo 9. května jsme měli na faře v Libčevsi generálku. Bylo nás tu asi pětadvacet. Během dne se připravovaly prostory pro divadlo. Jednak ve stodole, kdyby přijel větší počet diváků a jednak na sýpce pro menší účast.

8. května ráno přiletěly vlaštovky a v poledne přišla kriminálka. Muž asi 45 let, černovlasý, v džínovém obleku.

Řekl mi, že by se mne chtěl něco zeptat a ukázal mi legitimaci KS.

“Dobře, ale vezmu si někoho na radu.” A odešel jsem požádat někoho z přítomných, kteří právě seděli v hloučku uprostřed dvora. Šel ale hned za mnou a vyptával se, co tam děláme. Ostatní, kteří v tom hloučku nebyli, se pomalu scházeli z různých koutů a místností, až se kolem kriminalisty posadili skoro všichni. Vypadalo to jako škola v přírodě. Učitel-kriminalista se vyptával.

Hned 10. května přijel do Libčevse církevní tajemník, ale nezastihl mne doma. 11. května mi telefonoval, jestli mám cestu do Loun, abych se u něho zastavil. Cestu do Loun jsem neměl. V pátek 18. května mi zatelefonoval, abych k němu přijel. Odmítnout se nedalo.

Domlouval mi, abych byl opatrný a nechal toho. Když jsem si nedal říci, řekl: “Vyserte se na to, nebo si nabijete držku.”

V závěru se mne zeptal, jestli pojedu do Polska. Když jsem mu řekl, že samozřejmě, tak řekl: “Poserete si to ještě víc.”

19. května se divadelní představení uskutečnilo. Asi dvacet herců hrálo pro padesát diváků. Dovést to do konce, to byl pro všechny úspěch. Z radosti začali někteří popíjet a hlasitě zpívat. S několika, kteří si uvědomovali možné následky, jsme to mírnili. Před půlnocí zpěv ustal.

Obvinění z rušení nočního klidu nepřicházelo v úvahu. Okolo fary není žádný obydlý dům. Sýpka, kde se divadlo hrálo, má jen tři malá okénka, ze kterých mnoho hluku nevycházelo. Sousedova rodina, která bydlí asi 100 metrů od fary, nebyla ten večer doma.

Asi v půldruhé v noci se ozvalo rázné zazvonění. Ještě jsem byl na nohou a v modrákách a jako pán domu jsem rázně otevřel. Za dveřmi byli tři přioipilí pomocníci VB z Libčevse a další dva stáli opodál. Řekli, že mne jdou navštívit.

“Nemám čas. Teď mám jiné hosty. Přijďte zítra v pět hodin. Budu vám zcela k dispozici.”

Nedali si říci a tlačili se dovnitř. Začali jsme se přetlačovat prsa na prsa.

První z nich: “Co to na mne zkoušíš, co to na mne rozbaluješ?”

“Kdo tady co rozbaluje? Kdo je metr za prahem? Já jsem vás nezval dál.”

Mezitím se na chodbě objevilo dost lidí a další, kteří už asi s podobnými situacemi měl dost zkušeností, obešli barák z druhé strany a objevili se nezvané návštěvě za zády. Ti dva, kteří stáli na silnici opodál, těm třem ve dveřích zaveleli: “Nechte toho, nemá to cenu.”

StB měla ten večer v hospodě štáb. Svě pomocníky tam poslali asi proto, že si představovali jak faráře s návštěvou nachytají v nějaké choulostivé situaci, Nebyla by to STB, aby si takové zjištění nechala ujít. Pro tentokrát jí to nevyšlo.

Křty ráno proběhly už za klidu.

Večer jsem se šel podívat do hospody. Chtěl jsem vědět, co tomu lidé říkají.

Jeden z těch, kteří přišli v noci, mi pokynul. Druhý se mému pohledu vyhýbal, třetí za mnou přišel, nevýrazně se omluvil a řekl, že si o tom ještě popovídáme. Jak to myslel, nevím. Dnes už uplynuly téměř tři roky, nepopovídali jsme si o tom a uctivě se zdravíme.

Byla proti mně zesílena pomlouvačná kampaň. Jeden přioopilý pán mi ten večer řekl: "Vem mne do party. Mám doma čtyři kulometry. Máš pistoli? Nekecej, že nemáš pistoli. Víš, co se o tobě říká? Že přeješ na faře nacvičujete protistátní povstání."

Tedy na sedmdesátá léta jedna originální pomluva, i když v padesátých letech běžná, kromě spousty stále klasických, o ženách, orgiích, ukradených a prodaných obrazech a sochách z kostela, o drogách.

Církevní tajemník mi chtěl zabránit odjet do Polska. Zmohl se jen na to, že nutil vikáře Svatka, aby mi zakázal dovolenou. Vikář Svatek mne skutečně přemlouval, abych do Polska nejezdil. Aby mi to nemusel zakázat, vzal jsem to na sebe tak, že při cestě na autobus jsem hodil do poštovní schránky oznámení o nástupu dovolené. Tuto cestu mi mohlo překazit jen násilí.

Na hranicích, které jsem přecházel pěšky, mi bylo důkladně prohledáno zavazadlo. Papeže jsem viděl v Čenstochové.

Po divadle a křtech se moje styky s undergroundem z různých důvodů omezily a začali jsme se odcizovat. O důvodech napíšu v některých z budoucích kapitol. Přesto jsem s nimi jakýsi kontakt udržovala zajímal se o vše, co se mezi nimi dělo.

Návštěvy krajského tajemníka pro věci církevní

V červenci 1979 u fary zazvonil krajský tajemník. Když jsem ho viděl, hrklo ve mně. Chvilí mi trvalo, než se mi tep vrátil k normálu. Přece jenom jsem si ještě nezvykl stýkat se s těmito mocipány. Na chodbu byly otevřeny dveře do místností a on do nich nahlížel jako svrchovaný pán. Pozval jsem ho na kafe. Hned od začátku mluvil velice rozzlobeně. Řekl též, že se mé výstřelky už nelíbí ani panu kardinálovi. Když jsem mu podával kafe s oplatky, řekl: "Měl byste si pořídit hospodyni. I když vidím, že ji nepotřebujete."

"Hospodyni mít nemůžu. Sami jste dostali církev do takové situace, že mnozí z kněží nemohou mít hospodyni."

"Litvínovský ten s tou svojí hospodyní žije líp než mnozí manželé a mají syna a ten dělá soudce v Mostě."

Za dva a půl roku byl tento soudce předsedou senátu, který měl rozhodnout o mém odvolání u krajského soudu v Ústí.

Dále krajský tajemník mluvil o tom, co obvykle říká při návštěvě kněží, o úkladech imperialistů hlavně v padesátých letech, kdy posílali i ozbrojené agenty proti socialismu, o tom, jak se těžce žilo dělníkům za kapitalismu a podobně.

Ukázal jsem mu, jaké opravy provádím a také sýpku, kde se hrálo divadlo. To se mu velice nelíbilo. Řekl jsem mu:

"Církev vždycky hrála divadelní hry."

"To si vymyslela. Nebudete to dělat!"

"Jan Pavel II. píše divadelní hry."

"Ten dělá i jiné věci."

Dále mi řekl, že mi dají ještě možnost, že si mne zavolá kardinál Tomášek, že mi bude domlouvat, a když si nedám říci, že mi ty možnosti vezmou. Dále mluvil o tom, jak to jde všude s vírou s kopce.

Řekl jsem mu: "Máte asi na mysli Polsko."

"Ani to Polsko už není, co bývalo."

Ke konci rozhovoru řekl: "Kdybych chtěl, mohl bych vás zničit, ale já to neudělám." A také: "Dejte se vyšetřit.

Vlastně, vždyť my bychom vás mohli dát vyšetřit!" Jeho poslední slova byla: "Upadnete a nabijete si hubu!"

Podruhé přišel v létě 1980. Nebyl jsem doma a na dvoře fary byl Viktor Parkán. Krajský tajemník vešel na dvůr a začal vše prohlížet. Viktor se ho zeptal, co tu dělá a co je zač. Krajský se rozčilil, že je kontrolní orgán a že by mohl klidně zavolat SNB od vedle. Když si prohlédl hospodářské budovy, odešel na vlak. Právě jsem projížděl okolo, když přicházel k nádraží. Naložil jsem ho a on začal hned nadávat.

"Pane tajemníku, vy začínáte tam, kde jste posledně skončil."

"Koho to tam máte?"

"Parkána."

"Z Řepčic, co?"

Udivilo mne, že to ví, ale on mu to Viktor řekl.

"To je taky jeden z těch, co hráli divadlo? S takovejma to vyhrajete! Ještě vás to divadlo nepřešlo?"

"Jakmile se herci vrátí z basy, budeme pokračovat."

“Stejně jsou zavřený kvůli vám.”

Nezmohl jsem se na odpověď. Z dalšího průběhu rozhovoru si jen matně vzpomínám, že jsem mu vytýkal, že vzali souhlas Zdeňkovi Bártovi. Hájil se tím, že si Bárta hodně dovoloval a vrchol že byl, co si dovolil vůči předsedovi ONV v Litoměřicích (Zdeněk tam protestoval proti kácení ovocných stromů podél silnic a proti snahám StB vystěhovat Parkánovy a Kubíčkovy z Řepčic.)

“Na to máme odborníky krajináře a Bárta nám do toho nebude kecat!”

O tom nepochybuji, že mají odborníky, kteří jim všechno odkývají. A severní Čechy se nezadržitelně totálně devastují.

Vždy, když krajský odchází, tak si žádá o dovolení jít na záchod. Dělá to i při návštěvách jiných kněží. Asi tam vypíná magnetofon, který má v tašce. Tu tašku taky nosí úzkostlivě stále s sebou a dává ji na stůl.

Abych vyjmenoval všechny návštěvy krajského tajemníka, tak první byla v červnu 1977, právě v den, kdy jsem oficiálně přebíral obvod.

Tehdy mi řekl: “Tak co, jak jste se těšil do Libčevse?”

“Už rok, pane tajemníku. Jezdil jsem kolem a říkal jsem si, jak by to tu chtělo opravit.”

Když odcházel, řekl: “Ti mladí si myslí, že když jich je málo, že si mohou všechno dovolit.”

Poslední návštěva krajského v Libčevsi byla v září 1980. Bylo to v den krajského soudu se Šantorou. Soud měl začít v jednu hodinu odpoledne. Krajský přijel jako obvykle autobusem z Ústí v 11 hodin. Že prý si potřebuje opsat moje odvolání proti udělení důtky a zákazu opravy stodoly, aby to mohl vyřídit. Odešel v jednu hodinu na autobus do Mostu. Z Mostu chtěl jet vlakem do Ústí. Sedl jsem si do auta a jel jsem do Ústí přímo k soudu.

Opravy v roce 1979

Ten rok se mi podařilo pohnout s opravami hlavně v Libčevsi v kostele. Zvýšit úsilí v opravách jsem musel také proto, abych čelil stále silné pomlouvačné kampani. Pomluvy se těžko ujímaly, když si je lidé konfrontovali s mým úsilím při opravách. A tak pomluvy zabraly jen u skutečně zlých lidí.

Šindel na opravu věže jsem jel nejprve objednat na Moravu. Nechal jsem tam všimné sto korun. Ukázalo se, že to bylo málo. Za několik měsíců mi napsali, že se objednávka v jejich podniku nenachází a na základě nové objednávky by šindel vyrobili nejdříve za půl roku.

Obrátil jsem se na družstvo Chebana, na středisko výroby šindelů v Karlových Varech. Ti sice mohli šindel okamžitě dodávat, ale pokrýt by ho mohli nejdříve za dva roky. Všimné jsem tam nechávat nemusel. Vyžádal jsem si rozpočet. Náklady spočítali na 160 000. Tajemník odmítl takovou sumu zaplatit. To by bylo včetně pokrytí. Ale samotný šindel a měděné hřebíky zaplatil.

Do věže jsem se pustil, až když začalo mrznout a nedalo se ohazovat. Následujících sedm týdnů jsem neznal nic jiného než věž.

Ráno jsem vstal v šest hodin, odešel do kostela, kde jsem sloužil soukromou mši. Ve všední den totiž nikdo nikdy z věřících nepřišel. Pomodlil jsem se ranní část breviáře, nasídal se a v sedm jsem už byl na věži. Slezl jsem na oběd a hned zase nahoru, Na věži jsem byl do pěti a někdy i do sedmi. Svítil jsem si na práci přenoskou. Navečeřel jsem se a do devíti jsem si ještě připravoval šindel na další den v dílně. Rozřezal jsem ho na poloviční délku a špičatil na dolním okraji pro vrchní vrstvu. Věž byla pokryta 20. prosince.

Z věže je toho hodně vidět a občas i slyšet. Při pohledu shora na vesnici mne napadl takový obraz. Lidé, když dělají něco, aby to neviděli druzí, tak se rozhlédnou, ale nikdy se nepodívají nahoru.

Občas jsem už dálky zahlédl estébácké auto, jak se blíží od Loun a jednou jsem zaslechl kapitána VB jak říká: “Já bych tam nevylez ani za nic.”

Před věží, v říjnu, jsem opravil půl stodoly. S tou stodolou to bylo tak: předseda MNV v Libčevsi mi řekl na podzim 1978, že by chtěli zbourat farní stodolu a udělat tam park. Byl jsem pevně rozhodnut stodolu nedat. Zbourat stodolu, to trvá několik hodin, ale staví se podstatně déle a obtížněji.

V létě 1979 mi dal církevní tajemník přečíst dotaz MNV Libčevses, co by ONV říkal zbourání farní stodoly v Libčevsi. Na základě toho jsem napsal na konsistoř do Litoměřic vše, co o tom vím a co si o tom myslím¹.

---

¹ Farní úřad Libčevses

V Libčevsi dne

Věc: Moje vyjádření ke snahám MNV získat povolení ke zbourání farní stodoly.

MNV v Libčevsi na severní straně farní stodoly postavil v akci Z požární zbrojnici. Stodolu by rád zboural. Svoji žádost odůvodňuje tím, že brání výjezdu požární techniky. Pokud to chci vyjádřit slušným slovem, tak je to důvod neupřímný. Dvě velké garáže mají směrem východním a jednu jižním směrem, ale ne proti stodole, ale proti hospodářským budovám, které mám plně využity a které se stodolou nezbytně potřebují. Další důvod proti zbourání je ten, že jsou součástí historického areálu fary II. památkové kategorie. Dále mi předseda MNV oznámil, že chce na místě stodoly zřídit park.

Konsistoř napsala dopis² na MNV v Libčevsi, ve které stodolu hájila.

Tehdy jsem také řekl kapitulnímu vikáři Hendrichovi: "Tu stodolu nedám. Mají jedinou možnost. Přeložit mne a dát tam někoho, kdo jim to podepíše."

Řekl: "Už toho bourání bylo dost. Nic se bourat nebude."

Je zvykem dokončovat různé stavby nebo rekonstrukce k různým výročím. Stejně je tomu v církvi. Opravu vnitřku kostela jsem dokončil ke slavnosti umučení svatého Jana Křtitele na konci srpna, jemuž je libčevský kostel zasvěcen.

Šel jsem na tuto pouť v obnoveném kostele pozvat předsedu MNV. Slíbil, že přijde a hned se do mne pustil, že sice uznává moji pracovitost, ale že se mu nelíbí, že jsem proti socialismu, že nevím co to je, že on byl v první řadě těch, kteří šli v mostecké stávce, když do nich četníci stříleli, že to nemůže pochopit, když moji rodiče jsou taky z pracující třídy a proč to vůbec dělám, že to pro těch pár starých ženských nemá cenu.

Řekl jsem mu: "Jestli si chcete popovídat, zvu vás na kafe." Před písarkou by povídání za nic nestálo. Takové rozhovory vážnou před svědky.

Musel jsem mu ještě na ochutnání nalít mešní víno. Na podporu tvrzení, že víra je nesmysl, řekl: "Dnes přece už každý ví, že když je bouřka, že je to elektrina."

Byl rozzloben kvůli stodole: "Jestli bude nevyužita a v dezolátním stavu, tak dám příkaz ke zbourání."

Při opravě stodoly jsem si dal zvlášť záležet.

StB o sobě zase dala vědět

Mé vzdálení se undergroundu se velice zamlouvalo StB. Na jaře 1980 jsem od ní měl absolutní klid.

Někdy v červenci 1980 byl před okresní soud v Ústí nad Labem postaven Petr Šantora, který patřil k undergroundu. Byl obžalován z pobuřování spolupracovníků. Při domovní prohlídce u něho našli několik málo písemností: Moc bezmocných – esej od Václava Havla, jedno sdělení VONSu, jedny Listy (časopis vydávaný Jiřím Pelikánem v Římě) a několik jeho vlastních literárních prací.

K hlavnímu líčení byla naprosto nečekaně a neobvykle připuštěna veřejnost. Dostal rok nepodmíněně. U krajského soudu trest zvýšili na 18 měsíců. StB moji účast na soudu asi chápala jako znovusblížení se s undergroundem a proto se rozhodla, že mi zase věnuje svoji péči. Bylo mi doručeno toto oznámení:

ONV v LOUNECH

Odbor OTPVC, tel. Č. 2204

Č.j. 199/432-2/z r. 1980 Pk.

V Lounech dne 25.7. 1980

Věc: Kontrola na faře v Libčevsi.

Žádám Vás, abyste se po celý den dne 30. července 1980 a to v době od 8 hod. do 17 hodin zdržoval na faře v Libčevsi a byl tak k dispozici kontrolním orgánům státní správy, kteří Vás navštíví.

Jaroslav P e š e k

OTPVC / okr. taj. Pro věci církevní/

Právě 29. a 30. jsem měl domluvenou brigádu věřících studentů. Moc radosti jsem tedy z této kontroly neměl.

Domluvili jsme se, že část jich přijede autem a část autobusem. Bylo zajímavé, že předseda MNV čtvrt hodiny před

---

² Kapitulní konsistoř Litoměřice

V Litoměřicích 23. 8. 1979

Věc: Záležitost farní stodoly v Libčevsi.

Místnímu národnímu výboru L i b č e v s

Dle sdělení administrátora v Libčevsi má prý dojít k výkupu a zbourání tamní stodoly, tvořící s farní budovou historický areál II. kategorie památkových objektů.

Zmíněnou stodolu i přilehlé hospodářské budovy nemůžeme odprodat, ani zbourat, protože hospodářské budovy jsou pro potřebu administrátora. Se stodolou se počítá jako s depozitářem ze zbouraných kostelů následkem důlní činnosti.

SHR již uložilo konsistoři vyhledat vhodné budovy jako depozitáře pro kostely Albrechtice, Dolní Jiřetín a v budoucnu i Havraň. Na mosteckém okrese nejsou žádné vhodné budovy, které by bylo možno upravit jako depozitáře.

Doufáme, že pochopíte naši snahu vyjít vstříc veřejnému zájmu, zvláště nyní, kdy těžební plán uhlí nesmí být nijak narušen.

Děkujeme vám za pochopení

Dr. T. Holoubek kancléř, ekonom

Na vědomí: farní úřad Libčeves, ONV – TVC Louny, kapitulní ordinariát

příjezdem autobusu chodil před farou a chodil tam tak dlouho, až si prohlédl ty, kteří z autobusu vystoupili a šli na faru. Jakkpak se to asi dozvěděl ten, kdo ho tam poslal?

Naobědvávali jsme se a dvěma auty jsme se chystali odjet uklízet kostel v Kozlech. Zazvonil telefon. Než jsem dal sluchátko k uchu, volající zavěsil. Takové telefony jsem měl často. Tak mne StB kontrolovala. Zda jsem doma. Pak jsem to začal dělat tak, že jsem nejprve nadzvedl jednu stranu sluchátka, prstem tlačil na kolíček a pak teprve zvedl sluchátko. Když jsem měl sluchátko u ucha, teprve jsem uvolnil kolíček a okamžitě se ozval. Napoprvé to kontrolujícího tak popletlo, že zapomněl zavěsit. Nastalo ticho. Čekal jsem. Pak jsem slyšel, jak je na druhé straně vytáčeno číslo. Ozval se ženský hlas. Opět jsem se představil. Ženský hlas řekl: "Já vás předám." Ozval se církevní tajemník. Opět jsem se představil. On zabručel:

"Co mi chcete?"

"Nic. Zvonil telefon, tak jsem ho zvedl."

"Já jsem vás nevolal."

"To je zajímavý."

Vyjeli jsme tedy uklízet kostel. Hned vedle fary je oddělení VB. Bylo tam jejich auto s maličkým příslušníkem VB. Hned za námi vyjel. Za vesnicí nás předjel, zastavil a žádal od všech občanské průkazy a začal si všechny zapisovat.

"Jaký je důvod této kontroly?"

"Silniční kontrola."

Vůbec ho nezajímalo, jak mi auto svítí, brzdí, jak z něho kape olej, jen jména studentů.

"To je obyčejná buzerace. Už nechci nic slyšet o náboženský svobodě. To jste mi pěkná bezpečnost, když honíte studenty na brigádě."

"To řekněte těm, kteří mne poslali,"

Se jmenným seznamem odjel do Loun.

Druhý den studenti opět snášeli metrčky holubího trusu s věže v Kozlech. Zůstal jsem na faře a očekával ohlášené kontrolní orgány.

Dvakrát jsem telefonoval tajemníkovi, aby upřesnil dobu příjezdu a abych se taky dozvěděl, o co půjde. Tajemník se nechal zapřít. Inspektor kultury Porteš říkal, že neví. Přitom se tam všichni scházeli, protože za půl hodiny se před farou objevilo požárnické auto a bílá LADA ULB 72 43. K faře kráčelo pět lidí. Jak jsem si je prohlížel, tak o jednom jsem si řekl: "To je estébák." Kouká jim to prostě z očí.

Tajemník řekl, že jdou kvůli divadlu. Čtrnáct měsíců poté, co na sýpce dozněl potlesk, se najednou státní orgány probudily a jdou se na to podívat.

"Tak to když to shledáte v pořádku, tak to budeme moci dělat se státním souhlasem?"

Inspektor Porteš velice podrážděně řekl, že to určitě v pořádku neshledají. Ten poslední, drobnější, při představování zamumlal své jméno a řekl, že je z odboru kultury KNV. Především kontroloval nadporučík okresní inspekce požární ochrany (OIPO). Prošli celou farou od půdy po sklep, přes všechny hospodářské místnosti a stodolu. Jednu chvíli ten, který se styděl za své jméno, odběhl s Portešem podívat se na zahradu a zahlédl jsem je, jak prohlížejí záhony. Asi tam hledali marihuanu. Když jsme přišli na místo činu – na sýpku, byly tam ještě okovy, kterými byl spoután Jan Křtitel. Tajemník je zvedl a řekl: "podívejte se, oni tady ukazovali, jak u nás není svoboda."

"Pane tajemníku, vy moc dobře víte, co tady bylo. Málek prozradil, že jste tu měli svého člověka."

Ten drobný sebou škubl, podíval se na tajemníka, tajemníkovi ruce s okovy poklesly a řekl:

"Kdo je Málek?"

"Krajský estébák."

"A to řekl vám?"

"Ne. Kolegovi Bártovi".

Na dvoře, před spravovanou stodolou, Porteš řekl: "Vy jste se tady ale musel nadřít."

"To musím, jinak bych už byl dávno zlikvidován."

Porteš jízlivě: "A už se to někomu stalo?"

Začal jsem jmenovat: "Zdeněk Bárta..."

Drobný mi skočil do řeči: "S Bártou jsme to museli udělat. Ten už si dovoľoval až příliš. I staršovstvo mu domlouvalo."

To, jak se důrazně bránil a jak nazval správně staršovstvo, upevnilo moji domněnku, že je to Málek. Málek totiž také zařídil kontrolu OIPO u duchovních evangelické církve, kteří podepsali Chartu – u Zdeňka Bárty a Vojena Syrovátky.

Když skončili, zval jsem je na kafe. Odmítli. Projevili zájem vidět brigádníky v Kozlech. Proč ne? Stejně byli všichni perlustrováni. Večer jsem jel za Zdeňkem Bártou zeptat se ho, jak vypadá Málek. Popis souhlasil. Ten večer jsem byl sledován.

5. srpna mne zavolał tajemník, abych přijel a vzal si s sebou 100 Kčs. Byl tam nadporučík Vokrouhlík a předal mi seznam závad a termíny, do kdy mají být odstraněny³.

³ ONV v Lounech

Odbor OIPO tel. Žatec 2800 PSC 440 27 Louny

Č.j. OIPO – 559 z r: 1980 V Lounech 5. 8. 1980

Věc: **Rozhodnutí k odstranění zjištěných závad.**

Vyřizuje: npor. Vokrouhlík

Kapitulní konsistoř, Dómské nám. 1, L i t o m ě ř i c e

Dne 30. 7. 1980 byla proveden preventivní prohlídka v objektech fary římské církve v Libčevsi.

Účelem prohlídky bylo prověřit dodržování požárních předpisů.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem došlo k porušení vyhlášky MV č. 106/59 Ú.l. § 58 odst. 1 písmeno a, b, ch, vydáváme na základě zákona č. 71/67 Sb.

R o z h o d n u t í

K odstranění všech nedostatků uvedených v zápise o preventivní prohlídce, jež je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí.

Termíny k odstranění jednotlivých nedostatků uvedené v tomto zápise se tímto rozhodnutím potvrzují.

O d ů v o d ě n í

Uvedenou preventivní prohlídkou byly zjištěny nedostatky v dodržování zásad požární ochrany, jak vyplývá z jednotlivých bodů zápisu a tím k ohrožení majetku.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se můžete odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Kraj. inspekci PO Ústí n. L., prostřednictvím OIPO Žatec. Odvolání musí být provedeno ve dvojím vyhotovení. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem a nebezpečí z prodlení se odkladný účinek vylučuje dle § 55 odst. 2 zákona č. 71/67 Sb.

Náčelník okresní inspekce PO

Pplk. PO E l z n i c Otakar

v. z. kpt. /podpis nečitelný/

Okresní národní výbor Louny

Okresní inspekce požární ochrany

Zápis o provedené preventivní prohlídce v objektech fary římské církve v Libčevsi.

Prohlídka byla provedena dne 30. 7. 1980

Prohlídku provedl: pracovník OIPO npor. Vokrouhlík

Prohlídky se zúčastnili: Josef Kordík, adm. římské církve v Libčevsi

Ing. Hořejší – pracovnice odb. výstavby ONV

Jaroslav Pešek – tajemník pro věci církevní

Václav Porteš – inspektor odb. kultury ONV

Preventivní prohlídkou bylo zjištěno:

1/ sklep fary – stávající el. instalace v části nahrazena dvoulinkou, která se používá na svod od tel. antény.

2/ hospodářský objekt fary – stávající rozvod elektrické instalace proveden provizorně.

O p a t ř e n í k bodu 1. a 2. : ukládá se administrátorovi, aby zajistil opravu el. instalace ve sklepech fary a v přízemí hosp. objektu. Po provedené opravě předložil revizní zprávu pro rozvod elektrické instalace ve všech prostorách fary a hospodářského objektu. Lhůta: 31. 12. 1980

3/ Pokoj poschodí – nedostatečné uzavření komínového sopouchu

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil řádné utěsnění sopouchu komínového tělesa v pokoji. Lhůta do 13. 8. 1980

4/ Ložnice poschodí – nutno vyměnit kouřovod u lokálního topidla umístěného v ložnici

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil výměnu kouřovodu. Lhůta do 13. 8. 1980

5/ depozitář – do depozitáře je nutno vhodný hasicí přístroj

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil doplnění ručního hasicího přístroje do depozitáře. Lhůta do 13. 8. 1980

6/ Pracovna administrátora – sopouch komínového tělesa je ucpán papírem

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil uzavření sopouchu víčkem. Lhůta: do 13. 8. 1980

7/ Půda fary – nutno provést úklid půdy a opravu komínového tělesa

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil úklid půdy a opravu komínového tělesa. Lhůta: úklid do 13. 8. 1980

Komín do 15. 11 1980

8/ Hospodářský objekt, sýpka – na druhé půdě byla nalezena svíčka, která byla používána, je nutno provést úklid první i druhé půdy /skladovány hořlavé materiály/ a odstranit provizorní přívod el. proudu na první půdu /televizní dvoulinka přibitá přímo na trámoví/

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil odstranění výše uvedených závad. Upozorňujeme, že je nutno dodržovat zákaz vstupu do sýpky s otevřeným ohněm /svíčka apod./ Lhůta do 13. 8. 1980 zákaz úkol trvalý

9/ Hospodářský objekt, garáž – tato garáž neodpovídá ČSN 73 0837. V garáži je skladován vyjetý olej, obaly od oleje a další hořlavý materiál

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil vyklizení garáže. Z a k á z u j e s e administrátorovi garážovat osobní auto v garáži až do doby, kdy tato bude odpovídat svým provedením daným ČSN.

Lhůta: do 13. 8. 1980

Zápis jsem podepsal. Dnes už bych to neudělal. Zápis nebyl sepsán hned, muselo by být uveden kapitán StB a opravena jedna drobná nepřesnost. Začal jsem hned s dalšími brigádníky dávat věci do pořádku podle požadavku OIPO.

7. srpna si mne zavolal tajemník ke kontrole pokladního deníku. Když jsme odpoledne končili, přišel tam krajský tajemník. Okresní mu podal jakési neformální hlášení, co tam děláme. On na to: "Jen mu dej pořádně zabrat." Sedl si za stůl, začal si prohlížet tužky a razítka a zeptal se mne: "Už jste byl na dovolené?"

"Teď na to nemám ani pomyslení. Mám dost práce. A dovolenou si šetřím na cestu do Mnichova."

"Člověče, vy jste spadl s hrušně."

Pak přišla řeč na to, že opravuji stodolu a on začal křičet, že to dělat nebudu.

"Budu opravovat, pane tajemníku, to je moje povinnost."

"Já vím, proč to všechno děláte. Vy to máte dobře placený."

"Kdo to má placený? A kampak si ty peníze ukládám?"

"No vy zrovna ne, ale financujete ty srazy mániček."

Při křtech a divadle se vybíralo na všechny náklady. A nechal jsem si zaplatit všechno. Přesně jsme všechno spočítali, aby se předešlo podobným nařčením. Stejně jsem zůstal dlužníkem. Za to, co odpracovali, jsem jim neplatil.

"Pane tajemníku, vy moc dobře víte, kdo to financoval. Málek prozradil, že jste tam měli svého člověka."

Jirka je dobrej kluk. On některý z vás má rád. A já jsem mu musel říct: "Člověče, co jim to tam povídáš? Za to bys mohl mít disciplinárku."

Takže i estébák někdy řekne, co by neměl. Asi to Málkovo podřeknutí, že mezi diváky byl jejich člověk, mezi sebou projednávali.

Inspektor kultury mi při kontrole 30. července říkal, abych ho někdy navštívil v kanceláři, že mi vyloží divadelní zákon a v případě, že si seženeme zřizovatele, to znamená buď MNV nebo SSM apod., a budeme předkládat hry ke schválení, že bychom mohli divadelní hry hrát.

Inspektor kultury má kancelář od tajemníkovy několik metrů, tedy také v doslechu. Když jsem odcházel od tajemníků, stávil jsem se u něho a řekl mu, abychom to poučení o divadelním zákoně odložili, že jsem dnes unaven. Řekl, že samozřejmě, že to chápe.

Tajemník mi předal vyjádření odboru výstavby o kontrole⁴ z 30. 7. a zápis o kontrole deníku ze 7. 8.⁵ (21). Vyjádření inspektora kultury mi tajemník písemně nedal. Mohl jsem si ho jen přečíst. Bylo tam zhruba toto: "Bylo zjištěno,

---

10/ Truhlářská dílna – v dílně je nutno provést úklid pilin. Při prohlídce bylo zjištěno, že rozvodná deska el. proudu leží na zemi zaprášena a částečně zasypaná pilinami. V truhlárně je umístěn agregát pro sváření el. obloukem.

O p a t ř e n í : ukládá se administrátorovi, aby zajistil úklid truhlárny, přemístění agregátu sváření a zajistil umístění rozvodné desky tak, aby nemohlo dojít k jejímu poškození.

Lhůta do 13. 8. 1980

Vzhledem k těmto nedostatkům bude administrátorovi římskokatolické církve Josefu Kordíkovi uložena bloková pokuta ve výši 100 Kčs za porušování požárních předpisů.

Za OIPO Žatec : npor. Vokrouhlík

Zjištěné závady odpovídají skutečnosti. J. Kordík

⁴ ONV v Lounech

Odbor výstavby a územního plánování

Č.j. OVÚP 332/80 Hř

V Lounech dne 30. 7. 1980

Věc: Užívání sýpky na faře Libčevy – sdělení.

Odbor kultury ONV Louny

K vaší žádosti jsme den 30. 7. 1980 zúčastnili místního šetření ve věci využití objektu bývalé sýpky a provádění oprav stodoly na faře v Libčevsi okr. Louny.

Po provedeném řízení konstatujeme, že objekt sýpky jakožto stavba hospodářského charakteru je naprosto nevhodná pro užívání k jiným účelům /např. shromažďovacím/. Navíc je u objektu dlouhodobě zanedbána údržba.

Změna ve způsobu užívání stavby je přípustná pouze na základě rozhodnutí stavebního úřadu.

Pokud se týče stodoly, jsou na ní prováděny udržovací práce, které ve smyslu ustanovení § 18 vyhl. č. 85/76 Sb. nevyžadují ohlášení stavebnímu úřadu – výměna žlabů a odpadních dešťových svodů, výměna křidel vrat, nemění-li se jimi vzhled stavby, opravy fasády a střešní krytiny.

Vyřizuje: ing. Hořejší/Tm

Vedoucí odboru výstavby a územního plánování ONV v Lounech

Ing. Jiří Špelina

⁵ Z á p i s

že na faře v Libčevsi se konalo několik divadelních představení skupinou, která nemá zřizovatele a není registrována. Došlo tak k porušení divadelního zákona.”

V říjnu tajemník kontroloval, jak pokračují v odstraňování závad zjištěných OIPO. Vzal s sebou stavitele z odboru kultury ONV. Zajásal, když viděl, že bude mít zase o čem psát a upozorňovat. Stodola byla opravena a lešení stálo u dalších hospodářských budov.

Také chtěl ukázat intenční a štolový deník. Štolový deník jsem mu dal do ruky. Listoval v něm a byl z toho nějak zaražen, když v každém roce viděl jen asi pět položek. Do toho deníku se zapisují příjmy za pohřební, křestní a svatební obřady. Intenční deník jsem mu ukázal jen zdálky s tím, že nemá právo na kontrolu tohoto deníku. To vše před zraky stavitele. Do tohoto deníku se zapisují mešní stipendia a úmysly, na které si dárci přejí mši sloužit.

To, že mám v tomto bodě pravdu, potvrzuje oběžník pražského arcibiskupství⁶.

O několik dní později si mne tajemník zavolal na ONV a předal mi zápis ze říjnové kontroly⁷.

---

o provedené kontrole hospodaření u farního úřadu řím. kat. církve v Libčevsi okr. Louny, provedené 7. srpna 1980 na ONV v Lounech.

P ř e d m ě t e m kontroly byl rok 1977 II. pololetí, rok 1978, 1979 a r. 1980.

Zjištěné závady: 1977 doklad č. 114 a 126 – výplaty mezd chybí podpis stavebního dozora. Jinak toto pololetí bylo bez závad. Rovněž v roce 1978 chybí podpisy stavebního dozora na dohodách o provedení práce. Jinak bez závad.

Rok 1979: Účetní doklady č. 52, 122, 137 a 159 nejsou opatřeny podpisem stavebního dozora, Od 22. 11. 1979 pan Jakub Švejnar jako stavební dozor přestal u farního úřadu pracovat. Od té doby do dnešního dne farní úřad Libčeves pokračuje dál v opravách, ačkoliv nemá stavebního dozora. Další závady: V roce 1979 začal far. úřad s opravou farní stodoly, bez souhlasu státní správy.

Kapitulní konsistoř Litoměřice poukázala na tento účel částku 10 000 Kčs. Čerpání nákladů na materiál 8 000 Kčs na mzdy 1 000 Kčs. Při kontrole nebyla předložena kniha materiálových zásob, která až dosud nebyla vedena. Rovněž nebyl předložen intenční a štolový deník.

Rok 1980: V tomto roce bylo pokračováno s opravou věže kostela v Libčevsi, opravou střechy v Kozlech a oprava stodoly. Nákup materiálu, proplácení mezd, jakož i dohody o díle nebyly schváleny a podepsány stavebním dozorem, kterého si farní úřad neobstaral. Vše sjednával jen administrátor pan Josef Kordík.

Návrhy na opatření:

- okamžitě zavést a běžně doplnit knihu materiálových zásob. Termín 20. 8. 1980.
- dodatečně předložit intenční – štolový deník k nahlédnutí. Termín 20. 8. 1980.
- nájem z bytů a garáže vybírat složenkou nebo zvlášť na bloky.

ONV v Lounech si vyhražuje kontrolu vyplácených mezd a nákupu materiálu zejména měděného, nebo pozinkovaného plechu, od doby, kdy farnost prováděla opravy bez stavebního dozora. Do té doby současně pozastavuje státní dotace na opravy církevních objektů v obvodu farního úřadu Libčeves.

Josef Kordík adm. f. ú. Jaroslav Pešek OTPVC

⁶ Oběžník arcibiskupství pražského č. 3/1981 ze dne 16. března 1981.

Intenční knížky – č.j. 442/81

Intenční knížky jsou zařízením církve, aby bylo zajištěno, že přijatá intence byla skutečně odsloužena. Intenční knížku reviduje ordinář nebo vikář při kanonické vizitaci /Can. 843, 844/. Intenci = mešní stipendium běžné čili manuální může přijmout osobně každý kněz, i ten, který nepůsobí ve veřejné duchovní správě a slouží např. soukromé mše sv.

Výši stipendia stanoví ordinář, nejlépe na diecézní synodě, nebo diecézním zvykem/Can 831, § 1,2/. Přijetím stipendia vznikne mezi dárcem stipendia a knězem smlouva, ze které vzniká povinnost ze spravedlnosti pro obě strany: aby totiž dárci ponechal peníze k volné dispozici kněze, a kněz, aby vykonal to, co dárci žádá.

Peníze tyto nejsou cenou za mši sv., nýbrž jsou pro potřebu kněze. Proto také Can. 824 nazývá stipendia “eleemosyna misarum” a “receptus et probatus Ecclesia mos”.

Přijetí stipendia není tedy hospodaření církevním majetkem, jak má na mysli ustanovení §10zák.č.218/49 Sb.

Stipendium patří osobně tomu, kdo intenci splní a je darem duchovnímu, tedy jeho osobním příjmem. Tento příjem je povinen přihlásit ke zdanění podle předpisu zákona č. 145/1961 Sb. o dani z příjmu obyvatelstva, přesáhne-li příjem částku 400 Kčs za rok.”

⁷ Z á p i s o **kontrole plnění opatření**, která byla provedena dne 23. 10. 1980 u farního úřadu ř.k.c. v Libčevsi, administrované p. Josefem Kordíkem. Kontrolu provedl Jaroslav Pešek TPVC ONV v Lounech a stavební technik OK ONV s. Vladimír Jež.

Závady: 1977: doklad č. 114 a 126 výplaty mezd. Chyběl podpis stavebního dozora. Úkol nesplněn.

1978: Chyběly podpisy stav. dozora na dohodách o provedení práce. Dohody podepisoval sám administrátor Kordík přímo s pracovníky bez odbor. posouzení. Úkol nesplněn.

1980: Pokračováno s opravou věže kostela v Libčevsi, oprava střechy v Kozlech /klempířské práce/. Nákup materiálu, proplácení mezd, jakož i dohody o vykonané práci nebyly schváleny, ani podepsány stavebním dozorem. Úkol nesplněn.

Opatření: Okamžitě zavést a běžně doplnit knihu materiálových zásob. Termín do 20. 8. 1980. Kniha zavedena.

Dodatečně předložit ONV v Lounech intenční a štolový deník k nahlédnutí. Termín do 20. 8. 1980. Úkol nesplněn.

Nájem z bytů a garáže vybírat složenkou nebo na zvláštní bloky. Termín trvalý.

Podepsat jsem to odmítl, protože zápis neodpovídal skutečnosti. Třeba jenom to, že tajemník měl štolový deník v ruce. Divím se, jak to mohl stavitel podepsat. Také revizní zpráva, která měla být součástí tohoto zápisu, mi předána nebyla.

S tím stavební dozorem to bylo tak: Asi dvakrát ročně prohlížel stavitel provedené opravy a podepisoval doklady. O tom, že pro stáří s touto činností končí, jsem se dověděl až v létě 1980. Po kontrole 7. 8., kdy mne tajemník žádalo zjednaní nového stavitele, jsem napsal dopis právě staviteli odboru kultury ONV a požádal ho, aby stavební dozor vykonával. Až do této kontroly v říjnu mi vůbec neodpověděl, Určitě mu to tajemník zakázal, aby měl příležitost dále mi vytýkat, že nemám stavební dozor. Tuto domněnku jsem si potvrdil, když jsme o tom při kontrole mluvili. Chybějící podpisy mi nakonec doplnil stavitel, který mi stavební dozor vykonával dříve.

Bylo moc dobře, že StB nařídila OIPO kontrolu na faře. O těchto nedostatcích jsem věděl. Měl jsem v plánu je odstranit dříve, než odejdu na nové místo, ale asi bych to odkládal na pozdější dobu a už bych se k tomu nedostal. Stále jsem ještě měl mnoho důležitějších oprav než uklízet na půdě nebo obnovovat elektrickou instalaci. Mezitím mně došlo, proč některé zápisy se psaly několik dní po kontrole. Dnes, když už vím, kdo je ten malý drobný estébák a znám způsob jeho vyjadřování, je mi jasné, že formuloval mnohé věty v těchto zápisech a posudcích, které pak podepsal OTPVC Pešek.

Bylo to také období zvýšené výměny dopisů s úřady. Začalo to udělením důtky⁸. Vždycky jsem se průběžně radil s právníkem, ale od této doby jsem musel vyhledávání právní porady zesílit.

Bránit se patří k podstatě všeho živého. Tím spíše patří k podstatě člověka bránit se zjevné nespravedlnosti. Jak bych se mohl radit k hnutí za prosazení lidských práv, kdybych se nebránil. Sílu a chuť do obrany jsem měl. Právník mi řekl: "Ano, já vám poradím. Ale vydržíte to až do konce?" Cítil jsem i nutnost odhalovat zvlí státních orgánů i

---

Nesplnění uložených a panem administrátorem podepsaných úkolů zdůvodňuje p. Kordík, že neměl a nemá stavebního dozora, přestože měl na obstarání stavebního dozora 11 měsíců.

Dohody o provedení práce nebyly v opise zaslány na ONV v Lounech, TPVC ke schválení ani k registraci, přesto, že ONV tyto opravy financoval. Dnes 23. 10. byl předán zbytek dohod TPVC, jež měl pan administrátor uzavřen. Další dohodu s paní Kyselkovou předložil f. ú. do měsíce. Při kontrole nápravných opatření ukázal p. administrátor Kordík, že má zaveden štolový i intenční deník jen z dálky a odmítl je kontrolnímu orgánu předložit. Své jednání zdůvodňoval tím, že se radil s právníkem a že státní správa TPVC nemá právo do těchto knih nahlížet.

Stavební deník kontroloval p. Vladimír Jež. Zjistil nedostatky ve vedení stavebního deníku a p. administrátora řádně ponaučil, jak se má stavební deník vést.

Při kontrole bylo dále zjištěno:

- že byl panem administrátorem porušen zákaz opravy stodoly, ale jako truc bylo postaveno lešení k opravě fasády dalších hospodářských budov. Pan administrátor Kordík byl varován, aby těchto vedlejších a nepovolených oprav zanechal. Jmenovaný odmítá uposlechnout pokynů státní správy a dohledacím státním orgánům tvrdí, že bude dále pokračovat a má další požadavky na státní dotaci. Ze shora uvedených důvodů se státní dotace na opravy pozastavuje.

- že bylo přikročeno k odstraňování závad, které uložila IOPO, zejména obnova el. Instalace ve farní budově, garáži i dílně. Revizní správa stavebního technika OK ONV je součástí tohoto zápisu.

Z á v ě r :

- Ukládá se panu administrátorovi Jos. Kordíkovi, aby do 20. ledna 1981 splnil všechny úkoly vyplývající z prověrky. Ve druhé polovině ledna 1981 bude provedena další kontrola, jak byly úkoly splněny.
- Protože nebyl předložen štolový a intenční deník dohledacímu orgánu bude p. administrátorovi uloženo další kárné opatření.

Jaroslav Pešek TPVC
Vladimír Jež OK ONV

⁸ ONV v Lounech, Odbor OTPVC

Č.j. 218/434/2 z r. 1980 V Lounech 11. 8. 1980

Věc: **Kárné opatření**

Doporučeně

Pan Josef Kordík Administrátor Ř.K.C. Libčeves

Jak je Vám známo protipožární prohlídka tamní fary a hospodářských budov nemohla být provedena v týdnu od 21. 7. do 22. 7. 1980 protože jste údajně byl na dovolené, takže naše cesta tam byla zbytečná.

Ve čtvrtek dne 24. 7. 80 udělal jsem dotaz u pana vikáře Svatka, který nám sdělil, že v pondělí 21. 7. večer jste mu telefonicky sdělil, že nastupujete dovolenou od 22. 7. do 25. 7. 80 včetně. Současně vás upozornil, abyste nástup dovolené sdělil jak je to zvykem a povinností ONV v Lounech TPVC a požádal o zástup.

Okresnímu národnímu výboru v Lounech, jako svému osobnímu úřadu jste nástup dovolené vůbec neoznámil a nepřišla ani písemná zpráva z vikariátu. Rovněž o státní souhlas k zastupování jste nepožádal, i když je Vám tento postup dobře znám. Vaší svévolí porušil jste vládní nařízení č. 120/1950 Sb. odstavec A/ o právech a povinnostech. Dopustil jste se provinění podle § 15 odst. 1 a proto Vám ukládám kárné opatření podle § 16 odst. 1 a s použitím § 27

p í s e m n o u d ů t k u , se záznamem do osobních spisů.

Proti tomuto rozhodnutí můžete se odvolat do 15 dnů po doručení SKNV v Ústí n. L., podáním u ONV v Lounech.

Jaroslav Pešek, OTPVC

Na vědomí: Kaptulní konsistoř v Litoměřicích, Vikariátu řím. kat. církve v Žatci

v takových drobnostech, které sice nejsou tak otrěsné a drastické, ale zato společnosti nebezpečné ve své každodennosti a rozsahu.

Tato důtka byla nesmyslná už v samotném svém textu. Píše, že v týdnu od 21. do 22. 7. nemohla být provedena protipožární prohlídka. A přitom z dalšího textu vyplývá, že jsem byl 21. 7. doma. Jestli tedy byli zbytečně 21. a 22. 7. v Libčevsi, proč se tajemník hned nedotázal vikáře, kde jsem. Proč až 24. 7.? Myšlenka na prohlídku 21. nebo 22. 7. je ani ve snu nenapadla. To je napadlo, až když zjistili moji účast na soudu se Šantorou 22. 7. odpoledne v Ústí n. L. A teprve 24. 7. se dotazovali vikáře, zda jsem si na to vzal dovolenou.

Zároveň přišel zákaz opravy stodoly⁹. V textu sice není uvedeno, že se jedná o zákaz, ale tajemník to ve svých dalších přípisech zákazem nazývá. Urychleně jsem dokončoval opravu stodoly a ke konci odvolací lhůty jsem se odvolal^{10 11}. Tehdy jsem ještě nevěděl, že bych mohl napadnout formulaci o zvyku. Zvykové právo v našem státním právním řádu neexistuje. Výjimka je povolena pouze pro mezinárodní obchod. A přesto se tajemníci snaží zvykové právo v jednání vůči církvi zavádět. V některých právních řádech platí, že zvyk trvajíc určitou dobu, se stane součástí právního řádu. Samozřejmě, že ty zvyky, které tajemníci zavádí, přesahují a rozšiřují omezení zákonů,

---

⁹ ONV v Lounech

Odbor OTPVC

Č.j. 219/434/4 z r.1980 v Lounech 19. 8. 1980

Věc: **Zastavení oprav farní stodoly** v Libčevsi.

Při kontrole provedené dne 30. VII. 1980 na faře v Libčevsi bylo zjištěno, že opravujete fasádu a vrata farní stodoly.

Znovu Vám písemně připomínám, že všechny dispozice s účelovým jměním mohou být provedeny jen se souhlasem státní správy a jen na účely obsažené ve schváleném rozpočtu v tom pořadí, jak se vyskytnou a to pouze na základě plánování.

Jelikož tamní farní úřad neplánoval opravu stodoly ve farním rozpočtu v roce 1981 ani tři roky zpátky a přesto k opravě přistoupil bez vyžádání státního souhlasu, žádáme Vás, pane administrátore, abyste s okamžitou platností zastavil veškeré práce na opravě farní stodoly.

Proti tomuto rozhodnutí můžete se odvolat k SKNV v Ústí n. L. do 15 dnů po doručení, prostřednictvím ONV v Lounech. Jaroslav Pešek, OTPVC

¹⁰ Josef Kordík

439 26 Libčeves

V Libčevsi 1. 9. 1980

Severočeský krajský národní výbor

Krajský tajemník pro věci církevní, Ústí n. L.

Věc: **Odvolání proti rozhodnutí OTPVC o kárném opatření**

Odvolávám se proti rozhodnutí OTPVC v Lounech Jaroslava Peška, kterým mně udělil písemnou důtku.

Cesta státních kontrolních orgánů v týdnu od 21. 7. do 22. 7. 1980 mi nebyla hlášena předem.

Dne 21. 7. 1980 jsem byl doma.

Od úterý 22. 7. Jsem měl řádně hlášenou dovolenou, při níž jsem nepotřeboval zastoupení se státním souhlasem.

Podle zákona č. 218/49 Sb. a vl. n. č. 219/49 Sb. nejsem zaměstnancem ONV a proto není mým personálně nadřízeným orgánem, nýbrž toliko administrativně nadřízeným. Z toho důvodu uvedení dnes již v právním řádu neexistující provinění postrádá právní podklad pro disciplinární řízení.

Dovoluji si podotknout, že v uvedení bylo použito již neplatného a neúčinného právního předpisu, který upravoval práva a povinnosti státních zaměstnanců, čímž jsem nikdy nebyl, kterýžto právní předpis byl zrušen z.č. 65/65 Sb. ustanovením § 279, odst. 1, sub. 49.

Z uvedených důvodů žádám o zrušení protiprávního kárného opatření ze dne 11. Srpna, doručeného 21. Srpna 1980 a vyřazení záznamu z osobních spisů.

Srdečně zdraví a přeje vše dobré Josef Kordík

¹¹ Josef Kordík

439 26 Libčeves

V Libčevsi 1. 9. 1980

Severočeský krajský národní výbor

Krajský tajemník pro věci církevní, Ústí n. L.

Věc: **Odvolání proti rozhodnutí OTPVC o zastavení oprav farní stodoly** v Libčevsi.

Odvolávám se proti rozhodnutí OTPVC v Lounech Jaroslava Peška o zastavení oprav farní stodoly v Libčevsi.

OTPVC ve svém rozhodnutí namítá, že jsem opravu neměl plánovanou. V dřívějších letech jsem opravy plánoval, ale upustil jsem od toho poté, co do plánu oprav na rok 1979 napsal: "Upřesnění během roku." Proto jsem do plánu na rok 1980 neuvedl žádnou opravu, přestože prakticky nic jiného nedělám, než opravuji. Kdyby byl v předcházejících letech kladen takový důraz na plán oprav, jistě bych opravy přesně naplánoval i na rok 1980, včetně opravy stodoly.

Práce, které jsem prováděl, byly nejnuttnější zabezpečovací práce. Opravy provádím také proto, že si vážím práce našich předků.

Státní rozpočet nebyl touto opravou zatížen.

Doufám proto, že rozhodnutí OTPVC zrušíte.

Srdečně zdraví a přeje vše dobré Josef Kordík

kteře upravují vztahy mezi státem a církví. Źe to není jen okrajová a omezená záležitost, Źe je to všeobecné, svědčí zápis z jednání mezi biskupem Karlem Otčenáškem, administrátorem farního obvodu Trmice a KTPVC Karlem Dlabalem, ze kterého cituji:

“V závěru jednání byl informován o tom, Źe je nežádoucí jeho účast na svěcení, které se bude konat 26., 27. a 28. 6. 1981 v Litoměřicích, Praze a Hradci Králové. Současně byl informován, Źe v případě nedodržení nařizených nutností, předpisů a zvyklostí, by musela státní správa přistoupit k účinným opatřením.” (Při tomto jednání byla biskupu Otčenáškoví udělena důtka za to, Źe se zúčastnil pohřbu kardinála Wyszynského ve Varšavě).

Než přišlo potvrzení rozhodnutí od krajského tajemníka¹², měl jsem stodolu opravenou. Odvolal jsem se na ministerstvo¹³. V odpovědi ministerstva¹⁴ se objevily svérázné formulace “svémocné jednání” a “nedbání duchovenských povinností”! Kdo chce psa bít, hůl si najde. Jednoho kněze bijí za to, Źe neopravuje. Na 15. 12. 1981 byl k jednání na ONV v Mladé Boleslavi předvolán Pavel Michal, administrátor farního obvodu Rejšice, kde se mělo projednávat zanedbání povinné údržby fary v Luštěnicích. Pavel byl v tamějším obvodu pouze dva roky a několikrát žádal o příspěvky na opravy od ONV. Bezvýsledně.

Jednomu je vytýkáno, Źe opravuje stodolu a druhému ve stejném okrese je doporučováno, aby stodolu opravil. Ani jeden z přípisů úřadů se nevyrovnal s právními záležitostmi. Pokračoval jsem tedy stížností na Generální prokuraturu¹⁵. Prošetřovala to severočeská prokuratura a dala mi za pravdu jen částečně¹⁶. Tehdy jsem nevěděl,

---

¹² Severočeský krajský národní výbor v Ústí n.L.

Č.j.: církv/56-DI/80

V Ústí n.L. 13. 10. 1980

Pan

Josef Kordík

Administrátor

Libčeves

Věc: Odvolání proti rozhodnutí tajemníka pro věci církevní ONV v Lounech.

K Vašemu podání ve věci zastavení oprav farní stodoly v Libčevsi a kárného opatření sděluji, Źe po přezkoumání rozhodnutí tajemníka pro věci církevní ONV v Lounech jsem neshledal důvodů pro jeho změnu.

Tajemník pro věci církevní Severočeského KNV Karel Dlabal

¹³ Josef Kordík

439 26 Libčeves

V Libčevsi 1980

Ministerstvo kultury ČSR

Sekretariát pro věci církevní

P r a h a

Věc: Odvolání proti rozhodnutí OTPVC v Lounech o kárném opatření a o zákazu opravy stodoly.

Odvolávám se proti rozhodnutí OTPVC v Lounech Jaroslava Peška ze dne 11. srpna 1980 doručeného 21. srpna 1980, kterým mně udělil písemnou důtku.

Odvolávám se přesto, Źe KTPVC tato rozhodnutí nezměnil, protože bylo použito již neplatného právního předpisu, jak jsem uvedl ve svém odvolání KTPVC v Ústí n. L.

Odvolávám se též proti rozhodnutí OTPVC ze dne 19. srpna 1980 doručeného dne 21. srpna 1980, kterým mně zakázal opravovat stodolu.

Odvolávám se přesto, Źe KTPVC toto rozhodnutí nezměnil, přestože nebylo zdůvodněno žádným právním předpisem.

Srdečně zdravím a přeji vše dobré Josef Kordík

¹⁴ Ministerstvo kultury ČSR

V Praze dne 17. 11. 1980

Čís. 18.902/1980/-VII.

Věc: Josef Kordík – odvolání.

Vyřizuje: ref.JUDr J. Hájek, t. 513, linka 262.

K dopisu ze dne 7. 4. 1980 Sekretariát pro věci církevní MK ČSR sděluje, Źe vaše osobní záležitost svémocného jednání a nedbání duchovenských povinností při hospodaření s majetkem byla řešena a uzavřena v kompetenci Severočeského krajského národního výboru v Ústí n.L., jehož rozhodnutí v této věci je třeba považovat za konečné.

Ředitel Sekretariátu pro věci církevní:

František J e l í n e k , v. r .

Za správnost : Štveblová

¹⁵ Josef Kordík

439 26 Libčeves

V Libčevsi 10. 12. 1980

Generální prokuratura

České socialistické republiky

že důtka může být udělena podle postupu, který upravuje správní řád. Proto jsem to nenapadl a prokurátor se tím nezabýval.

Zajímavé jsou skoky prokurátora mezi vl. n. č. 219 a 220/49 Sb. 219 se týká pouze katolické církve a 220 pouze československé církve. Formulaci o "dozorčí a řídicí činnosti" jsem nikde v z. č. 218/49 Sb. A ve vl. n. č. 219/49 Sb. nenašel. Prokurátor tvrdí, že je v § 2, písm. a) vl. n. č. 220/49 Sb. To se ale katolické církve netýká. Proč si to nevypůjčit, když to tak libozvučně zní pro orgány státní správy?

Snahy o návštěvu NSR

V lednu 1980 jsem žádal o devizový příslib do NSR. Rodiče se přáteli s jednou rodinou z NDR. Jezdívají k nám občas v létě. Ale rodiče jezdit do NDR příliš nebaví a tak přátelé z NDR slíbili, že nám zařídí pozvání do NSR. Pozvání přišlo od faráře z Herz Jesu Kirche v Mnichově.

O příslib jsme si žádali s otcem a bratrem. Žádost jsem si chtěl dát nejprve potvrdit u tajemníka. Ale ten mi to odmítl a říkal, že bych se mohl v NSR dostat do nějakého průšvihů. "Pro razítko si dojděte na konsistoř a já vám to zamítnu, až si budete žádat o doložku."

Příslib jsem nedostal. Ani bratr, ani otec, mnoholetý člen rady MNV, který celý život dřel pro socialismus a měl to štěstí, že se jednou v životě přece jenom podíval na Západ. Se zájezdem se na několik hodin zastavili ve Vídni při návratu z Maďarska. A nedostali jsme příslib ani v roce 1981 ani 1982.

Když byla oznámena cesta papeže do NSR, rozhodl jsem se zkusit ještě příslib dostat. Šel jsem do banky v Semilech a zaklepal na dveře sekretariátu ředitele. Nikdo se neozval, tak jsem vstoupil. V místnosti nikdo nebyl. Čekal jsem tedy u dveří. Za chvíli z vedlejší místnosti přišel náměstek ředitele. Zeptal se, co si přeju a když jsem mu řekl, že jsem farář a že se chci jet podívat na papeže do NSR, očividně se zarazil nad mou drzostí, že jsem se vůbec odvážil přijít a vstoupit do místnosti, když mne nikdo nevyzval.

Přemýšlel chvilku, jestli mne má vyrazit, ale rozhodl se, že to vyřídí slušnou cestou. Řekl, že sám, přesto, že je ve vedení banky, toho nevyužívá a o příslib nežádá, a že komisi, která o tom rozhoduje, nosí jen kafe. Začal telefonovat a pak řekl, že v pokladně nemají ani dolar. Ptal jsem se ho, co by mi radil, abych udělal. Říkal, že neví.

Nám. Hrdinů 1300

P r a h a 4 – Nusle

Věc: Podnět ke stížnosti pro porušení zákona.

Dávám tímto podnět k podání stížnosti pro porušení zákona zejména § 279, odst. 1, sub. 49 zákoníku práce.

Okresní tajemník pro věci církevní mně udělil důtku a zdůvodňoval to neplatným a neúčinným právním předpisem.

Spatřuji v tom porušení výše citovaného zákona a žádám o příslušné opatření.

Josef Kordík

¹⁶ Krajská prokuratura Ústí n.L.

Kd 203/81-7 Ústí n.L. 19. 2. 1981

Věc: podnět k přezkoumání rozhodnutí o důtce

K Vašemu podnětu označenému jako stížnost pro porušení zákona a adresovanému Generální prokuratuře ČSR, přezkoumal jsem zákonost rozhodnutí tajemníka pro věci církevní ONV v Lounech z 11. 8. 1980, potvrzeného rozhodnutím tajemníka pro věci církevní SKNV v Ústí n.L. dne 13. 10. 1980.

Stížnost pro porušení zákona podána být nemůže. Tento termín je v českosl. právu vyhrazen pro mimořádné opravné prostředky podávané proti pravomocným soudním a notářským rozhodnutím /§ 236 O. s. ř./, případně proti rozhodnutí soudu, prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu /§ 266, odst. 1 tr.ř./, pokud jde o rozhodnutí podléhající režimu trestního práva.

Rozhodnutí tajemníka pro věci církevní nemůže být proto stížností pro porušení zákona napadeno a proto – bez ohledu na nepřesné označení podnětu – bylo přezkoumáno jako podnět k výkonu dozoru prokurátora podle zákona o prokuratuře.

Lze souhlasit s tím, že vl. n. č. 120/1950 Sb. bylo zrušeno zákoníkem práce a že tedy podle tohoto zrušeného právního předpisu nelze postupovat. Na nesprávnou aplikaci zrušeného předpisu, která nebyla napravena ani v řízení před tajemníkem pro věci církevní SčKNV v Ústí n. L., a odkazem na ust. § 17 odst. 1 zákona podávám odpovídajícímu orgánu upozornění.

Ve věci samé však je třeba dodat, že výkon státní správy církví zahrnuje i řídicí a dozorčí činnost /12 písm. a/ nař. vl. č. 220/1949 Sb./, orgány ONV a KNV /§ 5 cit. nař. vl. /*. V rámci řídicí činnosti lze vyslovit též nespokojenost s výkonem funkce duchovních, neboť předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon funkce duchovního /např. ust. § 7 odst. * nař. č. 219/49 Sb. recipující ust. § 2 zák. č. 218/1949 Sb./ je třeba zkoumat i v průběhu duchovenské činnosti. Není tedy ani vyslovení písemné důtky v rozporu s právním předpisem, třebaže ji nelze opřít o zrušené vl. n. č. 120/1950 Sb., ale o oprávnění vyplývající orgánům státní správy církví z řídicí a dozorčí činnosti.

Tím považuji Vaše podání za vyřízené.

Náměstek krajského prokurátora:
JUDr. Josef Vondráček

Ptal jsem se ho, zda by mělo význam, kdybych šel na StB, že vím, že o tom tito páni rozhodují. Znovu přemýšlel o tom, zda mne má vyhodit. Ale řekl, že mám asi lepší informace než on a že opravdu neví.

Z banky jsem šel za okresním tajemníkem pro věci církevní. Semilský tajemník se jmenuje Horna a po válce bydlel v naší vesnici. Musel jsem chvíli počkat, protože v kanceláři měl návštěvu. Skrz matně zasklené dveře to bylo slyšet. Návštěva vyšla zadní částí těla napřed. Byl to kněz. Byl trapně překvapen, když se vzpřímil, otočil a uviděl mne. Vstoupil jsem. Překvapilo mne, že za stolem sedí ustrašený sedláček. Představoval jsem si tvrdého aparátníka Kosyginova vzezření. Představil jsem se.

“Přišel jsem proto, že mi lounský tajemník Pešek říkal, že vás požádal, abyste zařídil, abych nedostal příslib a že vám za to musel dát odznak.”

“Nic jsem nezařizoval. Nepatříte mezi mé podřízené a říkám vám, že kdybyste patřil, že bych vám doporučení nedal. Znáám vašeho otce a divím se, že se z vás stal odpůrce našeho zřízení.”

“Mrzí mne, pane tajemníku, že se necháváte mylně informovat.”

“Já to nepovažuji za mylné informace.”

Rozhovor trval téměř hodinu. Snažil jsem se bránit a vysvětlovat, informovat. Říkal jsem mu, jaké zvůle se dopouští StB, a naznačil jsem mu, že i vůči mně nejsou bez viny.

“Nepřisluší mi hodnotit práci naší bezpečnosti.”

To je přesně to, co chce bezpečnost dosáhnout. Aby její práci nikdo neposuzoval. Aby měla volnou ruku.

Bohudíky, ty doby už jsou pryč. Už se najdou lidé, kteří práci bezpečnosti posuzují. Bez ohledu na to, že se jim bezpečnost pomstí. A jsou mezi nimi i otcové malých dětí, kteří jsou za to ve vězení.

Tajemník mluvil o tom, jak byl zavřený v koncentráku, jak by rád ještě učil na vysoké škole v Liberci, že náš stát dostatečně vybavuje cestující na Západ valutami a že tam vysílá jen ty, kteří přispívají k budování socialismu, a zmínil se také, že má informace, koho navštěvuji na semilském okrese. Odmítl mi to konkretizovat. O tom, jak v srpnu 1968 vezl nějaké tiskoviny proti okupaci, jak ho chytili Rusové a jak se vymlouval, že vlastně ani neví, co veze, se nezmínil.

Od tajemníka jsem šel na StB. Ve vratnici byl mladý muž v bílých kalhotách. Byl asi z kriminálky. Zaskakoval kolegu v uniformě, který byl na obědě. Řekl jsem mu: “Jsem Josef Kordík a chtěl bych mluvit s někým od StB.”

On ani nemrkl, zvedl telefon a ohlásil mne. “Za chvíli si pro vás někdo přijde.”

Posadil jsem se a začal číst breviář. Za dvacet minut mladík zvedl telefon, podíval se na mne a kývl. Asi se ho ptali, jestli tam ještě jsem.

Pozoroval jsem taky ty, kteří vycházeli a vcházeli do prvního patra, kde je StB. Za chvíli vrátný zase zvedl telefon, pak ke mně přišel a řekl: “Ten soudruh, se kterým byste chtěl mluvit, odešel do města a vrátí se za dvacet minut až třicet minut. Jestli chcete, můžete si ještě odejít do města.” Od mého příchodu trvalo celou hodinu, než si pro mne přišli. K nezvané návštěvě se i na StB chovají tímto způsobem. Ono to není jen tak připravit nahrávací techniku a lidi, aby z toho mohla StB něco vytěžit. Přišel si pro mne mladý muž přes třicet let, mohutné postavy, černé vlasy, černý knírek pod nosem. Když jsme šli nahoru, řekl mi:

“Já jsem vás už dole viděl.”

“Já vás taky.”

Zavedl mne do pokojíčku. Kde už čekal mladík pod třicet let. Světle hnědé vlasy, uhry v obličeji. Přišel jsem k němu, podal mu ruku a představil jsem se mu. On svoje jméno zamumlal. To jsem už zažil. Na mumlání estébáckých jmen už nejsem zvědavý a tak jsem dal ruku k uchu a řekl: “Jak prosím?”

“Hloušek.”

Chvíli jim trvalo, než přiznali, že rozhodují o udělení příslibů. “Teď už se s tím nedá nic dělat, dejte si v lednu novou žádost.”

“Chci tam jet teď, protože tam bude papež a chci s ním mluvit.”

“A co byste mu říkal?”

“Jak vidím situaci církve u nás.”

“A jak ji vidíte?”

“Kriticky.”

“A jak kriticky?”

“Nejsou biskupové, nejsou kláštery, není katolický tisk. A vůbec by se o tom dalo hodně povědět. Přečtěte si o tom dokument Charty č. 9.”

“A myslíte, že by se s vámi bavil?”

“Samozřejmě. Máme papeže, kterého lze zastavit na ulici.”

Ptali se na Chartu, tak jsem jim řekl, co proti Chartě dělají. Ptali se, koho navštěvuji ze signatářů Charty na semilském okrese. Nechtělo se mi o tom mluvit. “A do Polska jezdíte jen tak nebo na konkrétní adresy?”

“Jen tak.”

“Pane Kordík, kdybyste byl trošku sdílnější, tak bychom vás nejen do Německa pustili, ale přímo poslali.”

Rozhovor trval necelou hodinou.

“Kdybyste měl někdy cestu přes Semily, tak se u nás zastavte.”

Nemohl jsem si dělat iluze, že po tom dostanu příslib. Ale chci-li něčeho dosáhnout, musím vyčerpat všechny možnosti, pokud na to mám čas a sílu. Z jednoho důvodu to přece jenom mělo význam. StB obklopuje jakási zóna strachu, která člověka doprovází vždy, když tam musí jít. Ale jít tam dobrovolně, to znamená do budoucna odstranit značné množství strachu. Má-li třeba někdo pocit, že je někdo ve sklepě, je dobré jít tam a přesvědčit se. Potřeboval jsem také sám sebe přesvědčit, že se nesmím bát StB, abych mohl jít dál. Musel jsem se tedy spokojit s tím, že jsem si naplánoval cestu do Polska. Chtěl jsem se především podívat v neděli do Krakova, kde s kostele sv. Marka má profesor Josef Tischner půvabné bohoslužby pro děti. Dvakrát jsem na nich už byl. Profesor Tischner byl ideologickým poradcem Solidarity. Několikrát mluvil v Polském vysílání vatikánského rozhlasu o teologii práce. Požádal jsem o zastupování osmdesátiletého kněze Vojtěcha Primese.

Na konsistoři jsem odevzdal žádost o podání vysvětlení, jak správně nahlásit dovolenou¹⁷. Kancléř Holoubek se necítil dobře a řekl mi, že to napíše později. Na základě toho, co mi řekl ústně, jsem napsal žádost o dovolenou¹⁸ na vikariátní úřad.” Nevím, jakým způsobem se tajemník dověděl, že se chytám na dovolenou. Odpověď, kterou mi vikář poslal, byla jistě psána pod vlivem rozhovoru s tajemníkem. Z konsistoře přišla odpověď na dotaz, která se trochu lišila od ústní informace¹⁹.

---

¹⁷ Josef Kordík Libčeves
10. 1980

V Libčevsi 28.

Vikariátní úřad Žatec

Vážený pane vikáři,

žádám o udělení dovolené na dny 5. 11. až 11. 11. V neděli 9. 11. 1980 mne bude zastupovat P. Primes.

Podle dotazu, který jsem vykonal na konsistoři, po té trapné tahanici s tajemníky mi bylo odpověděno, že toto oznámení a žádost je jediným krokem, který jsem povinen udělat. Nemusím to oznamovat ani tajemníkovi, ani ho žádat o povolení zástupu.

Josef Kordík

¹⁸ Vikariátní úřad Žatec

V Žatci 1. 11. 1980

Josef Kordík Libčeves

Milý spolubratře!

Vaši žádost o dovolenou jsem obdržel poštou v pátek 31. X. t. r. dopoledne. Pro neodkladnou práci jsem nemohl odpovědět téhož dne. Odpovídám tedy dnes, kdy ovšem pošta /v sobotu a v neděli/ listovní zásilky nedoručuje. Obdržíte tedy mou odpověď pravděpodobně až 4. t. m.

K tomu, abyste mohl nastoupit na dovolenou, je třeba, abyste zajistil minimální chod ve svém svěřeném farním obvodu. Je tedy třeba požádat nejbližšího administrátora, ve Vašem případě v Lounech, aby Vás zastoupil v případě pohřbu. Nezmiňujete se ve svém přípise o tomto opatření. Jistě tento nepatrný krok udělejte a požádejte dp. administrátora v Lounech o eventuální výpomoc.

Pokud se týká zastoupení v neděli 9. 11., beru na vědomí, že Vás bude zastupovat vldp. Vojtěch Primes. Má-li vldp. Primes souhlas vypomáhat ve Vašem obvodu, pak je všechno v pořádku. Pokud se jeho státní souhlas však nevztahuje na Váš farní obvod, je Vaší povinností pro jeho působení u Vás mu souhlas vyjednat. Kdybyste toto opomenul, mohl byste mu způsobit potíže, a to by si P. Primes v žádném případě nezasloužil.

Předpokládám, že teda zařídíte všechno potřebné, což Vám také jako vikář ukládám. Za tohoto předpokladu tedy souhlasím, abyste si vybral dovolenou ve dnech 5. – 11. listopadu t.r.

Předpokládám dále, že do nástupu své dovolené budete mít provedeno a zkontrolováno sčítání osob a bytů ve svém farním obvodu. Tuto povinnost nelze přenechat eventuálnímu nástupci.

Váš vikář Svatek

¹⁹ Kapitulní konsistoř

Litoměřice

Litoměřice 29. 10. 1980

Josef Kordík

Libčeves

Stran hlášení řádné dovolené je nutno postupovat následovně:

1/ Pan tajemník pro věci církevní ONV vám vydá blanket, na který napíšete dobu své nepřítomnosti a současně zástupce, který vás bude zastupovat. Podepíšete, orazítkujete a 14 dní před nástupem dovolené odešlete vikáři.

2/ Vikář má povinnost zaslat vaši žádost neprodleně TVC ONV.

3/ Nedojde-li žádná negativní zpráva – byla vaše dovolená vzata na vědomí.

S pozdravem pokoje

ThDr. Tomáš Holoubek

Vím bezpečně z rozhovoru s P. Primesem, že ho tajemník tak vyděsil, že mne odmítl zastupovat. Pak mi už nezbylo než napsat vikáři, že dovolenou jsem nucen odložit²⁰. Vikář ve svém dopise z 1. listopadu psal, že bych mohl způsobit potíže P. Primesovi. My lidé mu už žádné potíže nezpůsobíme. Brzy nato onemocněl, jeho nemoc se stále zhoršovala a koncem jara 1981 zemřel.

Odloženou dovolenou jsem si chtěl vybrat začátkem března 1981. Už jsem se chystal, že každým dnem vyplním žádanku o dovolenou, když jsem byl pozván na pasové oddělení. Tam mi úřednice odebrala pas a dala mi místo toho rozhodnutí o jeho odnětí²¹.

V podání na úřady jsem sice uváděl právní argumenty, ale nedělal jsem si velké iluze, že se práva dočkám.

Odpovědní činitelé v konfrontaci s rozkazem StB se nemohli podle právních předpisů řídit. V podání tváří v tvář zvučí jsem začínal stále více uplatňovat ironii. V mládí do mne socialistická škola vtloukala Tyrolské elegie. Asi mi z nich něco zůstalo.

Mladík, který dělá lumpárny, si žádnou úctu nezaslouží. I nárok na úctu před stářím se snižuje, nakolik se starý člověk sníží k podlosti. Raději bych psal pohádky pro děti, ale byl jsem donucen bránit se a chápu to jako úkol. Ty praktiky, na které jsem takto narazil, jsem se snažil nazývat pravým jménem. Pro záchranu těch, kteří je páchali. Alespoň někomu pomohou uvědomit si, že každá zvůle, dříve nebo později, vyjde najevo. A jejich ochota propůjčovat se k tomu, se zmenší. Tak jako mezi gynekology se najdou ti, kteří se nikdy nesníží k tomu, aby provedli interrupci, tak proč by se pomalu nemohl zvyšovat počet těch úředníků, kteří se nesníží k protizákonnému rozhodnutí. Proti odnětí pasu jsem se odvolal²². Odnětí bylo potvrzeno²³.

---

²⁰ Josef Kordík Libčeves

V Libčevsi 3. 11. 1980

Vikariátní úřad Žatec

Vážený pane vikáři,

Protože mi P. Primes oznámil, že mne 9. 11. nemůže zastupovat, oznamuji Vám, že zamýšlenou **dovolenou jsem nucen odložit**.

Josef Kordík

²¹ OS SNB oddělení pasů a víz 513 15 Semily

Č.j.: SO-17/PC-81

R o z h o d n u t í :

...podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 63/1965 Sb. o cestovních dokladech z důvodů uvedených v § 4 odst. 1 písm. a/ téhož zákona a § 1 vl. nař. č. 114/1969 Sb., jímž se stanoví, ve kterých případech může být vydání cestovního dokladu odepřeno, **o d n í m á V á m c e s t o v n í p a s** č. 2343746 opravňující vás k cestám do zemí socialistického tábora.

O d ů v o d n ě n í :

Ve smyslu výše citovaného zákona a vládního nařízení nebí v souladu se státními zájmy ČSSR, abyste byl v současné době držitelem cestovního dokladu a cestoval do ciziny. Proto bylo rozhodnuto cestovní pas Vám odejmout.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat písemné odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím zdejší OS SNB odd. pasů a víz KS SNB v Hradci Králové. Odvolání nemá odkladný účinek.

Náčelník/podpis nečitelný/

Předáno 24. II. 1981

²² Josef Kordík

Nová Ves n. Pop.

KS-SNB odbor pasů a víz Hradec Králové

Odvolávám se proti odnětí pasu.

Nejsem si vědom, že bych byl tak nebezpečný, abych svým pobytem v zahraničí ohrozil stát. Právě naopak usiluji o to, aby veškerá moje činnost ať už doma nebo v zahraničí byla státotvorná.

Před zákonem jsou si všichni občané rovni. Docela by mne zajímalo, co jsem spáchal, že jsem zařazen mezi ty méně rovné.

Nezdá se vám, že to masové omezování svobody pohybu začíná zavánět návratem do dob nevolnických?

Je-li mi odnímán pas za takovéto situace, pak se znovu sám na sobě přesvědčuji a nutnosti občanských iniciativ usilujících o uskutečňování lidských práv.

Josef Kordík

²³ KS-SNB Odbor pasů a víz Hradec Králové

Josef Kordík Nová Ves n. Pop.

Odbor pasů a víz KS SNB v Hradci Králové **projednal Vaše odvolání** ze dne 9. 3. 1981 a zjistil, že bylo podáno oprávněnou osobou a v zákonné lhůtě a po zvážení všech skutečností neshledal důvody pro změnu napadeného rozhodnutí, proto je potvrzuje a vaše odvolání podle ustanovení § 59 odst. 2 zák. č. 71/57 Sb. o správním řízení, z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í

Po posouzení všech podkladů, kterými se řídilo Oddělení pasů a víz v Semilech při svém rozhodování, nelze Vašemu odvolání vyhovět, ani s přihlédnutím ke všem důvodům, které v něm uvádíte.

Před odnětím souhlasu

9. října 1980 jsem pohřbíval pana Gureckého z Měrunic. Bylo mi jasné, že budu pohřbívat z nevěreckého prostředí. Takové pohřby jsou jedinou příležitostí, jak oslovit lidi, z nichž někteří říkají faráři flandřák a při řečech u piva by nejraději přejeli kostel buldozerem. Přitom tito lidé žijí v nesmírně zpusťšeném prostředí. Je to patrné hlavně v menších vesnicích ležících stranou od hlavních silnic. Domy jsou většinou půlstoletí neopravovány, střechy děravé, ploty povalené. Okna někdy vyspravované igelitem. Vše okolo zarostlé křovím černého bezu. Občas jsem to v kázání kritizoval. Nevím, jestli to byla reakce na kázání, ale po jedné takové kritice zaměstnanci státního statku nasypali do fekálního vozu několik pytlů vápna, načerpali vodu a vyjeli ke statkovým chlévům a stodolám. Postříkali vápnem všechno, oprýskané zdi i se střechou, okna i kameny, kterými kluci rozbili několik tabulek.

Vyčistil jsem od křoví břeh, přiléhající k farnímu plotu, i když to nebyl farní pozemek. Ihned musela být vyhlášena brigáda, aby vyčistila druhou půlku ulice – to bilo příliš do očí. To bylo nesnesitelně výmluvné. Po vymalování kostela se malovalo ve školce, na MNV a v hospodě. I z tohoto důvodu jsem opravoval, aby se zlepšily poměry na vesnici i v tomto směru.

Dnešní obyvatelé sem většinou přišli po Němcích. Do krásných domů, kde i chlévy měly štukovou omítku a byly zdobeny odlitky hlav krav a koní. Po letech vzalo všechno za své. Novým obyvatelům se opravovat nechtělo. Necítili se vlastníky. A stále se šířily zprávy, že se Němci vrátí. Pustlo všechno. I budova MNV v Měrunicích má dveře s rozbitými skly pobité lepenkou.

Byl jsem v několika bytech, kde to páchlo jako ve chlévě. V koutě hromada špinavého prádla, na pohovce chuchvalce umaštěného prachu. A lidé jsou v podstatě hodní. Ale na veřejnosti, v hospodě, na návsi musí být i ženy hrubé. Slušným chováním by se před ostatními zesměšlili. Doma se usmívají. Jsou rádi, že je farář navštíví. A klidně řeknou: “Pane faráři, přece byste se nás neštítli?” Zaprší-li, je třeba se přebrodit přes rozbahněný dvorek. Mladí z toho utíkají do paneláku. V těchto vesnicích se na jedné straně domy rozpadají a na druhé straně stojí už ošuntělé, šedivé a oprýskané paneláky. Hezké rodinné domky jsou v těchto vesničkách vzácností. Staří, kteří v tom bydlí, už nemají vůbec sílu se z toho osvobodit. Sami se zbavili nebo byli oloupeni o ducha a jako následek toho je, že jim pod rukou uniká hmota.

Obyvatelé těchto nejzpusťšlejších domů obvykle nechodí do kostela. Je nad jejich síly snést posměch, který doprovází ty, kteří se do kostela odváží. Každý, kdo chodí do kostela, je vystaven pošklebkům a jedovatým poznámkám v práci, v obchodě, v autobuse. Jsem přesvědčen, že toto znechucování návštěvníků kostela je řízeno profesionálními ateisty. Jen málokdo tomu dokáže vzdorovat. A tak jediné, co většina lidí ještě dokáže a na co má sílu, je stisknutí knoflíku televize. Za to se jim nikdo neposmívá.

Je zjevné, že zde, více než jinde, jsou porušeny mezilidské vztahy. Lidé, kteří se s tím zpusťšeným stavem nechtějí smířit a ztotožnit, se stahují do izolace, nebo jsou druhými izolováni. Abych pochopil tento stav a jeho příčiny, snažil jsem se při pohřbech k tomu vyjadřovat. Zpočátku neuvědoměle a později vědomě jsem se snažil vyjádřit a sdělovat, že bez ducha nelze vládnout hmotě a kdo se zřekne ducha, ať se nedívá spoušti, kterou po sobě zanechá. Měl jsem raději pohřby z domu než v obřadní síni krematoria. Při průvodu na hřbitov jsem se učil promluvě z paměti. Z paměti jsem mluvil proto, abych to ztížil řečníkům ze Sboru pro občanské záležitosti, kteří mluvili na pohřbech z pozice ateismu. Svoje prefabrikované projevy obvykle s potížemi četli a občas si někteří dávali skleničku na kuráž.

Při těchto pohřbech jsem mluvil stále otevřeněji. Při pohřbu pana Gureckého, když jsem šel k domu smutku, jsem se teprve ptal lidí, kdo to byl. Pozůstalých jsem se přestal ptát. Ti vždycky a bez výjimky řekli: “Byl to hodný, strašně hodný člověk.” Pouze při prvním pohřbu jsem mluvil na základě toho, co mi řekli pozůstalí. Promluva vyzněla falešně. O panu Gureckém jsem se dozvěděl: “No to víte, on byl docela hodný člověk, zemřel na rakovinu. Mně neublížil. Ale víte, byl to předseda MNV, a strany, no soudruh, takovej kovanej, a partyzán, buďte vopatrnej!” Na hřbitově jsem řekl toto kázání: “Oficiální propaganda ateismu je jednou z hlavních příčin celkového úpadku. Ona podkopala křesťanské vědomí zodpovědnosti ve veřejném životě. A jen obnovená víra, návrat k víře, člověka vnitřně ozdraví. O to vše má význam usilovat hlavně proto, že život smrtí nekončí. U posledního soudu budeme překládat dobré skutky a ne mazanost. Je třeba se osvobodit od předsudku, že víra v Boha je nevědecká. Je třeba

---

Odnětí Vašeho cestovního pasu podle ustanovení § 4 odst. 1 písm a/ vl. nař. č. 114/69 Sb. ustanovení § 1 je opodstatněno vzhledem k tomu, že v současné době není v souladu se státními zájmy ČSSR, abyste byl držitelem cestovního pasu a cestoval do ciziny.

Z výše uvedeného důvodu bylo Vaše odvolání zamítnuto a rozhodnutí OS SNB, oddělení pasů a víz v Semilech potvrzeno. Proti tomuto rozhodnutí se nelze dále odvolávat.

Náčelník /podpis nečitelný/

se osvobodit od předsudku, že víra v Boha je protispolečenská. V těch společnostech, kde se bojuje proti víře, tam se narušily základy mezilidských vztahů, tam nastupuje právo džungle, právo silnějšího, podle zásady ‚kdo má moc, má pravdu‘. Tam všechno směřuje ke zrušení, ke korupci, ke strachu a k nevolnickým vztahům. Je třeba se osvobodit od předsudku, že víra v Boha je protilidská. Když slyšíme jména svatý František z Asissi nebo Saleský, Jan Bosco, Maxmilián Kolbe, nebo kteréhokoliv světce, zní to příjemně, vřele, lidsky. Kdo zlidštil svět, diktátorští politici nebo světci? Stovky pracovních táborů tohoto století o tom svědčí. Není to církev, která klame a lže. Ale mocní tohoto světa.

Nepřátelé víry bojují všemi hromadnými sdělovacími prostředky. Je to zrovna tak rovnocenné a spravedlivé, jako když je někdo nečekaně napaden, svázán a pak vyzván, aby se bránil. Ale Bůh si svůj plán záchrany lidstva prosadí. Ale jen skrze lidi, kteří si uvědomí, co vede ke zkáze a co k záchraně a začnou to neohroženě uskutečňovat.

Kristova slova! „Kdo mne zapře před lidmi, toho já zapřu před svým Otcem, kdo mne vyzná před lidmi, toho já vyznám před svým Otcem.“

Snad zemřelý věřil. Možná, že jste to o něm někteří z vás věděli. Je třeba dávat víru najevo trochu zřetelněji. Vždyť jde také o vaše děti. Buď jim předáte víru v Boha a s ní související mravní zásady, vědomí, že jednou budou ze všeho skládat účty, nebo jim předáte strach, neupřímnost a mazanost, předáte jim společnost zvyklou na násilí a strach, ze které zmizela láska, radost, důvěra.

Říkám to proto, že jsem přesvědčen, že se mezi lidmi něco pokazilo a bez víry se to nespraví.“

Na hřbitově bylo při promluvě ticho, jaké jsem v takových případech ještě nikdy neslyšel. Myslím, že všichni pochopili, kam jsem mířil. Podle toho, co jsem se doslechl, tak to pozůstalí nechápali jako osobní útok na zemřelého. Nemám prý si myslet, že mne udali. Ostatní se usmívali a odpovídali mi na pozdrav. Jen soudruzi se proměnili v nehybné sousoší, které vyzařovalo: „Ať už ten farář vypadne, ať se můžeme poradit, co s tím uděláme.“ A na pozdrav mně neodpověděli.

Asi pět neděl jsem nezaslechl žádnou odezvu. Pak přišel telegram: „Zveme vás k důležitému jednání ve středu 19. listopadu 1980 v 10 hodin na konsistoři. **Hendrich.**“

Kapitulní vikář **Hendrich** mi poslal zároveň dopis²⁴. Byl jsem se předem na konsistoři zeptat, o co půjde. Tam mi bylo řečeno, že krajský církevní tajemník na poradě vikářů mluvil o tom kázání, že sice mají připraveno opatření, ale než ho uskuteční, že mi mají domluvit. Kapitulní vikář mně radil, abych tam raději mlčel, že ti kanovníci jsou všelijací. Řekl jsem mu, že tam asi budu muset něco říci. Připravil jsem si toto prohlášení:

„Drazí bratři kanovníci a vikáři!

Dovolte mi několik slov vysvětlení a obhajoby svých postojů. Bude to jen částečné a pokus, protože se mi nemůže podařit podchytit mnohaletý vývoj.

Především vás ujišťuji, že si vážím staré církve. Vážím si jejího utrpení a těžkosti, které musela v nedávné minulosti podstoupit. Vězení a ostatní persekuce padesátých let přináší požehnání. Jsem vděčný církvi vaší generace, vždyť ona mi předala víru.

Jsem rád, že jsem k dnešním názorům a postojům dospěl a že jsem našel i odvahu je vyslovit. Nebylo to najednou. Celých pět let kněžské služby a možná i déle jsem to v sobě formuloval a zároveň se postupně odhodlával a zbavoval strachu. A stále víc jsem pociťoval, jak mně Bůh pomáhá a jak mne ochraňuje. Jemu děkuji. Snad právě proto, že hájím pozice církve v prostředí z 99% nevěřícím, jsem s názory tam, kde jsem.

Současná ateistická propaganda vytýká církvi, že vždy podporovala mocné. Kdyby současná církev mlčela k současným problémům a schvalovala zlé počínání mocných, bylo by jí to zítra znovu vytýkáno. Je to povinností církve nemlčet. Snažím se tak plnit, co žádají církevní dokumenty, snažím se být v jednotě s požadavky papeže, jak je vyslovuje především v Brazílii, v Africe, v OSN, ve své encyklice Vykupitel člověka a nakonec nyní v Německu. Tam, kde se církev rve za společnost, tam snadněji plní své poslání hlásat evangelium. Taková církev nemá nouzi ani o kněze. Je tomu tak především v Polsku a v Chile. Uzdravovat nemocnou společnost, to je úloha a naděje církve. Bývá mi vytýkáno, že bránit lidská práva není poslání kněze, úkolem kněze že je hlásat evangelium. Co si asi říkali ten kněz a levita? Snad: „Kdybych pomohl tomu zraněnému, nestihl bych oběť! Povinnost mne volá do

---

²⁴ Kapitulní ordinariát Litoměřice

Josef Kordík

administrátor f. ú. Libčeves

Důstojný pane,

Jak už asi víte z telegramu, který jsem Vám poslal včera, prosím Vás, abyste přijel ve středu 19. 11. t.r. k nám na konsistoř, kdy bychom s Vámi rádi prohovořili některé Vaše osobní problémy. U tohoto jednání budou jenom zástupci kapituly a p. vikářů a nikdo jiný nebude tomuto rozhovoru přítomen. Mám zájem na tom, abychom si kněžsky a bratrsky pohovořili a určitá stanoviska vyjasnili.

Doufám, že i Vy v tomto duchu naše pozvání si vysvětlíte. Děkuji Vám předem za pochopení!

S pozdravem v Kristu Josef Hendrich, kapitulní vikář

chrámu!" S jakým pak asi zalíbením Bůh přijal jejich obětí? Dnes leží zraněna v příkopě celá společnost, dokonce i ti "zbojníci a lupiči" jsou zraněni.

mlčet ke společenským problémům, nepomáhat je řešit, to by nutně vedlo k smrti místní církve. Společnost pasivního člena v nejlepším případě jen trpí. A mnohdy šlape po soli, která pozbyla své solivosti.

Krajský tajemník vám tlumočil, že ohrožují svůj státní souhlas. Jsem přesvědčen, že mi ho nevezme. On moc dobře ví, že za každou babičku, ke které by mi ztížil přístup, by mně usnadnil cestu k jednomu mladému člověku. A to on by strašně nerad. Mrzí mne, že v tomto bodě jsem vypočítavý, že zde nemohu být do důsledku ideální, jakým bych byl, kdybych za své postoje o státní souhlas přišel. Pět let své kněžské služby jsem se podle svého svědomí snažil plně sloužit církvi. Kéž mi Bůh pomáhá, ochraňuje a řídí v této službě dále."

Jednání komise řídil kapitulní vikář **Josef Hendrich**. V úvodu pominul církevně právní stránku věci. Jednání totiž byla v rozporu s církevním právem, vyvolána z podnětu ateistického úředníka a také se neprojednával žádný kánon církevního práva, který bych porušil.

Tato disciplinární komise byla ustavena asi v roce 1978 poté, co jeden z mladých kněží odmítl nastoupit do duchovní správy. Komise byla ustanovena proto, aby v takových případech přemlouvala a domlouvala. V mém případě se sešla poprvé a tedy z úplně jiného důvodu.

Kapitulní vikář řekl, že podnět k jednání dal krajský tajemník pro věci církevní, který na poradě vikářů řekl, že jsem to v tom kázání přehnal, že si mne sice váží, že zná některé mé přátele, že ze sebe nic nedělají, ale že jsem na špatném břehu. Že mají připraveno opatření, ale dřív než je uskuteční, že mi mají domluvit. Pak mne vyzval, abych se k tomu vyjádřil. Všem jsem rozdál kázání z onoho pohřbu a všem jsem též rozdál prohlášení. Vyzvali mne, abych prohlášení přečetl. Po přečtení jsem řekl: "Pana krajského tajemníka si vážím, ale pro tento postup jsem se rozhodl proto, aby si nezvykal sem někoho zvat."

Aniž by mne nechal domluvit, skočil mi do řeči vikář Svatek: "Víš, bratře, jestli dovolíš, já bych ti k tomu něco řekl." Dal mi rozklad o deseti bodech a přečetl ho:

"1. Osvědčená zásada v duchovní správě zní: prudentia pastoralis, tj. rozvaha v pastoraci. Jako ne každý dobrý pokrm je vhodný pro každého člověka, třebaže nám osobně velmi prospívá, tak obdobně je třeba uvážit všechny okolnosti, zda naše metoda je v dané situaci vhodná a přiměřená.

K tomu několik poznámek:

2. Křesťanství je založeno na I a s c e . Chce vnést do člověka osobnost Kristovu, aby člověk žil životem Kristovým.

3. Jediným vzorem kněžské činnosti je svatý Pavel. Prohlašuje, že hlásá Krista, a to ukřižovaného. Nezačíná kritikou společenských a mravních poměrů, nýbrž oslovuje lidi jakožto osoby.

4. Na prvním místě řeší jejich osobní život. Toto ovšem nelze dělat m a s o v ě , Ani lidé nemohou přijmout poselství Kristovo jinak než formou lásky. Protože je tak málo lásky mezi lidmi, proto je také tak málo víry! Svatý Pavel pracuje s malým jádrem, které učí šířit lásku kolem sebe!

5. Je třeba dobře rozvážit, zda určitá metoda, sebelépe míněná, odpovídá velké zkušenosti církve a konfrontovat svůj názor se zkušenými, osvědčenými a věrnými kněžími. Je tedy třeba také brát zřetel na o s t a t n í !

6. Bylo by škoda, aby z veřejné činnosti odešel jeden mladý kněz! Z lásky k Pánu Ježíši je někdy třeba leccos si odřít, a to mohou být i vlastní názory! Nerozhoduje naše p ř e s v ě d ě n í , ale p r a v d a ! A pravda se někdy těžce objevuje! V kázání platí osvědčené hledisko: ut veritas, placeat, moveat – (aby pravda se sdělila, zalíbila, pohnula)!

7. Kněz zde dnes není a nemá být tribunem lidu, nýbrž hlasatelem Krista!

8. Je také dobře znát a uvážit správný postup, který je za daných okolností možný. Krajně radikální postoj musíme mít především vůči sobě samotným, být vůči sobě neúprosným pokud se týká věrnosti pravdě a samotnému Mistru. Vůči lidem si musíme počínat jako I é k a ř , který nejčastěji léčí a nikoliv vždy operuje! Je tu nebezpečí, že se pak dostane kněz do nevídané izolace, takže lidé budou mít o b a v y , aby si svým stykem s knězem neublížili a nedostali se do obtíží!

9. Kněz si jistě nesmí zadat, ale musí také žít s lidmi v přiměřeném souladu! Kéž mají lidé k nám plnou důvěru, aby přicházeli jako k bratru a otci!

10. Na závěr se velmi přimlouvám prosím o důkladné uvážení všech okolností. I dříve byli kněží, kteří při nejlepší vůli nenašli správný postup, a tvrdým bojem nikdy nedosáhli toho, čeho by mohli docílit vhodnější metodou, tak jak to např. zachycuje ve svých povídkách J. Š. Baar (Kohouti aj.).

Odpověděl jsem mu:

"Nejsem teolog. Pro samé opravy nemám čas studovat, Odpovím vám až po poradě s odborníkem na svatého Pavla."

Kanovník **Truxa** mluvil o tom, jaké má dobré zkušenosti ve styku s lidosprávou. Že se všichni divili, jak je to možné, že s ní tak dobře vychází a on jim na to odpovídal: "To proto, že je nelechtám na patě." A uvedl několik příkladů.

Když se v Mostě zabíral minoritský klášter, bylo mu jasné, že k provozu kostela potřebuje nejen zákristii, ale i kus

chodby, aby měl přístup k vodě a na smetiště, kam by se vyhazovaly zvadlé kytky. A že mu lidospolupráva vyhověla. A že v padesátých letech měl průvod Božího těla s družičkami a že zvonily velké zvony a lidi tleskali.

Ze své židle jsem viděl na hodiny na věži katedrály a říkal jsem si: "Když s nimi budu diskutovat, budu tady do večera." A na faře mne čekala spousta práce. Už předem jsem si předsevzal, že budu ctít stáří. Nic jsem tedy neříkal, s výjimkou odpovědí na dotazy.

Kanovník **Melan** říkal, že je v Děčíně už třináct a půl roku a že má velké zkušenosti s tímto krajem, že si musíme dát velký pozor, když se dovíme, že máme pohřeb z nevěreckého prostředí. Uváděl příklad kněze **Daniševiče**, který si pozor nedával a měl potíže.

Rektor Červinka se mne ptal, zda jsem uvážil, zda by takhle jednal Kristus a jaký to bude mít dopad na vesnici. Řekl jsem mu, že samozřejmě uvažuji o tom, zda jsem v jednotě s Kristem, ale neodvažuji se říci, že jsem v jednotě, a jaký to bude mít dopad, to se ukáže za rok, za dva.

Vikář **Červenka** z Jestřebí se skutečně nefalšovaně rozčílil: "Seš pyšnej, nemáš pokoru, my jsme dost staří, abychom ti mohli radit. To mám strašně rád, když někdo jako ty začne mluvit o svědomí." Uvedl příklad dvou duchovních, kteří svými ostrými lokty a naježeným jednáním si způsobili odnětí souhlasu a pak zkontrolují a litují toho. První byl evangelický duchovní Miloš Rejchrt, který na setkání duchovních v České Lípě na ONV v diskusi odmítl mluvit, že má vlastní názory a když viděl, že se mluví otevřeně, svoji kritiku přednesl. Dále vikář Červenka pokračoval, že považoval za svoji povinnost mu, jako krajanovi od Brna, domluvit. Nedal si říci, ale když pak byl zbaven souhlasu a jezdil traktorem, tak mu za pravdu dal. Toto vikář **Červenka** říkal v době, kdy byl Miloš mluvčím Charty, což příliš nesvědčí o zkontrolnutí.

Druhým knězem. O kterém mluvil, byl dominikán z Jablonného Jindřich Gajzler. Oběma jsem říkal, co o nich Červenka říkal a oba na to spontánně reagovali ostrým slovem.

Vikář **Ruisl** z Turnova řekl: "Ono se tak o jejich kázání říká – ten jim to dal – a stejně jim nikdo do kostela nechodí." Kanovník Holoubek řekl žertem: "Tebe by měl krajskej potrestat a dát tě do Libochovic. Ta, je to velký a všechno rozbitý." Mnoho let tam působil člen PiT, který si ale stačil postavit družstevní domek.

Kanovník Holoubek mne finančně podporoval, což mu krajský tajemník vícekrát vytýkal. Jednou mi nabízel i soukromou finanční podporu. Často jsme se spolu otevřeně bavili o situaci, fandil vývoji v Polsku a stěžoval si, jak ho zmáhá nátlak státních orgánů. Dnes už to mohu říci. Zemřel.

Na závěr jsem řekl: "Odpovím vám na to. Spíš soukromě a možná, že až za rok."

A k vikáři Červenkovi jsem s úsměvem řekl: "A vám zvlášť budu muset odpovědět, protože kdybych vám neodpověděl, považoval bych to za pyšný postoj."

Jednání uzavíral kapitulní vikář **Hendrich** zhruba těmito slovy: "My víme, že vy mladí se díváte na nás staré kriticky. S tím se nedá nic dělat. To je asi generační problém. Obdivujeme vaši odvahu."

Měl jsem klid až do odnětí souhlasu.

Odnětí souhlasu

Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Když jsem se v pondělí večer vrátil domů, měl jsem na novinách připsáno: "Doporučený dopis na poště." To bylo 2. března. Na poště jsem se zastavil ráno cestou na vikariátní konferenci.

Severočeský krajský národní výbor v Ústí n.L.

Čj.:církv/16-01/81

V Ústí n. L. dne 25. 2. 1981

Pan

Josef Kordík

Administrátor farního úřadu

v L i b č e v s i

Věc: Odnětí státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti (ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 218/1948 Sb.)

Severočeský krajský národní výbor v Ústí nad Labem Vám s účinností ode dne 1. března 1981 odnímá státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti, protože nesplňujete podmínky všeobecné způsobilosti, požadované k výkonu této činnosti zejména ustanovením § 2 zákona č. 218/1948 Sb. a vl. nař. č. 219/1948 Sb.

Okresní národní výbor v Lounech k uvedenému dni zastavuje výplatu Vašich dosavadních požitků.

Přezkoumání případných námitek, podaných do 15 dnů od oznámení tohoto rozhodnutí, náleží Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury.

Místopředsedkyně S KNV: Libuše H a n u š o v á,
z pověření: Karel D l a b a l

Odnětí souhlasu jsem nečekal. Překvapilo mne to. Rozhodl jsem se, že to kolegům na konferenci oznámím, ale že tam nezůstanu. Už tam být nemusím. Konference v Žatci mne stejně nudily. Projednávaly se tam záležitosti, které byly od duchovní správy velice vzdáleny. K ožehavým problémům společnosti jsme se prakticky nedostali. Duchovní slovo na těchto konferencích neřešilo praxi působení kněze v dnešní době. Také z obav před tajemníkem. Sebecenzura měla za následek nudnost příspěvků.

Církevní tajemník vždy něco předhodil jako vnařidlo, na co bychom se upnuli, polemizovali s tím, aby neškodně uplynul čas. Podobalo se to jakýmsi kampaním. Jednou to byla vybavenost kostelů hasicími přístroji. Dlouho se diskutovalo, kde se objednávají, jak se zajišťuje umístění. Pak se řeklo, že dodací lhůta je stejně dva roky. Hasicí přístroje v kostelích stejně nepříbily. Ale hlavně, že se zabil čas diskusí o něčem neškodném. Co kdybychom se začali bavit opravdu o něčem podstatném?

Jindy se projednávalo vybavení kostelů dvojitými zámky. Jindy nám tajemník četl o ukradených věcech z kostelů. Jindy přivedl archiváře, který mluvil o tom, jak na farách, které zaniknou, jsou ničeny a mizejí staré kroniky, které bychom proto měli raději odevzdat do okresního archivu.

Když se na konferencích objevilo něco kvalitního, tak to tajemník zlikvidoval. Kolega z Postoloprta měl příspěvky, ve kterých četl úryvky z koncilových dokumentů a velice poutavě ty úryvky komentoval. A tak jednou vikář řekl, že to napříště nebude, protože pan tajemník to označil za pobuřování.

Jedině, co mne na konferenci vábilo, bylo setkání s několika otevřenými kněžími. Teprve při obědě v restauraci jsme se mohli pobavit o tom, co nás těší a rmoutí, co je nového.

O této mé, zatím poslední konferenci, jsem požádal kolegu, aby přečetl rozhodnutí o odnětí souhlasu. Okresní tajemník tam tentokrát nebyl, a tak kolegové reagovali poměrně spontánně. Mnozí nahlas vyjadřovali stručně svá mínění. Někteří navrhovali, aby se pro ordinariát napsalo prohlášení, ve kterém by se mne zastali.

Vikář: "Na to teď není čas. On tam jede. On to kapitulnímu řekne sám."

Oni: "To je přece napsané hned."

Vikář: "Já to neudělám. Oni by se to stejně za dva dni dověděli a všechny by nás tady rozházeli."

Rozloučil jsem se a jel jsem do Litoměřic. Kapitulní vikář, přesto, že to už věděl druhý den, mi neřekl nic konkrétního. Když jsem si uvědomil, že nezajistí, aby místo mne někdo sloužil, řekl jsem mu, že budu sloužit dál, samozřejmě, že si nárok na mzdu nedělám, že si práci najdu. Když někdo přijde, že mu bránit nebudu. On řekl, že je to samozřejmé, že to přece neděláme kvůli penězům.

Některý následující den jsem informoval kardinála **Tomáška**. Ptal se mne, proč myslím, že mi vzali souhlas. Řekl jsem mu, že asi proto, že jsem na podzim pohřbíval komunistu a měl jsem projev, kvůli kterému jsem pak byl pozván před diecézní disciplinární komisí. Tam jsem pronesl prohlášení. To prohlášení i to kázání se pak objevilo v Informacích o církvi, a když si to státní orgány přečetly, že je to asi tak rozčílilo, že se rozhodly pro odnětí souhlasu. On řekl, že to bude asi proto. Řekl jsem mu, že jsem rozhodnut sloužit dále. Řekl mi, abych počítal s trestním stíháním, že nelze obcházet státní souhlas. Řekl jsem mu, že jsem ještě krytý, že mne kapitulní vikář dosud neodvolal.

Ke konci lhůty jsem se odvolal:

V Libčevsi 15. 3. 1981

Ministerstvo kultury
České socialistické republiky
Sekretariát pro věci církevní

P r a h a

Věc. Odvolání proti odnětí státního souhlasu.

Odvolávám se proti odnětí státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti.

V rozhodnutí o odnětí souhlasu byla citována pouze právní norma, ale nebylo uvedeno nic, čím jsem se proti uvedené právní normě provinil. Odnětí souhlasu je tedy nezodpovědné. To znemožňuje moji konkrétní obhajobu. Podchytit vše, co si u nás církve vytrpěla za posledních 34 let, už nemůže zvládnout jednotlivec. K tomu by byla potřeba tým historiků.

Situace církve u nás se dá srovnat s křížovou cestou našeho Pána. Na pokraji svých sil, všemi opuštěná, mnohými posmívaná, mocnými odsouzená k násilné smrti. Několik kroků před Golgotou, ale zároveň také několik okamžiků před vzkříšením.

Když jsem se to, co se s církví děje, pokoušel vyjádřit ve svých kázáních a když jsem i konečně dostal odvahu to vyslovit, je mi odňat státní souhlas.

Evropu už nejméně jednou zachránili křesťané. Ať se to někomu líbí nebo ne. Evropu zpusťšenou "stěhováním národů" postavili na nohy benedikťinští mňiši. Dnešňí Evropa je tēž zpusťšena. Je tēžkē říci, zda už to pusťšeni končí, nebo bude ješťe pokračovat, ale je jasné, že jen obnovená víra postaví Evropu zase na nohy.

Východiskem ke svobodné společnosti, po které touží každý poctivý Evropan, je pravdivý popis současnosti. Ve svých kázáních jsem se kromě toho pokoušel povzbudit posluchače, aby se nad tím, co se děje s Evropou /se současnou společností/ a s církví nepohoršovali, neboť záhy nastane vzkříšení. Vzkříšení církve v naší zemi nic nezadrží. Ani sebemohutnější náhrobní kámen sebelépe střežený zesílenou stráží. Jednoho rána naše církve vystoupí ze svého hrobu. Na svědectví a pro záchranu těch, kteří ji bičovali, trním korunovali, posmívali se jí, plivali na ni, donutili nést svou vlastní šibenici, i těch, kteří okolo procházeli bez zájmu. Církve se modlí za své nepřátele po příkladu svého Pána: "Bože, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí."
Z ministerstva přišlo potvrzení odnětí souhlasu:

V Praze dne 20. 3. 1981

Čís. 8 300/81-VII

Věc: Odnětí státního souhlasu

Vyřizuje: JUDr Jaroslav Hájek, tel. 513, linka 269

Sekretariát pro věci církevní MK ČSR, který je ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 zák. č. 2/69 Sb. ústředním orgánem státní správy ve všech církvích a náboženských společnostech, přezkoumal na základě podání kapitulního ordinariátu v Litoměřicích, č.j. 387/81-I-B-1 ze dne 4. 3. 1981 postup Severočeského krajského národního výboru v Ústí n. Labem, jehož rozhodnutím č.j. církv./16-DI/81 z 25. 2. 1981 Vám byl odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti. V uvedeném řízení nebylo po formální ani věcné stránce shledáno závad.

Podmínky pro udělení státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti stanoví zejména § 2 zákona č. 218/ 1949 Sb. Je povinností příslušného orgánu státní správy zkoumat, zda duchovní, ustanovený se státním souhlasem na určité církevní místo, toto podmínky splňuje. Jestliže některé ze zákonných podmínek požadované způsobilosti splněna není, státní souhlas lze odejmout. To se právě stalo ve vašem případě, když jste tak závažným způsobem porušoval duchovenské povinnosti.

Protože na udělení státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti neexistuje právní nárok, je třeba uvedené rozhodnutí Severočeského KNV v Ústí nad Labem považovat za konečné. Možnost konání soukromých mší Vám však i nadále zůstává zachována.

Ředitel Sekretariátu pro věci církevní:

František J e l í n e k , v . r .

Za správnost: Míková

Jel jsem za kapitulním vikářem a kromě jiného jsem mu řekl, že by mne měl odvolat. On jen pokrčil rameny. Den nato jsem jel za okresním tajemníkem a podal jsem mu dva dopisy:

V Libčevsi 17. 3. 1981

ONV OTPVC

Louny

Věc: Uplatnění nároku na mzdu.

Protože pan krajský církevní tajemník ve svém rozhodnutí o odnětí souhlasu k duchovenské činnosti ze dne 25. 2. 1981 neuvedl, že odvolání nemá odkladný účinek, odnětí státního souhlasu nabylo právní moci až rozhodnutím ministerstva kultury ze dne 20. 3. 1981 jeho doručením dne 26. 3. 1981. Požitky mi tedy byly od 1. 3. 1981 Vámi zastaveny neoprávněně. Protože jsem vykonával povinnosti administrátora, žádám o proplacení mzdy až do 26. 3., kdy rozhodnutí o odnětí státního souhlasu nabylo právní moci.

Josef Kordík
administrátor

Tajemník se pozastavoval nad tím, že jsem se podepsal jako administrátor. "Administrátorem jsem se stal ustanovením ordináře a ordinář mne ještě neodvolal. Tak jsem administrátorem dále."

V Libčevsi 27. 3. 1981

ONV OTPVC

Louny

Věc: Upomínka na proplacení nevybrané dovolené.

Dne 5. 3. 1981 jsem Vás žádal o proplacení nevybrané loňské dovolené. Do dnešního dne tak nebylo učiněno, ani jsem nedostal žádné vyrozumění. Proto Vás žádám, abyste mou dovolenou neprodleně proplatili.

J. Kordík

Na kopii tajemník napsal: "Převzal dne 27. 3. 1981. Bude proplaceno."

Někteří kněží, aby měli od tajemníka pokoj, tak mu čas od času dávali lahve alkoholu. Byl jsem si vědom, že to je asi moje poslední návštěva u tajemníka. Na rozloučenou jsem mu dal půl litru koňaku. Bez velkého zdráhání láhev přijal. O našem rozhovoru napsal v dopise krajskému církevnímu tajemníkovi.

V konání bohoslužeb jsem pokračoval dále, protože odvolání z Litoměřic stále nepřicházelo.

8. dubna mi pošta přinesla neorazítkovaný dopis se známkou XIII. ZOH Lake Placid 1980.

Málo vážený mladý příteli se svatozáří

Přesvědčil jsi mě o tom, že i mezi faráři, ke kterým jsem měl vždycky úctu, mohou být pěkní ptáci a gauneři. Asi nemáš co na práci, i když jsi za to placen, že máš čas a hlavně chuť přátelit se a podporovat takový vředy společnosti s morálními hodnotami dobytka. /Nerad bych dobytku křivdil/. Když jsou na tebe všechny úřady krátké a tolerují Ti všechny Tvé lumpárny, tak si dej velký pozor, abys nenarazil. Když si myslíš, že ti to budou jinde tolerovat, tak táhni, odkud jsi přišel!!! Já a moji přátelé sice uznáváme, že přesvědčování může mít někdy nějaký význam, ale sám jsi nás přesvědčil, že dobře mířená rána /nebo několik/ bude mít rychlejší účinek. Jestli si najdeš trochu času, tak si přečti přiložené. Jestli je u Tebe ještě uvidíme, tak si přinejmenším sežeň dobrého chirurga, budeš jej určitě potřebovat!!!!!!

P.S. Levá ruka 110 kg

Pravá ruka 123 kg

V dopise byl vložen 1. díl marihuanového seriálu z Průboje a výstřižek z novin, na kterém byla smrtka nabízející Sparty a k tomu anonym připsal: "Kdyby tě ten chirurg nedal dohromady tak si zapal Spartu a chcípni! UŽ TĚ ČEKÁM KORDÍKU!"

Marihuanový seriál tehdy vycházel v Průboji. Byl o mládeži, která si marihuanu sama pěstovala. Protože tato mládež také sympatizovala s Chartou, šli do vězení. A do seriálu byl zatažen také Ladislav Lis, Václav Havel a Pavel Landovský.

Po přečtení anonymu jsem se nejdřív lekl. Ale když jsem to uvážil, tak jsem si řekl: "Pes, který štěká, nekouše." Naprosto jsem se uklidnil, když mne přátelé upozornili, že dostali také anonymy. Bylo zjevné, že jsou ze stejné dílny.

Dostali je v Řepčicích, Zdeněk Bárta a kurátorka jeho sboru.

Osazenstvo zbořeniště, Řepčice č. 1, 411 43 Třebušín, okr. Litoměřice, odesláno z Kravař v Čechách 23. 3., Známkou XIII. ZOH Lake Placid 1980

Bratře faráři,

Protože vím, že jsi měl zájem o mladé lidi k "převýchově", posílám Ti tento otřesný článek "Případ marihuana".

Jarda

Paní Marie Janatová, Horní Řepčice 57, 411 46 Liběšice u Litoměřic, odesláno z Lovosic 3. 4. Známkou XIII. ZOH Lake Placid 1980.

Sestro kurátorko, posílám Ti velmi zajímavý článek o narkomanech, kteří se scházeli v Řepčicích a kam také dojížděl náš bratr farář BARTA.

Když mu vzali souhlas, uvěřil jsem mu, že bezdůvodně. Dnes, když jsem se seznámil co všechno se dělo v Řepčicích a jací lidé tam na bratra faráře působili, nedívím se dnes úřadům, že k němu nemají důvěru. Nemám ji ani já.

Myslím, sestro, že by tento článek mělo vidět celé staršovstvo. S pozdravem (podpis nečitelný, s trochou fantazie by se mohl číst O. Přelenský, ale spíše Opočenský – dost časté evangelické jméno).

V dopise byl vložen 3. Díl seriálu o marihuaně z Průboje.

Vzpomněl jsem si, že formulace o dřívější důvěře a pak nedůvěře se vyskytly v anonymním dopise, který dostal Solženicyn. Píše o tom v díle Tele a dub. Ještě jedna doslovná formulace se z této knihy v těchto anonymech objevila: "Něco takového tu nebylo a nebude." To řekl na adresu Solženicyna tajemník svazu spisovatelů Kornejčuk. Jsem přesvědčen, že autor těchto anonymních dopisů se inspiroval četbou této Solženicynovy knihy. A v evangelické církvi se neříká sestro kurátorko ty, ale sestro kurátorko vy. Říká se ale soudruhu ty, i když se soudruzi vidí poprvé.

Ve čtvrtek 9. 4. jsem byl opět u kapitulního vikáře přeptat se co a jak. Zazvonil telefon. Kapitulní vikář do telefonu říkal:

"Buďte zdráv, pane tajemníku."

"To se přece rozumí, pane tajemníku."

"Ano, pane tajemníku."

“Nashledanou pane tajemníku.”

Pak mi řekl, že volal krajský tajemník a ptal se, proč mi neodebral jurisdikci a že mi ji má okamžitě vzít. Samozřejmě, že mi jurisdikci brát nemůže, pro to nejsou žádné důvody, ale odvolat mne musí. Na písemné odvolání jsem si počkal. Nadiktoval sekretáři tento text:

Kapitulní ordinariát v Litoměřicích PSČ 412 88

Důstojný pán

Josef K o r d í k

administrátor farního úřadu

L I B Č E V E S

č. j. 522/81 III-A-1 Hr

V Litoměřicích 9. 4. 1981

Věc: Zproštění povinností administrátora

Důstojný pane,

v důsledku odnětí státního souhlasu k dalšímu Vašemu působení v duchovní správě Vás zprošťujeme Vašich povinností duchovního správce – administrátora farního obvodu L i b č e v e s , okres Louny.

Josef Hendrich
kapitulní vikář

Při svěcení kněží sekretář obřad obvykle komentuje. Když končí vlastní svěcení, před tím, než pokračuje obřad mší, říká: “Radujme se! Litoměřická diecéze má tři novokněze!”

Zní to dojemně. Tu a tam zvlhne nějaké stařence oko. Ale skutečnost je jiná. Jakoby kněze postavili před rybník a řekli: “Plav si jak chceš. A jestli se budeš topit – tvoje vina. Pět let jsi měl na to, aby ses naučil jak to dělat, aby ses neutopil. A jestli tě bude někdo topit – taky tvoje vina. Máš mít dost rozumu, aby ses uměl vyhnout nebezpečím.” Občas se dokonce stává, že novokněz nedostane státní souhlas a hned ze semináře jde dělat sanitáře nebo topiče. A dostane-li souhlas, také mu není co závidět. Zpravidla je nejprve kaplanem a to u kněze, který je skoro vždy členem PiT. Místo pomoci a podpory si musí dávat pozor, aby se jeho pan farář nedověděl o jeho činnosti. Mnozí z nich nemají zábrany referovat o kaplanovi tajemníkovi.

Za několik málo let, nebo dokonce měsíců kaplana vyšoupnou na samostatný farní obvod. O tom, kam kdo půjde, rozhoduje církevní oddělení StB. A dostává také místo, kde to nejlépe vyhovuje ateistům a samozřejmě nejméně církvi. Dostane na starost šest kostelů a tři fary. Jedna budova zanedbanější než druhá. Pak se většina času stráví sháněním materiálu, řemesníků, peněz a pobytem na lešení nebo u míchačky. Celou neděli a někdy už od sobotního odpoledne projedzí mezi kostely, kde má bohoslužby pro několik babiček.

Tak se vlastně kněz stává nejlevnějším kustosem památek.

Ve všední den jsem pokračoval v opravách. V sobotu 11. dubna jsem jel za panem kardinálem. Řekl jsem mu, že odnětí souhlasu potvrdilo ministerstvo, ale opět neuvedli důvod odnětí. On mi řekl, abych napsal ještě jeden dopis a výslovně žádal uvedení důvodů.

Dále jsem mu řekl, že mne už kapitulní vikář odvolal, ale že se mi to nelíbí, protože to udělal na nátlak krajského tajemníka a že místo mne žádný kněz zatím ustanoven není a mše že nebudou. Požádal jsem ho, aby mi dovolil sloužit dále.

On řekl, že nemůže, ale ať zavolám ještě jednou kapitulnímu vikáři a podle toho, jak on rozhodne, tak bere plnou odpovědnost i za to, že bohoslužby nebudou.

Vrátil jsem se domů a telefonoval jsem kapitulnímu vikáři do Mladé Boleslavi. Kapitulní vikář totiž od pondělka do pátku úřaduje na ordinariátě v Litoměřicích a v sobotu a v neděli byl v Mladé Boleslavi. Je totiž také administrátorem tamního děkanství.

Požádal jsem ho, aby mi dovolil sloužit dále, když nástupce ještě nepřišel. “Už to nejde, už jsem jim to slíbil.”

On tedy sliby plní. Ale aby požadoval plnění slibů od nich, to už ne. A nejen sliby, ale také zákony. Už to bylo nejméně šest neděl, co měl krajský poslat státní souhlas pro mého zástupce.

Objel jsem šest vesnic, ze kterých chodili věřící do kostela, že mše v neděli nebude. V úterý 14. 4. ráno, když jsem se vracel z obchodu, viděl jsem před VB červenou LADU ULB 15-87. Od přátel jsem věděl, že církevní estébáci mají takové auto a měl jsem poznamenáno i číslo. To souhlasilo. Postavil jsem se k oknu a pozoroval, co se bude dít. Za chvíli z dveří VB vyšli dva muži. Starší asi 55 let, vzezření zasloužilého uvědomělého dělníka, vlasy tmavé, trochu začínají šedivět, postava spíš pomenší. Druhý, mladík asi 30 let, vzezření veksláckého, vlasy rovné, středně hnědé, střední délky, tedy mírná deka, ve předu zakrývaly postupující kouty, postavy spíš vyšší, černá kožená bunda.

Postupně si zvali věřící k výslechu. Asi po třech dnech jsem se vyslýchaných ptal, jak to probíhalo. V podstatě se jich ptali, co jsem kázal a jak jsem se stýkal s mládeží, do kdy jsem veřejně sloužil a zda jsem říkal, že už nesmím sloužit.

Panu Vlčkovi řekli: "My o vás víme všechno. My víme, že jste bojoval ve Svobodově armádě a že jste byl raněn. Ale jak to, že chodíte do kostela?"

"když jsme tak šli s tou frontou přes Polsko a potom přes Slovensko, tak na rozcestích bývaly kříže a sochy. A my jsme si tam klekali, křižovali se – a před nimi se pravoslavně pokřičoval – a modlili se. Já jsem při tom slíbil, že když válku přežiju, že budu chodit do kostela. A někteří se nám smáli. A já jsem si říkal: ti dlouho chodit nebudou. A někteří nepřežili ani tejden."

Podle rady kardinála Tomáška jsem na ministerstvo odeslal žádost:

V Libčevsi 16. 4. 1981

Ministerstvo kultury
České soc.republiky
Praha

Věc: Žádost o sdělení důvodů odnětí státního souhlasu.

Žádám o konkrétní uvedení důvodů, proč mi byl odňat státní souhlas. Formulace pana krajského tajemníka "nesplňujete podmínky všeobecné způsobilosti" a Vaši "když jste tak závažným způsobem porušoval duchovenské povinnosti" nemohu přijmout. Kdybych se s tím smířil, snížil bych se na úroveň nevolníka, jemuž feudální pán nemusí nic vysvětlovat. Jako svobodný člověk se proti těmto formulacím musím vzepřít.

Nesplnil jsem snad podmínky nebo jsem porušil duchovenské povinnosti tím, že jsem kázal podle přesvědčení? Jsem ochoten každé slovo obhájit. Nebo snad proto, že jsem převážně vlastnoručně, bez nároku na odměnu, opravoval všech sedm svěřených objektů? Nebo snad proto, že jsem s "undergroundem" uvedl divadelní hru? Nebudu svoji žádost Vaší žádnou nebo negativní odpovědí považovat za skončenou /viz Vaše rozhodnutí č. 18 902-VII, které se poněkud lišilo od rozhodnutí prokurátora/.

K této žádosti mne kromě jiného inspirovala věta M. L. Kinga: "Utlačovaný nesmí nikdy dopustit, aby svědomí utlačovatele usnulo."

Jsem si vědom, že po Vás žádám něco, co je v naprostém rozporu s Vaší podstatou. Kdybyste totiž uvedli důvody, otevřeně byste tím přiznali, že postihujete ty kněze, kteří pevně stojí na pozicích církve.

Zatím jsem se nedoslechl, že jste někomu z těch desítek stejně postižených kněží odnětí souhlasu zdůvodnili.

Přeji Vám, abyste i Vy poznali svobodu dětí Božích.

Josef Kordík

V odpovědi mi to opět nezdůvodnili:

V Praze 20. 5. 1981

K č.j. 8,300/81-VIII

Věc: Josef Kordík – sdělení

Vyřizuje: ref. JUDr Jaroslav Hájek.

K Vašemu dotazu sdělujeme, že Vaše osobní záležitost byla pečlivě přezkoumána. Pro případ, že by Vám na žádost příslušného ordináře byl v budoucnu znovu udělen státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti, což je právně možné, upozorňujeme Vás zvláště na nutnost dodržování povinností vyplývajících duchovním z ustanovení § 2 vl. Nař. č. 228/1949 Sb.: věci hospodářské a finanční, majetkoprávní jednání, věci stavební, rozpočtové, úvěrové a plánovací nelze zařizovat svémocně, nýbrž vždy na základě předchozího projednání s příslušnými orgány státní správy.

Ředitel sekretariátu pro věci církevní

František J e l í n e k , v. r.

Za správnost: Štvehlová (nebo Štochlová)

Asi měl na mysli nikoli vl.n.č. 228, ale 219.

Začátkem května přišel do Libčevse nový duchovní správce. Mně nezbylo nic jiného než se rozhodnout, že zůstanu v Libčevsi dál. Především proto, že jsem se neměl kam vystěhovat. Mám sice jen tolik nábytku, že se vejde do pokoje o 25 m², ale stejně zabere i dílna. Svůj byt jsem půjčil sestřenicí, která u nás bydlí s manželem a dvěma dětmi, než si postaví dům.

Podle církevního práva jsem svěcen na titul diecéze. To znamená, že mám až do smrti zajištěn byt, oděv a stravu. Kdysi jeden kolega toto právo do důsledku uplatňoval, konsistoř ho zaměstnávala jako písaře. Státní orgány na základě tohoto případu donutily příslušné církevní orgány vymáhat od posluchačů pátého ročníku bohosloví písemné prohlášení, že v případě odnětí státního souhlasu toto právo neuplatní. To ale bylo zavedeno asi tři roky

po mém svěcení. Uplatnit toto právo v plném rozsahu jsem nechtěl. Netoužím po tom, sedět v kanceláři konsistoře. Práva na byt se ale vzdát nemůžu.

Odnětí souhlasu mne přece jen nečekaně zaskočilo. Měl jsem ještě spoustu nedodělaných prací při opravách objektů. I když je pravděpodobné, že jsem byl předposledním knězem v Libčevsi, nebude moci nikdo říci, že když církev opouští svoje pozice, že po ní zůstává spoušť a potopa. S opravami jsem pomáhal i nástupci. V pondělí 11. května jsem protokolárně předal farní obvod.

Trestní stíhání

V úterý 12. 5. jsem dostal předvolání na pondělí 18. 5. na dopravní inspektorát do Loun pro poručíka Svobodu k projednání dopravního přestupku. Trochu mi to zkazilo náladu. Tipoval jsem to na odnětí řidičského průkazu. V neděli jsem si ještě udělal výlet autem po přátelích s tím, že je to asi můj poslední výlet s autem. Jeden z přátel mi řekl: "Nemyslíš, že by nám teď mohli udělat domovní prohlídky?"

Byla to totiž po té velké akce StB proti literatuře ze začátku května. Řekl jsem: "To si nemyslím. Kdyby to totiž udělali mně, museli by mně zavřít a to se jim nehodí. Rozhodně nechtějí dělat reklamu církvi."

V pondělí ráno jsem vyjel do práce s batohem plným pracovního oděvu a prádla, s tím, že se zastavím na VB v Lounech, odevzdám tam řidičák a budu pokračovat do práce. Batoh jsem si složil na faře a vyšel jsem k VB. Na náměstí jsem uviděl toho staršího estébáka, který 14. 4. vyslychal věřící v Libčevsi. Pomyslel jsem si: "To je fajn, tak to vypadá, že to bude jen výslech."

Pokračoval jsem směrem k VB. U přepážky jsem odevzdal předvolání. Za chvíli si pro mne poručík Svoboda přišel a převedl mne do budovy místního oddělení. Následoval jsem ho do jedné kanceláře. Tam jsem zahlédl toho drobného estébáka z Ústí, který řídil prohlídku fary v Libčevsi v červenci 1980. Opět jsem si s úlevou řekl, že to bude jen výslech bez odnětí řidičského průkazu.

Byl jsem vyzván, abych počkal venku. Podporučík Svoboda z dopravního inspektorátu odešel. Ještě chvíli jsem čekal. Drobný estébák asi musel dokončit instruování kapitána, jak vést výslech. Na chodbu vyšel kapitán a vyzval mne, abych vstoupil. Nabídl mi židli. Kapitán si vzal do ruky kousek papíru a řekl:

"To vaše auto se nějak courá. Jak to, že jezdíte na křižovatku na červenou?"

"Jestli jsem vjel na křižovatku na červenou, tak jsem červenou přehlédl."

"Jak to? Na červenou se přece nejedí. Máme tady hlášení, že jste na křižovatce Poděbradská a (přeslechl jsem) v Praze projel na červenou v neděli 10. 5. ráno.

"To je možný. V té době jsem tam jel."

"Jaké máte číslo auta?"

"SMA 41-09"

"A kam se podělo to A?"

"Jaký a?"

"No my tady máme hlášení SM 41-09".

To je teda obdivuhodné, jak rychle naše bezpečnost pracuje. V neděli projedu Prahou na křižovatce na červenou. Bezpečnost během dne zjistí, kde hledat řidiče, který autem jel (vlastníkem je otec). V pondělí to už mají na dopravním inspektorátu v Lounech a v úterý už mám předvolánku v ruce. A to ještě na základě jiného čísla.

"Tak to tedy ne. Už jsem si vzpomněl. Vůbec jsem tam nejel. Ten den se mi vůbec nechtělo projíždět Prahou.

Praze jsem se vyhnul přes Brandýs."

"Tak to bude asi omyl. Ono ani to číslo nesouhlasí. Tak to stornuju, že ano?", řekl kapitán k drobnému estébákovi, který kývl hlavou.

"Ale máme tady něco jiného. Přečtete si to," a podstrčil mi toto usnesení:

Okresní správa SNB
Oddělení vyšetřování VB
44053 Louny
ČVS:VV-53/1981

V Lounech dne 14. května 1981

U S N E S E N Í

Podle § 160/1 tr. řádu zahajují trestní stíhání a současně podle § 163/1 tr. řádu s t í h á m ,

Josef K O R D Í K

Narozen 1. srpna 1948 v Jilemnici, svobodný, české národnosti, trvale bytem Nová Ves n. Popelkou č. 32, okres Semily, přechodně bytem Libčeves č. 9 okr. Louny, duchovní římskokatolické církve, t.č. bez duchovní činnosti.

Jako obviněného z trestního činu – maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi – podle § 178 tr. zákona, neboť na podkladě zjištěných skutečností, je dostatečně odůvodněný závěr, že ve dnech 1. 3., 29. 3. a 5. 4. 1981 prováděl v obci Libčeves a Kozly okr. Louny, dále pak v obci Měřunice okr. Teplice, církevní obřady, ačkoliv k tomu nebyl oprávněn, neboť rozhodnutím Severočeského krajského národního výboru v Ústí nad Labem z 25. 2. 1981 č. j. církJ/16-DI/81. Mu byl ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 218/49 Sb. odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Na základě vlastního šetření, dále zjištěním, dle rozhodnutí Severočeského krajského národního výboru v Ústí nad Labem z 25. 2. 1981 č. j. církJ/16-DI/81a sdělením ONV Louny, tajemníka pro věci církevní, bylo zjištěno, že obviněný Josef KORDÍK, duchovní římskokatolické církve provádí v obcích patřících do farnosti farního obvodu Libčeves, církevní obřady, ačkoliv k tomu nebyl již oprávněn, neboť rozhodnutím SKNV Ústí n. L. podle shora uvedeného rozhodnutí mu byl odňat souhlas k výkonu této duchovenské činnosti.

Obviněný Josef Kordík nedbal tohoto rozhodnutí a tuto duchovenskou činnost prováděl dále tím, že vykonával bohoslužby i po tomto rozhodnutí, v obci Libčeves, Kozly okr. Louny a obci Měřunice okr. Teplice.

Vzhledem k tomu jsem se rozhodl podle § 160/1 tr. řádu zahájit trestní stíhání a současně podle § 163/1 tr. řádu stíhání proti obviněnému Josefu KORDÍKOVÍ, pro trestní čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je možno podat u vyšetřovatele do tří dnů od doručení nebo vyhlášení, stížnost nemá odkladný účinek.

Vyšetřovatel VB kpt. T e s a ř Miroslav
Kulaté razítko Okresní správa SNB – oddělení vyšetřování VB Louny

“Tak teď pojedeme do Libčevse a udělám tam domovní prohlídku.”

“Tak to vypadá tak na tři roky.”

“Jak to?”

“Za to, co u mne najdete, tolik dáváte.”

Uvědomil jsem si, že mi to zbytečně uletělo, ale nemyslím si, že to změnilo něco na jejich úmyslech. Oni věděli moc dobře, co jdou hledat a dokonce ve kterých místnostech bytu to mám uložené. V tom se jim nedalo nijak zabránit. Jen jsem jim nahrál lacině, kterým pak důkladně mávali. Rozhodně byli daleko od toho. Rozhodně byli daleko od toho jet do Libčevse jen pro tři listy kázání.

Dali mi do ruky usnesení o domovní prohlídce a kapitán Tesař odešel pro řidiče.

Okresní správa SNB
Oddělení vyšetřování VB
44053 Louny
ČVS:VV-53/1981

V Lounech dne 15. 5. 1981

U s n e s e n í

Podle § 83 odst. 1 tr. řádu nařizuji domovní prohlídku u

Josef KORDÍK nar. 1. 8. 1948 Jilemnice, bydliště přech. Libčeves č. 9 okr. Louny, domovní prohlídka bude provedena: v celém bytě a příslušenství, prohlídku provede: Kpt. Tesař, vyšetřovatel VB OS-SNB Louny, ppor Kraj, ppor Filip příslušníci VB obv. Odd. VB Libčeves.

D ů v o d y :

Dne 14. 5. 1981 bylo usnesením vyšetřovatele VB pod VV-53/81 podle § 160/1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání a současně podle § 163/1 tr. řádu stíhání obviněného Josefa Kordíka nar. 1. 8. 1948, duchovního římskokatolické církve, pro trestní čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona, neboť v měsíci březnu a dubnu 1981 prováděl v obci Libčeves, Kozly a Měřunice církevní obřady, ačkoliv k tomuto z rozhodnutí SKNV Ústí n. Labem nebyl oprávněn, neboť ve smyslu ustanovení § 2 zák. č. 218/49 Sb. pod č. j. církJ/16-DI/81, mu byl odňat souhlas k výkonu duchovenské činnosti.

Je podezření, že v bytě jmenovaného se nacházejí písemnosti z příprav této duchovenské činnosti, které jsou důležité pro trestní řízení, a proto jsem rozhodl nařídit u jmenovaného domovní prohlídku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je možno podat u vyšetřovatele do tří dnů od doručení nebo vyhlášení, stížnost nemá odkladný účinek.

Vyšetřovatel VB kpt. T e s a ř

S o u h l a s í m :

Okresní prokurátor v Lounech

Teprve o několik dní později jsem si všiml, že tam není razítko prokuratury.

Kapitán Tesař mne poučil o obhajobě a řekl, že jestli chci obhájce, že mu hned zavolá. Obhájce jsem odmítl.

Obhájce, které bych chtěl, si stejně zvolit nemůžu. Obhájci Danisz a Čarnogurský byli za advokacie vyloučeni. Brali své povolání vážně.

Jednoho advokáta jsem viděl při "práci". Bylo to při soudu s Petrem Šantorou. Jeho výkon byl ubohý. Při závěrečné řeči se v podstatě zmohl jen na to, že klient je mladý, aby byl soud shovívavý a že jsou předpoklady pro uložení podmíněného trestu. Byl naprosto pasivní. Zřejmě chce zůstat obhájcem do důchodu. O přestávce tohoto soudního jednání jsme nakoukli do soudní síně a uviděli jsme prokurátora, soudce i obhájce jak se společně bavili četbou literárních prací Petra Šantory a někdo z nich řekl: "Tomu říkají umění!" Asi zrovna četli humoristickou povídku o synu komunistického funkcionáře, který studoval v kněžském semináři.

Doslechl jsem se, že jsou i obhájci, kteří v politických procesech dokonce své klienty obviňují. A dát takovému obhájci tři tisíce a možná i více, to se mi už vůbec nechtělo.

Když kapitán Tesař hledal řidiče, zůstali jsme s malým, drobným estébákem sami v kanceláři. Do této chvíle jsem si myslel, že je to Málek. Ale o Málkovi jsem věděl, že má na levé ruce deformovaný nehet od ukazováku. Málek to tedy není.

"Posledně jsem přeslechl vaše jméno. Jakpak se jmenujete?"

"Kapitán Sýkora."

Řidič byl nalezen, kapitán Tesař si vzal aktovku a vyšli jsme k autu. Bílá LADA ULB 72 43, kterou jsem už viděl vloni v Libčevsi se stejným řidičem. Byl to mladík pod třicet let, hubený, vysoký, tmavé vlasy.

V autě jsem přemýšlel, co a kde mám a že i s nepatrným úsilím toho najdou tolik, že to na ty tři roky dá.

S prohlídkou jsem naprosto nepočítal. Věděl jsem, že se jim nehodí, aby mne zavřeli a že tedy ani prohlídku nebudou moci udělat. Klidně jsem si odjel na předvolání dopravního inspektorátu a doma v psacím stroji jsem nechal rozepsanou stránku šestého čísla Informací o církvi, které jsem opisoval.

Kapitán Sýkora odešel na MNV pro nezúčastněnou osobu a pro libčevského náčelníka VB. S kapitánem Tesařem jsme vešli do místnosti, kde bydlím. Vytáhl jsem ze stroje rozepsané Informace a strčil je do stolu. Kapitán Tesař tomu nevěnoval pozornost. Vypadalo to, jako bych mu dělal místo a připravoval stroj k psaní protokolu.

Kapitán Tesař psal protokol, čísloval zajištěné písemnosti, a když mu zbyl čas, tak taky prohlížel. Naříkal si, že je mnoho věcí zaprášených, že musí dělat tak špinavou práci.

Mnoho krabic s písemnostmi a knihami jsem měl po zemi. Kapitán Sýkora s velikým zájmem v podřepu mnohé prolístoval a pročítal. Počináním mi připomínal literárního fanouška. Když našel Odvaha být církví od J. Zvěřiny, řekl jsem mu:

"To už musíte znát z paměti a odzadu."

"A víte, že jo."

Asi po dvaceti minutách našel kapitán Sýkora právě rozepisované šesté číslo Informací o církvi. Velice zajásal.

"A kdepak máte další čísla?"

"Nejsou, nejsou..."

V tom čísle byla část Bílé knihy P. Jana Bárty, františkána z Liberce, který byl koncem roku 1980 ve vyšetřovací vazbě. Kapitán Sýkora se mne zeptal, proč to opisují.

"Abych věděl, jak se zachovat v takovéto situaci."

Z magnetofonových pásků zaujala kapitána Tesaře jedna kazeta.

"Copak na ní je?"

"Písně."

"Jaké písně?"

"Kolegy Jančíka."

Ke kapitánu Sýkorovi: "Znáš nějakýho Jančíka?"

"Samozřejmě."

"Tak já si je přehraju."

Když si kapitán Sýkora prohlížel strojopisy knih Ignáce Leppa Psychoanalýza lásky a Cesta do Damašku, tak řekl:

"To neznám, to si musím přečíst."

Na stole jsem měl balíček. Byl v něm třikrát Mistr a Markétka od Bulgakova. Koupil jsem si to ráno v Lounech při cestě na VB. Kapitán Tesař mi řekl, abych to rozbálil.

"To by se vám asi moc nelíbilo."

"Jak to, Odeon je přece dobré nakladatelství."

“Ale občas se podaří přece jenom vydat něco, co by se vám nelíbilo. Kupte si to. V Lounech to ještě mají.”

“To zrovna! Utrácet peníze za knihy!”

Kapitán Tesař už byl netrpělivý. Poledne pryč a vzdát se oběda, to se mu přece jen nechtělo. Dorážel na Sýkoru, aby už toho nechal. Uvědomil jsem si, že podstatnou část Informací o církvi ještě nenašli. Ale byla to jen hra. Tak jako má někdo ve zvyku nechávat si lepší sousto na talíři nakonec, tak také oni si nechali to, proč přišli, nakonec. S vědomím, že o to nepříjdu. “Tak mi pojdte ukázat ještě tu skříň na chodbě.” Měl jsem tam poslední čísla Informací v několika exemplářích.

A pak, úplně nakonec, vytáhl šuplík u stolku pod psacím strojem a otočil ho na stole dnem vzhůru. Měl jsem tam skoro všechny čísla Informací. Byly tam také dopisy s úřady a jejich kopie. Kapitán Sýkora se v tom začal přehrabovat.

“To mi nemůžete vzít. To jsou úřední dopisy,” a začal jsem mu to brát z ruky.

On se poprvé rozčílil: “Tak to tedy ne. To si vezmem. Jak to tak vidím, tak se s tím asi setkáme v těch Informacích,” a začal jednotlivé listiny prohlížet a ty, které neměly razítko si nechal a s razítkem mi je nechával.

“Proč to tolikrát opisujete?”

“Dávám to na vědomí svým představeným.”

“Řeholním?”

“Ne. Diecézním.”

“To je jeden. A co ty další kopie?”

“A kardinálu **Tomáškoví**.”

“To je druhý. A co ty další?”

Na to jsem mu již neodpověděl. Našel i rozhodnutí o odnětí pasu. “Oni vám vzali pas?”

To je zajímavé, když on řekne oni. “Jako byste to nevěděl.”

“To teda nevím.”

Dnes je mi jasné, že moc dobře věděli, pro co si ke mně jdou a věděli také, kde to mám. Nejspíše to vyčmouchali jejich agentíci, které ke mně posílali. Z toho, že si na prohlídku nechali tak málo času – mezi svačinou a obědem – mluví o tom, že šli najisto. Trochu je zdrželo, že těch knih, které museli prohlédnout, bylo víc, než předpokládali. Svoji úlohu sehrál i tajemník pro věci církevní. Při předávání obvodu 11. 5. dostal za úkol prozkoumat terén. Když se ten den vrátil do Loun, řekl na StB asi toto: “Hoši, můžete tam vlítnout. Má to všechno v jedné místnosti. Za chvíli s tím budete hotoví.” A tak jsem druhý den, 12. 5. mohl dostat předvolání na dopravní inspektorát a oni začali psát text obvinění a příkazu k domovní prohlídce. Začala tedy akce – meloušek StB. Jak jinak nazvat toto trestní stíhání, jež je z hlediska práva naprosto na vodě a zabavené tiskoviny se nakonec ani u soudního jednání neobjevily.

Při prohlídce nebylo třeba při odsunutí truhly páčit z podlahy nastavené prkno k odhalení skryše, jak popisuje prohlídku inkvizice Alois Jirásek. Všechno jsem měl navrchu.

Okresní správa SNB

Oddělení vyšetřování VB

44053 Louny

ČVS:VV-53/1981 V Libčevsi dne 18. 5. 1981

P r o t o k o l

O provedení domovní prohlídky

Dnešního dne byla provedena na základě usnesení vyšetřovatele VB Louny ze dne 15.5.1981 č.j. VV-53/81 domovní prohlídka u Josefa KORDÍKA, nar. 1. 8. 1948 Jilemnice o. Semily, bydliště přech. Libčeves č. 9 okr. Louny. Předchozí výslech podle § 84 tr. ř. byl proveden. Osoba, u níž má být prohlídka provedena vypovídá:

Mám doma nějaké písemnosti – kázání a ostatní věci nesouvisí s trestním činem, z kterého jsem obviněn.

Prohlídka byla provedena v pokoji a 1 skříň na společné chodbě. Prohlídku provedli kpt. Tesař M., ppor. Kraj, kpt. Sýkora. Prohlídce byla přítomna osoba na věci nezúčastněná /§ 85 odst. 2 tr. ř./ tajemník MNV Libčeves s. Klíma Přemysl, bytem Libčeves 120.

Poučení podle §875 odst. 1 tr. ř. bylo dáno a prohlídce byli přítomni Klíma Přemysl.

Příkaz k provedení domovní prohlídky osobně předán.

Proti usnesení k prohlídce nebyla po poučení podána stížnost.

S E Z N A M

dobrovolně vydaných – odňatých věcí

1-Písemná kázání /3listy/- vydaná věc/ pokoj

2-Notes – adresář /po 1 kusu/ noční stolek

3-26 kusů obálek /přípravy na kázání/ krabice

4-tiskoviny /přípravy na kázání/ polička
5-2 svazky strojopisně rozmnož. materiálu krabice na skříní
6-1 sešit výstřižků k situaci v Polsku polička
7-1 brožura Hrdinové na řece Kwai polička
8- Informace o církvi . tiskoviny /1981 č. 5/ krabice na skříní
9-Tiskovina k "Bílé knize P. Jan Bárta" krabice na skříní
10-krabice s tiskovinami gauč
11-kopie dopisu kardinálu Tomáškovi krabice pod poličkou
12-3 desky Moc bezmocných, Odvaha, Noční rozhovory /s J. Smrkovským/ gauč
13-2 dopisy L. Hejdánka krabice na skříní
14-4 kusy tiskovin Moc bezmocných krabice na radiu
15-1 svazek Don Bosco "Nadčasový světec Krabice na radiu
16-1 svazek norem řeholního života a jiné krabice vedle skříně
17-opisy přednášek dřevěná truhla
18-Listy čs. soc. opozice, informační materiály knihovna
19-2 kotouče stočených kopírovacích blan polička
20-Kopie Odvaha být církvi, hovory zásuvka nočního stolku
21-magnetofonová kazeta zásuvka nočního stolku
22-Brožovaná příručka "Jezuité" druhá knihovna
23-3 kusy brož. publikace Ignáce Leppa krabice před poličkou
24-krabice kartotéka plus foto osob krabice před poličkou
25-28 kusů rozmnožených tiskovin – Informace o církvi skříně na chodbě
26-rozmnožené tiskoviny – Vysílání vatikánského rozhlasu spodní část druhé knihovny
27-kopie prohlášení Charty 77-únor 1980 truhla
28-kopie Informace o církvi, adresář, horní zásuvka psacího stolu
29-kopie-dopisy druhá zásuvka ps. st.

Při domovní prohlídce nebylo nic poškozeno ani zničeno Josef Kordík

Potvrzují současně, že jsem převzal opis tohoto protokolu jako potvrzení o odebrání věcí.

Podpis orgánů vykonávajících domovní prohlídku kpt.Tesař, kpt. Sýkora, ppor Kraj, Klíma Přemysl, podpis osoby nezúčastněné, Josef Kordík, podpis osoby u níž byla prohlídka vykonána.

Vyjeli jsme do Loun. Teď už mi bylo veseleji. Teď už nemám co ztratit. V dobré pohodě jsem s nimi žertoval.

"Chápu, že musím být potrestaný. Tak rok nebo dva. Ale pak doufám, že přijde zase pěkná farka."

Tesař: "Já, když slyším pěkná fara, to si představuju dvorek a pana faráře se včeličkama. Znáš některý faráře a s nima bych se docela dohodl. Je s nima řeč. Ne tak jak s váma."

"Na vesnici jste to se mnou už zkusili. To já myslím pěknou faru ve velkém městě." Ke kapitánu Sýkorovi: "Mohli byste mi něco vyhlídnout. Třeba Ústí."

Kapitán Sýkora: "Do šikmáče byste chtěl? Jo?"

"Nebo do Teplic..."

"Vikářem byste chtěl bejt, jo?"

"Proč ne? Myslím, že bych to zvládnul."

V Lounech se šli nejprve naobědvat. Hodina na chodbě na židli nebyla příliš záživná. Pak mne vyslychali k věci.

Kapitán Sýkora pilně kouřil, kapitán Tesař mu za to nadával a hledal v tom u mne spojenectví. Od různých datumů stále odbočovali k motivu mého postoje. Proč jsem v Chartě, proč to dělám.

"Proto, aby se nedávalo těch sedmnáct let jako páteru Bártovi."

Sýkora: "Co stále mluvíte o padesátých letech. Kdepak jsem já byl tenkrát?"

Za Bártu nemůžete, ale za vás seděli Šimon a Gajzler."

"Jindřich...páter Jindřich mi sám říkal, jak mu ta basa prospěla a páter Bárta mne pozval na kafe."

Jejich otázky, proč jsem v Chartě, nepřestávaly.

"Já vám to neřeknu. Snad až později. Až to skončí. Vy byste mne teď stejně neposlouchali. Můj hlas nemá ještě patřičnou váhu. Ale když mne budete pronásledovat, když se mi tím postaráte o kredit, pak můj hlas získá na vážnosti a pak mne budete poslouchat."

Jak už to ani jinak při takových příležitostech nemůže být, začali se také vyptávat na můj vztah k ženám. Moje slova už nebrali vůbec vážně. Hecovali s neskrývanou zlobou. Hlavně kapitán Sýkora. Tak jak to od nich žádá jejich profese. Dospělý člověk nemá hecování rád a to právě zneužívají vyšetřovatelé. Ale sebevětší hecování jim

nemohlo pomoci. Sýkora o mém vztahu k ženám ví snad víc než já. Skutečně mně bylo nad ním smutno a bylo mi ho líto, jak je tím posedlý, jak se nevzdává sebeztracenější naděje dovědět se na mne něco, za co by mne lapil. Při sepisování protokolu jsem trval na svých formulacích: "Nepište to tak, nebo vám to nepodepíšu."
"Už to opravuju, už to opravuju. Vidím, že jste teolog, že si nemohu psát do protokolu, co chci."

Asi ve čtyři mne propustili. Jeden ze zaměstnanců SNB v Lounech, který bydlí v Libčevsi, byl schovaný celý podvečer v myslivecké klubovně, jejíž okna přiléhají k farnímu dvoru. Pozoroval moji činnost a poslouchal moje rozhovory. Při stmívání byl spatřen, že odtamtud vychází. Byl jsem upozorněn, že jsem odtud byl pozorován vícekrát.

Tak mi došlo, proč začátkem května zmizel můj pes. Když měli myslivci hostiny, tak mu vyhazovali kosti, vnitřnosti a zbytky. Pes, když uvnitř někoho cítil, tak si sednul ke dveřím klubovny, které vedly na farní dvůr, a čekal, že něco dostane. To se mu stalo osudným. Upozorňoval by tak na fízla a proto musel zmizet. Druhý den ráno jsem vyjel do práce. V Lounech na autobusovém nádraží jsem potkal kapitána Vokrouhlika z OIPO. Už nebyl nadporučík. Asi ho povýšili za akci na faře v Libčevsi. Také inspektor kultury Václav Porteš, který se aktivně zúčastnil kontroly na faře v červenci 1980, byl povýšen. Dnes je vedoucím odboru kultury ONV v Lounech. Napsal jsem stížnost jak proti obvinění, tak proti domovní prohlídce.

Okresní správa SNB
Oddělení vyšetřování VB
44053 Louny

ČVS:VV-53/1981

V Praze dne 20. května 1981

Obviněný Josef Kordík, nar. 1. 8. 1948, přechodně bytem Libčeves č. 9., podává

s t í ž n o s t

o usnesení Okresní správy SNB oddělení vyšetřování VB kpt. Tesař Miroslav ze dne 14. května 1981 č.j. ČVS:VV-53/1981.

K předání usnesení a následujícímu výsledku jsem nebyl řádně předvolán. Byl jsem předvolán k projednání dopravního přestupku. Toto jednání bylo skončeno mým tvrzením, že jsem na místě, kde jsem se měl přestupku údajně dopustit, v uvedenou dobu nebyl.

Část obvinění se týká mší ze dne 1. 3. 1981. Tehdy jsem ještě neměl ani tušení ani tušení o odnětí státního souhlasu. Protože jsem nebyl 2. 3. doma, rozhodnutí o odnětí souhlasu jsem si vyzvedl až 3. 3. na poště.

Jak jsem uvedl u výsledku, rozhodnutí o odnětí souhlasu nabylo právní moci až 26. 3. potvrzením rozhodnutí ministerstvem kultury dnem jeho doručení 26. 3. 1981. V rozhodnutí KNV totiž bylo nedostatečné poučení o odkladu účinnosti odvolání.

Kdybyste nerespektovali to, že mne církev odvolala až 9. 4. 1981, znamenalo by to, že považujete církevní úřady, konsistoř a ordinariát, za zbytečné, s tím, že by jejich funkci mohl hravě nahradit krajský tajemník pro věci církevní. Jsem v pracovním poměru církve. Církevní tajemník není mým zaměstnavatelem ani představeným. Mojí povinností je poslouchat pokyny církevního úřadu. Pokud nejsem zastoupen nebo odvolán, musím vykonávat nezbytné úkony duchovní správy. Kdybych opustil bez odvolání církevním úřadem své místo, vydal bych se stíhání podle církevního práva. K tomu je třeba ještě brát zřetel na nutnost zabezpečení náboženských potřeb věřících. Všimněte si schizofrenie našeho právního řádu. Konkrétně porovnejte zákony o hospodářském zabezpečení církví a § 178 tr. z. s vyhláškou 120/76 Sb. Tato vyhláška dovoluje každému, soukromě i veřejně se shromažďovat za náboženskými potřebami. O státním souhlasu v této vyhlášce není ani slovo. Kromě toho si uvědomte, že k podstatě § 178 tr. z. patří úmysl mařit dozor nad církvemi. Jak jsem mohl mít úmysl mařit dozor, když jsem nic neskrýval a výslovně jsem říkal jak církevnímu tajemníkovi na ONV v Lounech, tak svému církevnímu představenému, že budu pokračovat ve výkonu duchovenské činnosti tak dlouho, dokud nebudu odvolán nebo zastoupen. Mše jsem sloužil veřejně v kostelích a nikomu jsem dozor nemařil.

Absolutně se necítím vinen. Nadále se budu dostavovat na Vaše předvolání, ale nebudu se vyjadřovat k ničemu, co je v rozporu s vyhláškou 120/76 Sb.

Dříve než zamítnete tuto stížnost s odůvodněním § 140, odst. 1, písm b/bb/ tr. řádu, podotýkám, že jsem na kopii usnesení vyšetřovateli napsal, že stížnost nepodávám. Tato formulace je psána v přítomném čase a nevylučuje možnost podání stížnosti později v zákonné lhůtě. Dále podotýkám, že jsem o § 140, odst. 1, písm b/bb/ nebyl vyšetřovatelem poučen.

Josef Kordík

Okresní správa SNB
Oddělení vyšetřování VB
44053 Louny

Obviněný Josef Kordík, nar. 1. 8. 1948, přechodně bytem Libčeves č. 9., podává

s t í ž n o s t

proti domovní prohlídce provedené okresní správou SNB, oddělením vyšetřování VB v Lounech dne 18. května 1981 v mém bytě na faře v Libčevsi.

Vůbec jsem nepostřehl, že do protokolu píšete, že proti usnesení k prohlídce nebyla podána stížnost. Vzpomínám si, že jste se mne ptal, zda proti prohlídce protestuji v době, kdy jsem ještě neměl tušení, že prohlídku svévolně rozšíříte i na písemnosti, které nesouvisí s obviněním. Připomínám, že jsem písemnosti, týkající se obvinění /tři kázání/ vydal dobrovolně, jak je ostatně uvedeno v protokolu o prohlídce. K pokračování prohlídky jste tedy neměli oprávnění.

Celá prohlídka je v naprostém rozporu s vyhláškou 120/76 Sb.

Zabavili jste mi pouze literaturu náboženského charakteru a písemnosti týkající se občanských iniciativ za prosazování lidských práv.

Z jednoho důvodu vítám, že jste mi tyto písemnosti zabavili, protože jejich četba vám prospěje ke spáse. Ale k tomu účelu Vám stačí jedna kopie od každé tiskoviny. Proto Vás žádám, abyste mi navrátili ty tiskoviny, které máte ve více kopiích. Žádám Vás také, abyste mi okamžitě vrátili ty tiskoviny, které jste zabavili při jiných domovních prohlídkách u jiných osob a máte je přečtené, a proto moje exempláře už nepotřebujete.

Ostatní tiskoviny, které jste mi zabavili, pokud je budete potřebovat ke své náboženské formaci, Vám zatím půjčuji.

O Božích mlýnech a trestající ruce Boží Vám psát nebudu. To jste si přečetli v zabavených tiskovinách z dopisu P. Aleše Zlámala. Jen Vám to připomínám. Připomínám Vám také modlitby za Vás a za Vaše rodiny.

A po přečtení obhajoby P. Formánka, též v zabavených tiskovinách, si už nedělejte iluzi, že Vaše dosavadní stíhání, které je v rozporu s vyhláškou 120/76 Sb., je legální.

Přeji Vám vše dobré, ale především, abyste brzy dostali odvahu konat dobro,

Josef Kordík

P.S. Ještě připomínám, že protokol o domovní prohlídce postrádá křestní jména osob, jak to žádá trestní řád.

Sdělení VONSu vyšlo vzápětí a zahraniční agentury hlásily můj případ.

K přirozenosti člověka patří obrana. Kdo pronásleduje dobro, páchá zlo, hřích. A zatěžovat hříchem nechci ani estébáky. Mají toho už dost na svědomí. Čím usilovněji se budu bránit, tím jim znesnadním rozmnožit jejich hřích. Jestliže zveřejněním příslušnosti k řádu prospěje k mé obraně, bráním se i tím.

Na 1. června si mne kapitán Tesař předvolal, že mi vrátí některé zabavené věci. Přišel jsem tam o čtvrt hodinu dříve. Před VB stála bílá LADA ULB 72 43. Divil jsem se, jak mohou jednat tak amatérsky...Ale možná, že nepočítali s mým předčasným příchodem. Posadil jsem se na podezdívku plotu zády k budově a četl jsem si breviář. Otočil jsem se právě ve chvíli, kdy se podél budovy příkrčeně sunul kapitán Sýkora a vytáhl z jednoho okna nahrávací šňůru a vstrčil ji do druhého. Okamžitě jsem se otočil zpátky. Značně mne to rozveselilo. Byl jsem zvědav, jak ten drát od okna zamaskují. Rozesmátý jsem vstoupil do budovy. Za chvíli si pro mne kapitán Tesař přišel.

V kanceláři nikdo nebyl. Mikrofon byl přímo na okně zakryt dvěma časopisy. Na pohovce leželo několik mých věcí. Nejdřív začal mluvit o stížnostech, a že je předal prokurátorovi. Pak začal počítat lhůtu, zda jsem je poslal včas. Stále mluvil dost rozzlobeně. Zlobil se nad tím, že jsem napsal, že stížnost nepodávám a že jsem ve stížnosti uvedl, že se to nevztahuje do budoucna a že si to mylně vykládám.

“Tak vy nám slibujete očistec?”

“Jo.”

“A co potom?”

“Pak se, pane Tesař, obejmeme.” A rozpráhl jsem s úsměvem ruce.

“Proč myslíte, že nám prospěje čtení těch tiskovin?”

“Protože ty texty jsou absolutní. Lidi, kteří je psali, trpěli.”

“Jak vám mám věřit, když máte samý narážky, teď zase vyhrožujete trestem Božím. Takhle mne nepřesvědčíte.”

Tedy se zase pokoušel o hecování. “To nevádí.”

“Jak to bylo s těma Informacema? Vy jste je psal?”

“Dostával jsem je a rozepisoval.”

“A komu jste je dával?”

“To bych vám nechtěl říct.”

“Vy chcete, abychom vám je vrátili, říkáte, že jsou nezávadný a jste neupřímný. Takhle mne nepřesvědčíte.”

“To nevádí.”

Zavolal telefonem příslušnici VB v civilu. Jako svědka předání věcí. A šel se asi poradit vedle ke kapitánu Sýkorovi, jak má pokračovat. Příslušnici tam nechal proto, abych tam nezůstal sám a nedíval se na něco, co nemám vidět. Vrátil se a začal mi vracet věci. Když mně vracel kazetu s písněmi Pavla Jančíka, řekl: "Jsou hezké. Zpívá se tam proti vraždění. Vemte si to k srdci."

Předal mi protokol:

Okresní správa SNB
Oddělení vyšetřování VB
44053 Louny

ČVS:VV-53/1981

P R O T O K O L

o p ř e d á n í v ě c í zajištěných při domovní prohlídce dne 18. 5. 1981 u obv. Josefa Kordíka nar. 1. 8. 1948
Poř. čís. Věc počet

2 Notes plus adresář 1 plus 1 kus

3 písemné přípravy ke kázání 26 kusů obálek

4 přípravy ke kázání 1 obálka

5 sešit výstřižky z novin 1 kus

7 brožura "Hrdinové na řece Kwai" 1 kus

10 krabice s tiskovinami 1 kus

21 magnetofonová kazeta 1 kus

Uvedené věci byly předány nepoškozené.

V Lounech dne 1. 6. 1981

Předal: Vyšetřovatel VB Kpt. Tesař Miroslav

Převzal Josef Kordík, Libčeves 9

Přítomen: nstržm Simandlová

"Ve středu buďte doma. Přijedeme si udělat vzorky psacích strojů."

Protože nepřicházela odpověď prokurátora na stížnosti, domníval jsem se, že je kapitán Tesař prokurátorovi neodevzdal a proto jsem odeslal následující dopis přímo prokurátorovi. Na poštu jsem ho dal ve středu ráno.

V Libčevsi 2. 6. 1981

Okresní prokurátor

Louny

Věc: Žádost o přezkoumání rozhodnutí vyšetřovatele

Žádost o přezkoumání postupu vyšetřovatele

Žádám o přezkoumání odmítnutí vyšetřovatel nahlédnout do protokolu o výsledku z 18. 5. 1981 a odmítnutí možnosti udělat si výpisky.

Jsem obviněn z toho, že jsem plnil povinnosti zaměstnance. Proto žádám o okamžité zastavení stíhání.

Toto podivné stíhání je provázáno šikanováním věřících v Libčevsi. Všichni, kteří byli ve vesnici přítomni 14. 4. byli vyzváni dvěma vyšetřovateli StB z Ústí n. Labem, aby ihned přišli na obv. odd. SNB v Libčevsi, že se jich musí na něco zeptat.

To se opakovalo 28. 5., ale vyšetřovatelem byl kpt. Tesař z OO VB Louny. Výslech byl v podstatě opakován, což podle trestního řádu není nutné. To chápu jako zastrašování věřících ve snaze odradit je od návštěvy kostela, dále znechutit je a přimět k výpovědím podle přání vyšetřovatele. Sám kapitán Tesař mi řekl, že věřící vypovídají o věcech, které nesouvisí s obviněním.

Stíhání je též v rozporu s vyhláškou 120/76 Sb. Rovněž zabrání písemností při prohlídce.

Divím se, jak je možné vést takovéto stíhání, které porušuje naše právní normy. Sami posuďte, jaký názor si mám udělat o orgánech, které mají být činné v trestním řízení.

Stíháním je porušen účel trestního zákona a trestního řádu vychovávat k socialistické zákonnosti. Mne osobně opět znovu utvrzuje v nutnosti usilovat o prosazování lidských práv a ostatním účastníkům ukazuje, jak jsou u nás postihováni ti, kteří usilují o svobodnější budoucnost.

Takovéto jednání nemůže prospět budoucnosti naší společnosti.

Žádám proto o zastavení stíhání a brzké navrácení zbývajících věcí zabavených při domovní prohlídce.

Dne 21. 5. jsem odeslal stížnost proti usnesení vyšetřovatele o stíhání a obvinění a o provedení domovní prohlídky. Protože jsem dodnes nedostal žádné vyrozumění, posílám Vám též přímo průklep této žádosti. Originál dám vyšetřovateli.

Upozorňuji Vás, že na usnesení o nařízení domovní prohlídky je nečitelný podpis prokurátora bez r a z í t k a , což se mi zdá dost podivné.

Josef Kordík

Od rána jsem ohazoval na dvoře hospodářské stavení, kapitána Tesaře a technika jsem přivítal s úsměvem.

“Tady soudruh si vezme vzorky typů.”

“Jak se jmenujete?”

“To není třeba, když je se mnou soudruh.”

“Takže mi ani neukážete služební průkaz?”

“Nemám ho s sebou.”

“Podám si stížnost.”

Šli jsme do mé místnosti. “Budeme psát protokol?”

“Ne.”

“Podle trestního řádu je protokol nutný. Napíšu stížnost.”

“O tom rozhoduji já, jestli se protokol psát bude nebo ne. Technik se jmenuje poručík Már a je z okresního oddělení.”

Možná, že bych tomu uvěřil, kdybych neviděl před farou ústecké auto. Kapitán Tesař řekl, že jde na obvodní oddělení a že ještě přijde. Strašně se rozčílil, když jsem mu řekl, že ho musím doprovodit. To jsem řekl spíše proto, abych ho pustil předními dveřmi než z nedůvěry.

Technik se pustil do práce. Trvalo mu to asi půl hodiny. Každý typ třikrát a pak kus zabaveného textu. Dopsal, odešel, a já šel omítat.

Za chvíli přišel kapitán Tesař a vrátil mi igelitovou prázdnou složku, kterou mi zapomněl v pondělí odevzdat. “Měl byste si najít nějakou práci. Tohle vám nikdo neuzná. Přečetl jsem si tu knížku. Opravdu se divím, že vyšla. To by mne zajímalo, proč jste si myslel, že by se mi nelíbila?”

“Jak pekelníci prohánějí pekelníky a právě v Moskvě a ve třicátých letech. Službu konající soudruzi nebyli dost ostražití a uniklo jim to.”

“Vy jste mluvil o Bártovi. Kterého jste myslel? Oni jsou dva.”

“No toho libereckého. Ten druhý toho zatím moc nenapsal.”

“A myslíte, že napíše?”

“To záleží jen na vás.”

“Já už těch vašich drzostí mám dost. Co si o vás mám myslet? To je na hranici snesitelnosti.”

Na to jsem už nic neřekl. Moji drzost vyprovokoval jen on sám a ti, které poslouchá. Z lesa se ozývalo, jak se do lesa volalo.

Po obědě jsem šel na poštu s druhým dopisem prokurátorovi.

V Libčevsi 3. 6. 1981

Okresní prokurátor

Louny

Věc: Stížnost na postup vyšetřovatele.

Dne 1. 6. mne vyšetřovatel kapitán Tesař vyzval, abych byl 3. 6. v 10 hodin doma, že mne navštíví.

Když přišel, oznámil mi, že udělají vzorky typů mých psacích strojů. Ptal jsem se ho, zda o tom sepíše protokol. Řekl mi, že ne. Upozornil jsem ho, že je protokol nutný podle § 55, odst. 1 tr. ř. Přesto protokol o tomto úkonu nese-psal.

Přítomný technik mi odmítl sdělit jméno a ukázat služební průkaz. Kapitán Tesař o něm řekl, že je to poručík Már z okresního oddělení.

Domnívám se, že mi měl být ukázán jeho průkaz a o všem sepsán protokol.

Josef Kordík

Přišla odpověď prokurátora na první dvě stížnosti.

Okresní prokuratura Louny

Pv 265/81 – 4

U s n e s e n í

Okresní prokurátor v Lounech rozhodl dne 3. Června 1981 o stížnosti Josefa Kordíka, nar. 1. 8. 1948, trvale bytem Nová Ves n. Popelkou 32, okres Semily, přechodně bytem Libčeves č. 9, okr. Louny, proti usnesení vyšetřovatele VB Louny ze dne 14. 5. 1981, ČVS:VV-53/1981 o zahájení trestního stíhání a vznesení obvinění pro trestní čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona a proti usnesení téhož vyšetřovatele ze dne 15. 5. 1981, stejné ČVS, o nařízení domovní prohlídky v téže trestní věci, t a k t o : Podle § 148 odst. 1/písm. c/tr. řádu se obě stížnosti Josefa Kordíka zamítají jako nedůvodné.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným usnesením ze dne 14. 5. 1981 zahájil vyšetřovatel VB Louny trestní stíhání a vznesl obvinění Josefu Kordíkovi pro trestní čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona. Podle sdělení ONV Louny a šetření orgánů VB měl Josef Kordík, duchovní římskokatolické církve, vykonávat církevní obřady v obcích, patřících do farnosti farního obvodu Libčeves, ačkoliv podle rozhodnutí SKNV v Ústí n. Labem ze dne 25. 2. 1981 byl mu odňat souhlas k výkonu duchovenské činnosti. Obviněný přesto pak vykonával bohoslužby v obcích Libčeves, Kozly, okr. Louny a Měrunice, okr. Teplice.

Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný včas stížnost s tím, že se necítí vinným, je podřízen církevním úřadům a rozhodnutí SKNV nabylo právní moci až dne 26. 3. 1981.

Prokurátor prozkoumal napadené usnesení, stížnost obviněného a obsah dosavadního řízení a dokazování a neshledal tuto stížnost důvodnou. Ve věci bylo řádně a zákonně zahájeno trestní stíhání a vzneseno obvinění pro trestní čin podle § 178 tr. zákona. Z dosavadních důkazů vyplývá nepochybně, že i po 26. 3. 1981 po doručení pravomocného potvrzujícího rozhodnutí ministerstvem kultury ČSR vykonával obviněný bohoslužby. Toto je v rozporu s příslušnými předpisy o vztahu církve a státu a naplňuje skutkovou podstatu trestného činu podle § 178 tr. zákona. V rámci trestního řízení orgány v něm činné se řídí platným trestním řádem a trestním zákonem. Je nerozhodné, zda po 26. 3. 1981 uplyne ještě další doba, než bude obviněný vykonávat církevní obřady.

V souvislosti se zahájením trestního stíhání a vznesení obvinění, byla nařízena usnesením shora uvedeným, ze dne 15. 5. 1981 vyšetřovatelem VB domovní prohlídka, která byla provedena 18. 5. 1981, kdy také obviněný obdržel příslušné usnesení a o domovní prohlídce byl proveden protokolární zápis.

I proti usnesení o domovní prohlídce podal obviněný včas stížnost. Uvedl, že písemnosti vydal dobrovolně a v prohlídce proto nemělo být pokračováno a žádal o vrácení tiskovin. Dále vyjadřoval své náboženské názory. Uvedl, že nejsou také zapsána křestní jména zúčastněných osob.

Prokurátor přezkoumal tuto stížnost a zákonnost prováděné domovní prohlídky a neshledal ani tuto stížnost důvodnou. Prohlídka byla provedena podle příslušných zákonných ustanovení s předchozím souhlasem prokurátora. Obviněný sám uvedl, že má u sebe ještě další tiskoviny. Povinnost orgánů přípravného řízení trestního je obstatat všechny důkazy k objasnění celé trestné činnosti, takže oprávněně orgán VB pokračoval v domovní prohlídce. O tom, jak bude naloženo s odebranými tiskovinami, bude rozhodnuto až po skončení trestního stíhání. Křestní jména orgánů VB nebyla v protokole o domovní prohlídce uvedena, což je závadou, avšak ne takovou, aby mohlo být stížnosti obviněného vyhověno. Dále bude pokračováno v trestním řízení a otázka viny rozhodnuta v řízení před soudem, pokud bude podána obžaloba.

Z těchto důvodů proto obě uvedené stížnosti Josefa Kordíka byly zamítnuty jako nedůvodné podle § 148 odst. 1 písm. c/ tr. řádu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

V Lounech dne 3. června 1981

Okresní prokurátor Milan M e n t l í k promovaný právník
Kulaté razítko Okresní Prokuratura Louny

V následujících dnech kapitán Tesař pokračoval ve vyslýchání věřících. Na pana Lauricha zapomněl. Asi se mu jeho první výslech nelíbil. Mnohé z nich předvolal do Loun. Paní Hábovou a paní Záhorcovou nechal vyslechnout v Bílině. Do Loun si volal i ty, které cestování dělá potíže. Paní Melchrová mu nechtěla říci nic jiného, než že jsem opravoval kostel a kázal podle bible. Řekl jí: "Pak jsme vás sem tedy volali zbytečně. My vám tu cestu proplatíme." "Jen si to nechte. Na to ještě mám."

Ostatním, jejichž výpověď se dala alespoň trochu zneužít, proplacení cesty nenabídl. Když jsem si později opisoval velice nešikovný posudek kapitulního vikáře, představil jsem si, jak si po jeho přečtení kapitán Sýkora a spol. řekli, že by byli hloupí, kdyby si kapitulního vikáře nezavolali k výslechu.

Uplynuly týdny a na pondělí 13. července jsem byl pozván k seznámení s výsledky vyšetřování. Před VB v Lounech auto ULB nebylo. U kapitána Tesaře nastal nejprve problém, kde si to budu vlastně opisovat. K psacímu stolu mne pustit nechtěl: "Abyste si nemyslel, to není obyčejný psací stůl." Takže mu tam konečně dali pořádné odposlouchávací zařízení. Nechal mne psát na stolku pro psací stroj.

“Ty vaše stížnosti tam nejsou. Adresoval jste je prokurátorovi.” Uvědomil jsem si, že to byla chyba adresovat to prokurátorovi.

“Jak dlouho budete v Libčevsi?”

“Dokud nedostanu stání souhlas.”

Začal jsem psát. Čísla listů a názvy listin, které jsem měl. Z textů výpovědí jen ty, které byly proti mně, pro mne nebo zajímavé.

“Jen se nenechte rušit, abyste zase nenapsal stížnost. Tváříte se vždycky jako nevinátka a pak napíšete stížnost.”

“Pane Kordík, kde jste zaměstnán?”

“To bych vám nechtěl říct.”

“Proč?”

“Víte, já nechci vyletět z práce. Nechci stále střídat zaměstnání. Mnoho kolegů signatářů Charty z práce vyletělo. Já už jsem jednou vyletěl. To mi stačí.”

“Nerozčilujte mne. Jestli mne rozčílíte, tak vás žádný ohledy brát nebudu. Uvědomte si, že už nejste farář. Teď se na vás všichni dívají jako na obyčejného člověka. Já tedy půjdu k hošům odvedle, aby si na vás posvítili jako na příživníka.”

Odešel a za chvíli se vrátil s posilou. Přivedl si nadporučíka asi čtyřicetiletého. Hučeli do mne dva, abych jim to řekl. “Vy nám to přece řeknete. Dyť jste inteligent.”

Nadporučík to řekl takovým způsobem, který mluvil o tom, že se na inteligenty dívají jako na ty, kteří jim všechno vyzvoní. “Když nám to neřeknete, tak vás budeme stíhat pro příživnictví. A jestli jste zaměstnán, tak to hoši za hodinu zjistí.”

“Odmítám vypovídat.”

Do nich jako když střílí, vyběhli z kanceláře. Ale za pět minut se kapitán Tesař vrátil, jakoby se nic nedělo. Během těch pěti minut mi nebylo do smíchu. Ani mne nenapadlo prohlédnout si ten neobyčejný stůl. Pokračoval jsem v opisování. Přišel nějaký pán v civilu a řekl: “Nazdar hoši.”

Kapitán Tesař gestikuloval za mými zády, aby mlčel. Pán hned odešel. Opisoval jsem asi dvě a půl hodiny.

“Ještě nechodte, pane Kordík, posaďte se, chtěl jste mi něco říct.”

“Jak to?”

“No, říkal jste, až to skončí, že mi něco řeknete.”

“Ještě to neskončilo. Řeknu vám to, až to úplně skončí.”

“Já to teď předám prokurátorovi, ten to asi předá soudu a dostanete asi podmínku a nějaký zákaz činnosti. A já doufám, že vás už víckrát neuvídím.”

“Asi ještě uvidíte, pane Tesař.”

Díky tomu, že mne zdržel, jsem si vzpomněl, že jsem mu půjčil příkaz k výplatě za březen a písemnosti okolo odnětí mého státního souhlasu.

“Teď jsem si vzpomněl. Něco jsem vám půjčil.”

“Jo. Vemte si to, je to za vámi na skříni.”

Byl tam příkaz k výplatě. “A ještě něco, pane Tesař.”

Velice nerad vstal, otevřel aktovku a dal mi to. Bylo teplo. Na chodbu byly otevřeny dveře. Vešel nadporučík s vyšším hubeným, až astenickým pánem s rezavými vlasy a s rezavým, středně hustým plnovousem.

Kapitán Tesař: “Nemyslete si, že jsme tady samí blbci. Tohle je třeba pan doktor.”

Pan doktor řekl, že neví, oč jde, tak mu to začali říkat a on hned věděl, oč jde. “Důstojnosti...”

“Jakápak důstojnost. Já si na to nepotrpím. Já jsem dělník.”

“Ne, ne. Já vím, co se sluší a patří. Já jsem Moravák s poctivým vychováním. Copak, copak, že jste se sem dostal?”

Doktor se mne vyptával na mé kněžské působení, zda jsem alespoň jednou za ty čtyři roky navštívil všechny farníky, kolik mám přátel, jak si s nimi rozumím, zda se považuji za normálního a velice důrazně chtěl vědět, proč se považuji za normálního.

Nadporučík: “Viděl jste tu ženskou, co šla po chodníku?”

Možná, že tam žádná nešla, ale on měl asi za úkol tu otázku mi položit. “To mi uniklo.”

S váma to nic nedělá, když vidíte pěknou kočku?”

“Řeknu si: je pěkná, ale nedá se nic dělat, já mám jinou práci.”

Kapitán Tesař: “Já vám řeknu, proč nenávidíte ženy.”

Udělal jsem chybu, že jsem zvýšil pozornost až příliš očividně. To ho zabrzdilo. Kdybych ho hecoval, možná, že by prozradil něco ze služebního tajemství. Uvědomil si to a řekl takovou nehoráznou hloupost, že jsem si nikdy nevzpomněl, co to vlastně řekl. Naprogramoval jsem se na zapamatování si něčeho důležitého a tak mi to uniklo. Pak se mne doktor ptal, co by mohl a církev udělat pro společnost a co by mohla Charta udělat pro společnost.

Podle toho jsem si začal myslet, že to je nějaký analytik StB, který má za úkol připravit dialog mezi Chartou a StB. Protože nám do rozhovoru uniformovaní do rozhovoru neustále skákali a rušili ho, řekl jsem:

“Pane doktore, my si o tom ještě popovídáme.”

Myslel jsem i na to, že nejsem kompetentní takové rozhovory vést. Ale on řekl: “Ano, popovídáme, ale já nebudu tak tolerantní jako tihle ti.”

To zarazilo nejen mne, ale i uniformované.

Kapitán Tesař: “Ale nesmíte porušovat zákony.” Bylo jasné, že už nemá cenu o ničem mluvit.

Nadporučík: “Řekl ti, co dělá?”

Kapitán Tesař: “Já to vím. Já jsem jen chtěl, aby to řekl sám.”

“Tak co se ptáte, když to víte. Nashledanou.” A odešel jsem. Odesl jsem si toto:

Číslo listu 2: usnesení o stíhání

č.l. 3 usnesení o nařízení domovní prohlídky /kromě kulatého razítka OS SNB ještě kulaté razítko prokuratury, ale protože to bylo orazítkováno dodatečně, a nezbylo místo, tak se razítka překrývají/.

č.l. 4 Protokol o domovní prohlídce

č.l. 5 kázání 4. neděle postní, cyklus A, jsou tam tyto věty: “Svatí život naplnili službou a mocní je obdarovali svým pronásledováním. Slepý od narození našel víru a jedovatá slina mocných na jeho štěstí nic nezměnila. Mnozí se budou u posledního soudu vymlouvat, jak to bylo těžké konat dobré skutky, když mocní této doby za to odměňují posměchem, ale i pronásledováním.”

č.l. 6 5. neděle postní

č.l. 7 3. neděle postní

č.l. 8 stížnost proti prohlídce

č.l. 9 stížnost proti stíhání

č.l. 10 obálka stížností

č.l. 11 usnesení prokurátora

č.l. 12 usnesení prokurátora

č.l. 13 protokol o výsledku z 18. 5.

č.l. 14 2. Strana, k věci vypovídám: “Protože pro mne jako duchovního je prvořadě posláni církve a nemohl jsem svévolně opustit místo administrátora farního úřadu v Libčevsi, které, jak jsem již uvedl, jsem vykonával od 1. 6. 1977, musel jsem tuto povinnost vykonávat až do odvolání církvi. Proto až do té doby jsem vykonával řádně duchovní správu ve farním obvodu. Proto jsem tedy veřejně naposledy sloužil v neděli a to 5. 4. 1981, to bylo ve všech kostelích obvodu, tj. v Libčevsi, Kozlech, Měrunicích a také Želkovicích: Tyto mše jsem objížděl osobním automobilem SPZ SMA 41 09, které je vlastnictvím mého otce. Mše jsem sloužil i v době dne 29. 3. jak je uvedeno v usnesení vyšetřovatele VB a sloužil jsem také každou předcházející neděli rovněž ve všech kostelích. Byl jsem si toho vědom a rozhodnutí SKNV o odnětí souhlasu jsem považoval za mylně adresované mé osobě a jsem přesvědčen, že toto rozhodnutí mělo být adresováno kapitulu ordinariátu v Litoměřicích a ten na základě tohoto rozhodnutí, mně měl odvolat. Odvolán jsem však byl mým představeným až 9. 4. 1981.

č.l. 15 Na svoji obhajobu uvádím to, že takto jsem to musel udělat, protože především musím poslouchat církev. Jinak bych to považoval za svévolné opuštění duchovního místa a mohl bych být církevně stíhán. Proto jsem raději volil toto rozhodnutí.” /Není uvedeno křestní jméno přítomného kapitána Sýkory/.

č.l. 16 výslech OTPVC Jaroslava Peška 26. 6. Na to, že tyto bohoslužby vykonává i přes zákaz, jsem osobně Kordíka upozornil již 27. 3. 1981 při návštěvě na ONV v Lounech, kam za mnou přišel.

č.l. 17 druhá strana – Kordík mi na řekl, že ho církev ještě neodvolala. Když zjistil, že to není žádný argument pro státní správu, tak odpověděl, že Kristus neměl taky státní souhlas a sloužil. Upozorňoval jsem na to vikáře Svatka, který mi řekl, že na to Kordíka upozornil a ještě upozorní. Z tohoto jednání Kordíka je zřejmé, že nerespektuje žádné nařízení a církevní zákony a úmyslně je porušuje.

č.l. 18 výslech kapitulu vikáře **J. Hendricha** 16. 6. 15 hodin

č.l. 19 druhá strana – Svoje povinnosti plnil. V poslední době se vyhrocovalo jeho jednání k lidem. Byly to pohřby, kdy si v projevech míchal své poznámky a lidi to rozhořčovalo. Jinak si povinnosti plnil, účetnictví si vedl dobře, pokud vím, byl dost snaživý, co se týče svěřeného církevního majetku, tak nebylo žádných závad. Například provedl opravu kostela a fary.

Byl na pohovoru, co se týče náboženských funkcí a to jsou jednak ty pohřby, kdy své funkce zneužil. On to dělal tak, že při pohřebních obřadech místo aby hovořil k zesnulému a pozůstalým, tak to zneužíval ke kritikám veřejné správy – ke světským věcem /ale o pohovoru byl sepsán zápis v Litoměřicích před komisí/.

Když Josef Kordík obdržel rozhodnutí KNV, že je zbaven státního souhlasu k duchovenské činnosti, nemusel jsem mu ani já zasílat nějaký příkaz, ten byl již dán samotným odnětím státního souhlasu KNV a podle toho se měl Kordík řídit.

č.l. 20 Toto musel Kordík také respektovat. Na to nemusel dostat příkaz ode mne, neboť kdybych já jej odvolal pro nějaké neplnění jiné povinnosti, v souladu s mým odvoláním takovéto osoby by státní správa respektovala mé rozhodnutí a nevydávala by dodatečný příkaz.

Já sice Kordíkovi zaslal dodatečné vyrozumění s příkazem zastavení duchovenské činnosti v důsledku odnětí státního souhlasu, protože jsem byl o to požádán krajským tajemníkem. Nebylo to však třeba a nebylo porušeno žádných předpisů. Nemůže se vymlouvat na to, že by měl toto rozhodnutí respektovat až po našem sdělení, že nemá vykonávat duchovenskou činnost.

Kordík prostě nesplnil povinnosti vůči státní správě jako občan.

č.l.21 Výslech vikáře lounského vikariátu Svatka 8. 7.

č.l. 22 druhá strana – V Litoměřicích jsme mu řekli své připomínky a nesouhlasili jsme s jeho postupem v celkovém postoji, jak si bezprostředně počínal hlavně při jednom pohřbu, kde měl takové zvláštní prohlášení, které se dobře neslučovalo s pohřební funkcí. Sám osobně jsem jej varoval, že tento postup vede k odnětí státního souhlasu. I tehdy mi Kordík říkal, že nemůže jednat jinak, než jedná. Bezprostředně potom, co mu byl odebrán souhlas, jsem telefonicky upozorňoval Kordíka, aby pro veřejnost už nesloužil a on zase odpověděl, že bude jednat podle svého svědomí.

Nevěděl jsem přesně, zda Kordík bohoslužby koná. Nevím jistě, zda mi to Pešek řekl. Od té doby jsem s Kordíkem nemluvil.

č.l. 23 Výslech pana Buriana 17. 6. 13 hodin

č.l. 24 bohoslužby prováděl podle evangelia, kázal jen o bohu. Jinak jej znám jako pracovitého člověka, je to vidět podle opraveného kostela.

č.l. 25 Výslech paní Ďurišové 3. 6. 10,30

č.l. 26 k faráři Josefu jinak nic nemám, vím, že je jinak pracovitý, opravil kostel a faru a proslýchalo se, že mu do kostela chodili vlasatci a párkrát do kostela přišli a to se místním věřícím nelíbilo, jednak, že byli roztrhaní, špinaví a že tak šli do kostela, právě na dnešní dobu.

č.l. 27 a 28 výslech paní Leiferové Antonie 9. 6. 9,30

č.l. 29 výslech paní Kučerové 28. 5. 10, 30

č.l. 30 To, že mu byl odebrán souhlas, jsem se sama domnívala, že to kvůli těm "máničkám", které přišly nevím odkud, šly na faru, také do kostela a zase odjely. Jak dlouho se zdržovaly v Libčevsi nevím.

č.l. 31 Výslech paní Vrbanové 28. 5. 10,30

č.l. 32 Hlásal slovo Boží a mohu říci, že do toho nic světského ani politiku neuváděl. Podle mne je Kordík mladý farář a nedokázal to tak podat jako staří kněží. Něco jsem také slyšela, že k němu chodili nějaký vlasatci. To bylo velké pozdvižení v obci. Říkali, že je jich plná fara. Já ty vlasatce viděla na místním fotbalovém hřišti.

V obci Libčeves je nyní jiný farář a ten podle mne je pravý bohoslovec. Poznala jsem to hned, jak jsem jej viděla při poslední mši, na kterou jsem se šla k němu podívat.

č.l. 33 a 34 Kohlschütterová Anna 9.6. 13,00

č.l. 35 Výslech pana Vlčka 28. 5. 11,30

č.l. 36 Bohoslužby, které Kordík měl, byly podle evangelia. Nic jiného zde nehovořil. Víím, že do kostela chodili nějaký vlasatci. Jinak ke Kordíkovi mohu říci, že dal do pořádku kostel. Byl dost pracovitý.

č.l. 37 a 38 Výslech paní Vlčkové 9. 6. 14,00-14,15

č.l. 39 Výslech paní Mokrišové 1. 7. 14,00

č.l. 40 Rozhodně jsem nic neslyšela o tom, že by někdo nemohl kázat a ani mně není jasné proč by nemohl kázat a vlastně proč jsem v této věci vyslýchána. K žádnému faráři v Kozlech nemohu mít žádné výhrady a vždy se mně to líbilo, podle mého každý dělal bohoslužby, jak měl. Já tam chodím hlavně poslouchat a modlit se a vždy se mně to líbí.

č.l. 41 Výslech paní Záhorcové z Měřunic v Bílině 8. 7. 9,30 Je pravdou, že kázání pana faráře Kordíka spočívala pouze v tom, že předčítal některé pasáže z bible.

č.l. 42 Výslech paní Hábové z Měřunic v Bílině 8. 7. 9,55 K tomu jak byly bohoslužby vedeny mohu říci, že to vlastně ani žádné kázání nebylo, vždy nám pouze jenom přečetl, udělal mši a tím končil. Mně osobně se to nelíbilo, protože nekázal, jak se patří, nekázal jako kněz.

č.l. 44 Odnětí souhlasu z 25. 2. 1981

č.l. 45 Odnětí souhlasu pro ordinariát.

Shora uvedené rozhodnutí S KNV zasíláme Vám na vědomí a k provedení dalších opatření ve vaší kompetenci

č.l. 46 Odnětí souhlasu pro sekretariát ministerstva kultury a pro ONV v Lounech.

č.l. 47 Zpráva OT PVC pro KT PVC z 6. 4. 1981 Argumentoval tím, že jej církev neodvolala a do té doby, že je administrátorem dále.

Dne 12. 4. Provedu kontrolu v objektu farnosti Libčeves /fary a kostely/ zda neslouží a nepáchá trestnou činnost dále. O výsledku podám zprávu. Pešek

č.l. 48 Min, kultury potvrzení odnětí souhlasu z 20. 3.

č.l. 49 totéž

č.l. 50 Zproštění povinností administrátora z ordinariátu zde dne 7. 4. /správně má být z 9. 4. /

č.l. 51 Ministerstvo kultury 18. 6. Pro Os VB Louny Vyřizuje Hájek Tiskoviny zaslané k posouzení jsou krajně bigotního náboženského obsahu a vyhraněně propagačního jednostranného zaměření, v příloze zasíláme jejich odborné zhodnocení, zpracované Ústředním církevním nakladatelstvím v Praze. Náboženské tiskoviny, které jsou v souladu s církevní politikou státu, jsou vydávány výhradně uvedeným ÚCN a mohou je na základě zvláštního oprávnění rozšiřovat příslušné orgány /uznaných/ církví a náboženských společností.

Autor textů Josef Zvěřina má být údajně předním činitelem tzv. podzemní církve, která působí nelegálně (0), vědomě porušuje platné čs. právní předpisy a zejména se snaží mařit a zneuznávat zákonný dohled nad církvemi. /Josef Zvěřina je již delší dobu bez st. souhlasu k výkonu duchovenské činnosti/.

Vydávání a rozšiřování závadných náboženských tiskovin bez příslušného povolení je častým prostředkem nelegálního působení. Na tiskoviny jakéhokoliv druhu, vydávané mimo církevní nakladatelství nebo dovezené z ciziny bez zvláštního povolení státní správy, není v ČSSR nikdo oprávněn rozšiřovat.

Obecné podmínky pro rozšiřování neperiodických tiskovin jakéhokoliv obsahu a původu jsou upraveny v §§ 4-7 zákona č. 94/1949 Sb. Kdo k tomu nemá zvláštní oprávnění, nemůže neperiodické tiskoviny rozšiřovat. Ustanovení č.l. 52 o zákonných podmínkách rozšiřování tiskovin platí bez výjimky i pro jednotlivé osoby, které si z jakýchkoliv důvodů pořizují pro svoji potřebu soukromé výpisy, spisy, výtahy či kopie určitých částí nebo celků veřejně již vydaných biblických textů, nebo překladů k vydání připravených.

V oboru tiskovin náboženského charakteru byla k provedení k provedení zákona č. 94/1949 Sb. vydána zvláštní směrnice Sekretariátu pro věci církevní MK ČSR č. j. 12 768/1970, z níž se pro názornost cituje: "dováženou literaturu ze zahraničí, zaměřenou na církevní politiku, nutno posuzovat z toho hlediska, že její obsah je často tendenční, v rozporu se zájmem našeho státu nebo poskytuje informace, které neodpovídají skutečnosti. Distribuce a rozšiřování takovýchto materiálů nebo jejich částí není povoleno. To opatření se vztahuje také na rozšiřování různých zahraničních informací, instrukcí a podobně vnitrocírkevní cestou v pastýřských listech, oběžnicích a pastoračních dopisech."

Jestliže státem povolené /uznané/ církevní instituce nemají výslovně povoleno dovážet a rozšiřovat náboženské tiskoviny závadného obsahu, tím spíše je nutné postihovat podobnou činnost vykonávanou jednotlivými osobami bez zákonného oprávnění.

Tiskoviny zaslané k posouzení v příloze vracíme.

č.l. 53-57 odborné zhodnocení textů ÚCN

Josef Zvěřina – Odvaha být církví - /pouze obsah/

Informace o církvi č. 1 1981 vše protistátně zaměřené

č. 2 81 – zahájen nábožensky podbarvenou črtou spisovatele K. Čapka

č. 3 81 – pesimistické a tendenčně vybrané verše W. Shakespeara.

č. 5 81 – uveden tendenčně vybranou básní J. Seiferta. O Coufalovi se naznačuje, že snad ani o sebevraždu nešlo.

č. 1 – bez uvedení ročníku – V úvodu redaktor Informací uvádí, že jejich vydávání je nutné proto, aby čtenáři byli pravdivě informováni o životě církve a vztahu státu k církvi. Při této příležitosti hledá redakce spolupracovníky a informátory. Obsahuje dopis Jakubce – jde zřejmě o bývalého řeholníka – Nepřátelsky zaměřené glosy o roce 1950, kdy u nás došlo k rozpuštění řádů a řeholí.

č. 2 článek KNA o údajných provokacích členů naší bezpečnosti proti věřícím na Slovensku.

č. 5 Čapkův článek: Redaktor se zřejmě domnívá, že si čtenář vysvětlí jaksi po svém Čapkovo volání po všelidské lásce a tím spíše, když spisovatel je provází zvoláním "Bože, Bože".

č. 8 Vzpomínka na smrt kardinála Berana před 11 lety. V této souvislosti napadá autor zprávy nejen státní správu, ale i Sdružení katolických duchovních.

Bylo by zajímavé zjistit, kde mají autoři Informací možnost tisknout na Xeroxu a kde získávají potřebný papír, když jak tyto rozmnožovací stroje tak i potřebný speciální papír jsou přísně obhospodařovány.

Dne. 11. 6. 1981 ÚCN /podpis nečitelný/ Ječná 2, Praha 2

č.l. 58 protokol o navrácení věcí z 1. 6.

č.l. 59 Z á p i s

Dne 19. 11. 1980 sešla se komise složená z členů katedrální kapituly v Litoměřicích a ze zástupců sboru vikářů.

Kanovníci: Dr. Holoubek. P. Truxa, P. Melan, P. Červinka

Zástupci vikářů: Dp. Červenka, Ruisl, Svatek.

Předmětem jednání bylo projednání stížnosti státní správy a věřících vůči chování dp. Josefa Kordíka, administrátora v Libčevsi.

Dp. Svatek: Domlouval Kordíkovi, aby jednal tak, aby nepřišel o státní souhlas v dnešním nedostatku kněží, škoda každého kněze, který přijde o státní souhlas.

Dp. Červenka: Upozorňoval na mínění těch, kteří o státní souhlas přišli a dnes by se rádi vrátili do duchovní správy.

Kanovník Melan upozornil Kordíka na to, co má být obsahem pohřebních obřadů a promluv při pohřbu.

Kanovník Dr. Holoubek : Aby se nepokládal za vůdce lidu, ale za kněze a rozdělovatele Božích tajemství.

Kanovník Truxa: Aby v kázání hlásal slovo Boží, nepletl do kázání politiku a aby se snažil o dobrou spolupráci s panem církevním tajemníkem.

Dp. Kordík obhajoval vše svým svědomím, které mu velí jednat tak, jak jedná a bude mluvit tak, jak mluví.

Bez podpisu, razítka, hlavičky, čísla jednacího, bez obálky.

č.l. 60 kapitulní ordinariát v Litoměřicích 2. 6. 1981 Posudek

Pokud byl kaplanem v Bílině nepřicházely na něho stížnosti ani ze strany věřících, ani nebylo zvláštních výhrad od orgánů státní správy. Byl znám svou pracovitostí, ochotou pracovat i manuálně na záchraně kostelů a církevních budov. Také když byl přeložen na samostatný farní obvod do Libčevse, začal pracovat na opravách církevních objektů vlastníma rukama.

Teprve později, je to asi půldruhého roku, začaly na něho chodit stížnosti a sice věřící se pohoršovali nad jeho vystupováním /dlouhé vlasy, společnost mladých lidí, kteří již svým zjevem byli venkovským věřícím velmi nápadní a proto se nad jeho společností pohoršovali/.

Potom přicházela hlášení jak od věřících tak od orgánů státní správy, že tyto společnosti se scházejí na faře, zúčastňují se v nevhodném oblečení bohoslužeb a také chování těchto mladých lidí vzbuzovalo mezi věřícími nelibost.

Nakonec přicházela hlášení a stížnosti od orgánů státní správy a stížnosti na jeho vystupování i při veřejných úkonech duchovní správy.

Pokud přicházel k nám do Litoměřic, choval se vždy slušně, neprojevoval žádné pohrdání církevní autoritou, naopak se snažil vysvětlit po svém všechny námítky a stížnosti, které byly na něho posílány.

Své chování vysvětloval svým svědomím, které mu velí takto jednat a stavět se prý plně na obranu práva a spravedlnosti. Tímto způsobem vysvětloval i své chování před šestičlennou komisí představitelů diecéze, kteří se snažili mu vysvětlit, že není možno tímto způsobem vystupovat.

Nutno zdůraznit, že nikdy nedal přede mnou, jakožto předním představitelem SKD, ani náznak jakéhokoliv pohrdání a nikdy též nepoužil nějakých výtek proti kněžím, kteří jsou členy SKD.

Josef Hendrich

č.l. 61 Hodnocení OTPVC Peška z 8. 1. 1981

Při nástupu do Libčevse prohlásil, že zde nebude déle jak 3-4 roky a odejde. Za tu dobu prý jej budeme mít dost. Jmenovaný nemá kladný poměr k našemu socialistickému zřízení a říká, že strana za třicet let, kdy stojí v čele naší společnosti, nic neudělala, že ztratila důvěru věřících, že se věřící od ní odkloní. Prohlašuje, že v ČSSR jsou pošlapávána lidská práva, že zde neexistuje náboženská svoboda a proto jako jeden z aktivně činných duchovních římskokatolické církve podepsal Chartu 77 a stal se členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Z tohoto členství snažil se uplatnit a prosadit nárok na soukromou návštěvu NSR právě v době pobytu Jana Pavla II. s cílem pošpinit naši společnost.

Jmenovaný nemá důvěru v ordináře římskokatolické církve, kteří u nás působí se souhlasem státu. V soukromém rozhovoru o nich prohlašuje, že jsou to zažívací trubice a pohlavní orgány. Uznává pouze kardinála Tomáška a biskupa /t.c./ Otčenáška.

Se státní správou nejen že nespolupracuje, ale stále ztěžuje výkon státního dozoru. Porušil i finanční disciplínu v roce 1978 na což byl písemně upozorněn č.j. 226/432/78 ze dne 16. 10. 1978. Ve styku se státní správou vystupuje popudlivě a provokativně a vyhrožuje trestem božím.

Velmi často cestuje, navštěvuje soudní líčení v pracovní době v různých městech apod. bez ohlášení nepřítomnosti osobnímu úřadu /ONV/. Na tomto požadavek odpovídá, že bude vždy tam, kde ho církev potřebuje, ať je to kdekoliv, bez ohlášení i za cenu, že ztratí hodnostní příplatek.

Chodí od občanů stížnosti a anonymy na jeho chování, klesá počet bohoslužeb a církevních funkcí. Hraje nedovoleně divadla v prostorách fary v místech, která jsou nebezpečná pro shromažďování občanů vzhledem k technickému stavu budovy za účasti mládeže /členů HIPPIŠ/. Přes zákaz OK ONV pořádal divadelní představení bez povolení, prohlašuje, že v této činnosti bude dále pokračovat, jakmile se část jeho společníků vrátí z výkonu trestu.

Další stížnost přišla v závěru minulého roku z MO KSČ a MNV v Měrunicích, okres Teplice, kde na pohřbu zasloužilého funkcionáře Josef Kordík napadal státní zřízení přímo i za použití jinotajů, což způsobilo pohoršení v celé vesnici, jak takový člověk může sloužit. Podobné řeči, jak jsme na místě zjistili, objevují se i v promluvách v tamním kostele právě u Josefa Kordíka.

Josef Kordík byl již několikrát kárně trestán TPVC. Tak např. 25. 8. mu byl vysloven trest napomenutí. Další trest napomenutí byl vysloven 18. 12. 1978. Písemná důtka mu byla udělena 27. 7. 1980 a nyní se připravuje další trest snížení hodnostního přídatku, který bude uložen po 20. 1. 1981 /po kontrole nápravných opatření/. J. Kordík nerespektuje zákazy ONV. Pokračuje v opravě farní stodoly a rozšířil tyto opravy i na další hospodářské budovy. Neplní úkoly uložené mu kontrolou hospodaření. Při kontrole kategoricky odmítl předložit štolový deník a intenční knihu s odůvodněním, že se radil s jeho právníkem a stát nemá nárok do těchto dokladů nahlížet.

Josef Kordík činí s oblibou pravý opak, než vyžaduje státní správa a sám si říká o odnětí státního souhlasu. Říká, Kristus také neměl státní souhlas a působil.

Ztěžuje státní dohled, jak se dá. Vyplývá to i ze zprávy TPVC z ONV v Semilech, kterého pan Kordík navštívil. V tom, že mu je státní souhlas ještě ponechán vidí slabost státu a bojácnost tohoto odejmutí protože on je signatář Charty 77.

Navrhují tedy odnětí státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti.

Pešek

Přílohy 14 /ve spisech nebyly/

č.l. 63 MNV Nová Ves n. Pop. 15. 6. 1981 Posudek

byl znám jako velmi slušný člověk, povahy klidné, vyrovnané, spíše uzavřené. Otec je dlouholetým členem MNV a rady, dále je velmi aktivním v místním požárním sboru.

č.l. 64 MNV Libčeves 9. 6. Posudek

Je samotářské povahy. V obci se mimo vykonávání své funkce s občany nestýkal. Vztah k našemu socialistickému zřízení má záporný, na veřejnosti se chová dobře. Veřejného života se nezúčastňuje. Dříve byl často navštěvován neznámými lidmi.

č.l. 65 rejstřík trestů Nemá záznam v rejstříku trestů.

č.l. 66 Protokol o seznámení s výsledky vyšetřování

Jako svědek byl vyslýchán také Zdeněk Bárta, ale jeho výslech zde nebyl, ani výslech pana Lauricha a paní Melchrové. Vyšetřovatel tak porušil ustanovení trestního řádu, které mu ukládá shromažďovat svědeckví i v můj prospěch.

Při čtení výpovědi kapitulního vikáře Josefa Hendricha mne napadlo, že asi zapomněl, že existuje can 139, § 3: "...duchovní se nesmějí nijak účastnit světského trestního řízení, v němž jde o uložení těžkého osobního trestu, a nesmějí při něm bez potřeby ani svědčit."

Z toho, že ÚCN posuzovalo tiskoviny na xeroxových kopiích, vyplývá, že StB zabavené tiskoviny na xeroxu rozmnožila, protože u mne zabavila jen strojopisné a cyklostylové kopie.

Kapitulní vikář se přede mnou nikdy nezmínil, že na mne chodí stížnosti od věřících. Vysvětlil bych mu, že od věřících nejsou. Asi proto mi to nikdy neřekl, že měl stejný názor.

Za sprosté označení ordinářů /v tomto hodnocení je trochu změněno, proti tomu, jak jsem se vyjádřil/ jsem se jel kapitulnímu vikáři omluvit, že jsem nemyslel jeho, ale konkrétně jiné dva.

Členem VONSu nejsem. Nedá se stihnout všechno.

Hlavní líčení

Uplynuly další týdny a bylo mně doručeno předvolání k hlavnímu líčení:

Jednací číslo:2T374/81

Doručení obžaloby – návrhu na potrestání obviněnému a jeho předvolání k hlavnímu líčení

Hlavní líčení o obžalobě /návrhu na potrestání/, která se Vám současně zasílá, bude se konat dne 28. 9. 1981 o 13,00 hod. u podepsaného soudu v místnosti č. dv. 24/I. poschodí.

Vaše přítomnost při hlavním líčení je nutná. Nedostavíte-li se bez dostatečné omluvy, můžete být předveden a potrestán pořádkovou pokutou do 500 Kč /§ 66 a 90 tr. řádu/.

Chcete-li, aby byly při hlavním líčení provedeny některé důkazy, oznamte to podepsanému soudu ještě před hlavním líčením, u svědků oznamte též jejich přesnou adresu, jakož i to, o čem mají být slyšeni.

Přineste s sebou toto předvolání a svůj občanský průkaz.

Účast nutná! Nedostavíte-li se, budete předveden orgány VB.

Okresní soud v Lounech

Okresní prokuratura Louny
Pv 265/81 – 6 2 T 374/81
Okresnímu soudu v L o u n e c h

Okresní soud v Lounech Došlo dne 23. VIII. 1981

O b ž a l o b a

Okresní prokurátor v Lounech podává podle § 176 odst. 1, tr. řádu obžalobu na Josefa K o r d í k a ,

nar. 1. Srpna 1948 v Jilemnici, okr. Semily, administrátora římsko.kat. církve, trvale bytem Nová Ves n. Popelkou, okr. Semily, přechodně bytem Libčeves čp. 9, okr. Louny,

že ve dnech 1. 3., 29. 3. a 5. 4. 1981 prováděl v obcích Libčeves a Kozly v okr. Louny a dále pak v obci Měrunice, okr. Teplice, církevní obřady, ačkoliv rozhodnutím Sever. KNV v Ústí n. L. z 25. února 1981, byl mu odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti,

t e d y – v úmyslu mařit nebo ztěžovat výkon státního dozoru nad církví, porušil ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností,

t í m s p á c h a l

trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi ve smyslu ustanovení § 178 tr. zákona.

N a v r h u j i : U hlavního líčení

1/ ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1, písm. c, tr. z. navrhnout zabrání závadných tiskovin, zajištěných při domovní prohlídce a nacházejících se u orgánů bezpečnosti.

2/ slyšeti svědky Jaroslava Peška č.l. 16-17, Josefa Hendricha č.l. 18-20, Jana Svatka č.l. 21-22, Julie Ďurišové č.l. 25-26, Ant, Leiferové č.l. 27-28, Ant. Kučerové č.l. 29-30, Margity Vrbanové č.l. 39-40, Berty Záhorcové č.l. 41, Karoliny Hábové č.l. 42-43;

3/ čísti písemnosti č.l. 3-12, rozhodnutí státní správy č.l. 44-50, přípis Min.kultury a vyjádření církevního nakladatelství č.l. 59, charakteristiky č.l. 60-64, opis výpisu RT č.l. 65, závěrečnou zprávu č.l. 66-67.

O d ů v o d n ě n í :

Orgány VB v Lounech bylo zahájeno trestní stíhání duchovního římsko kat. církve Josefa Kordíka z Libčevse pro podezření ze spáchání trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zákona. K tomuto vyšetřování došlo proto, že obviněný Kordík, který vykonával ve farním úřadu v Libčevsi, okr. Louny, funkci administrátora, vykonával duchovenskou činnost, tedy bohoslužby v kostelech a kaplích i poté, kdy mu byl odňat souhlas k duchovenské činnosti.

Provedeným vyšetřováním bylo obvinění potvrzeno a zjištěno, že rozhodnutím Severočeského KNV v Ústí n. Labem 25. února 1981 mu byl odňat státní souhlas k duchovenské činnosti, neboť k jeho bohoslovenské činnosti byly značné připomínky pro neplnění povinností, jak v rámci církevním, tak státní správy, toto obvinění nerespektoval a v měsíci březnu, a sice 1. a 29. a v měsíci dubnu 1981 v kostelech a kaplích prováděl bohoslužby. Bylo konkrétně zjištěno, že se tak stalo v obci Libčeves a Kozly v okrese Louny a v obci Měrunice, okr. Teplice. Z vyšetřování vyplývá, že obviněný tyto bohoslužby konal, ačkoliv mu byl znám zákaz výkonu činnosti a na tuto skutečnost upozorňován. Ve své výpovědi obviněný uvedl, že i po vydání tohoto zákazu souhlasu činnost vykonával a obhajoval se tím, že nebyl odvolán církevními úřady.

Obhajoba obviněného Kordíka je zcela jednoznačně vyvrácena na základě provedených důkazů, jak písemných, tak i svědeckých. Z výpovědi svědků, především církevních hodnostářů, tedy nadřízených obviněného vyplývá, že obviněný měl rozhodnutí státního orgánu plně respektovat, neboť nebylo nutno v takovém případě vydávat ještě další rozhodnutí církevní. Tato skutečnost vyplývá ze svědecké výpovědi, především Josefa Hendricha, Jana Svatka, a z výpovědi svědka Jaroslava Peška.

V průběhu šetření činnosti obviněného byly zajištěny při domovní prohlídce některé tiskoviny, které nejsou v souladu se zájmem socialistické společnosti, a proto je navrhováno zabrání těchto tiskovin.

Realizované vyšetřování v této trestní věci plně prokazuje trestné jednání obviněného Kordíka, jež naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu ve znělce obžaloby uvedeného. Závažnost tohoto jednání spočívá v tom, že obviněný vědomě porušoval jednu ze základních zásad součinnosti církve a státu.

Obviněný Kordík pochází z rodiny drobného živnostníka, který od roku 1952 pracuje v JZD. Obviněný po ukončení základní školní docházky absolvoval průmyslovou textilní školu, poté vykonával základní vojenskou službu a po jejím ukončení začal studovat na Vysoké škole textilní. Ve studiu však nepokračoval a od roku 1970 počal studovat na Bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. V roce 1975 byl vysvěcen na kněze a téhož roku jako kněz počal působit v Severočeském kraji. Nejprve v Bílině a od roku 1977 jako administrátor na farním úřadě v Libčevsi. Z ostatních hodnocení a charakteristik vyplývá, že jde o občana, který má záporný postoj k socialistickému státnímu zřízení. Je členem strany lidové, trestán dosud nebyl.

V Lounech dne 22. července 1981 Okresní prokurátor Milan M e n t l í k, promováný právník
Kulaté razítko Okresní prokuratura Louny -1- /podpis nečitelný/

Začal jsem se připravovat. Na základě textu obžaloby jsem nejprve poslal soudu tuto žádost:

V Libčevsi 19. 9. 1981

Okresní soud Louny

Věc: Žádost o zařazení písemností do spisů a jejich přečtení při hlavním líčení.

Z obžaloby vyplývá, že prokurátor ke spisům nezařadil moje žádosti o přezkoumání postupu vyšetřovatele, přezkoumání rozhodnutí vyšetřovatele a stížnosti na postup vyšetřovatele, které přikládám a žádám o jejich zařazení ke spisům a přečtení při hlavním líčení.

Prokurátor na tyto moje podání vůbec neodpověděl, přesto, že je to jeho povinností podle § 167 tr. ř. tyto žádosti neprodleně vyřídit.

Josef Kordík

Dále jsem sepsal vyjádření k obžalobě a soudu jsem to poslal s tímto doprovodným dopisem:

Č. j. 2 T 374/81

Okresní soud Louny

Věc. Vyjádření k obžalobě

Žádost o předvolání svědka

Přikládám vyjádření k obžalobě, žádám přečtení u hlavního líčení a zařazení ke spisům.

Žádám o předvolání znalce JUDr J. Hájka ze Sekretariátu pro věci církevní při ministerstvu kultury České socialistické republiky. Žádám jeho slyšení u hlavního líčení.

Josef Kordík

Č.j. 2 T 374/81

Okresní soud Louny

Věc: Vyjádření k obžalobě

Pan prokurátor v obžalobě nepřihlížel ke všem výsledkům vyšetřování. Například přehlíží to, že mi rozhodnutí S KNV bylo doručeno až 3. 3., nebo že nabylo právní moci až 26. 3. 1981.

Podmínkou trestnosti podle § 178 tr. z. je porušení zákona č. 218/49 Sb. Pan prokurátor v obžalobě neuvedl, který paragraf tohoto zákona jsem porušil tím, že jsem vyčkával odvolání církevním úřadem.

Vláda Československé republiky vydala podle zákona č. 218/49 Sb. nařízení č. 219/49 Sb. paragraf I tohoto nařízení č. 219/49 Sb. říká, že duchovní jsou zaměstnanci církve. Církev mne ustanovila do duchovní správy a jen církev mne zase mohla odvolat.

Tak to vyplývá i z ustanovení § 18, odst. 2. vl. n. č. 219/49 Sb.: "Pozbude-li duchovní způsobilosti pro ustanovení, projedná KNV případ s příslušným církevním orgánem, nebude-li do 14 dnů zjednána náprava, požádá, aby příslušný církevní orgán duchovního odstranil a rozhodne současně, má-li býti duchovnímu zastavena výplata osobních požitků. Nevyhoví-li církevní orgán za odstranění duchovního do 14 dnů, považuje se místo za uvolněné."

Podle toho je zřejmé, že jsem jednal v naprostém souladu s právní normou, když jsem vyčkával odvolání církevního úřadu. V žádném případě toto jednání není trestné.

Z toho též vyplývá, že výpovědi svědků, především Josefa Hendricha, ale zrovna tak Jana Svatka a Jaroslava Peška nemají žádnou průkaznou cenu pro neznalost této právní normy. Je zarážející, že tuto právní normu neznali, když by to mělo vyplývat z titulu jejich úřadu.

Plat mi byl proplacen až do 26. 3. 1981, kdy nabylo rozhodnutí o odnětí státního souhlasu právní moci. Z toho ustanovení také vyplývá, že mi měly být zastaveny osobní požitky nejdříve v den žádosti KNV za mé odstranění s duchovní správy na kapitulním ordinariátu.

Po této žádosti KNV, které jsem byl svědkem 9. 4., zproštění povinností administrátora bylo také okamžitě napsáno. Proto budu žádat o proplacení mzdy až do 9. 4. Nárok na to mi jasně vyplývá také z ustanovení § 18, odst. 2. Ze znění vyplývá, že mi požitky mohly být vypláceny ještě po delší dobu. Možná až do doby úředního předání farního obvodu. A to bylo dne 11. 5. 1981.

Druhou podstatnou podmínkou trestnosti podle § 178 tr, z. je úmysl mařit dozor. Jak jsem mohl mít úmysl mařit dozor, když jsem jak církevnímu tajemníku, tak svým církevním představeným oznamoval, že budu svoji duchovní činnost vykonávat tak dlouho, dokud nebudu církví odvolán.

To jasně vyplývá ze spisů, zvláště č.l. 47. Okresní tajemník píše krajskému tajemníku, že plánuje dozor na neděli 12. 4. Nemohu pochopit, jak bych mu tento dozor mohl zmařit. To je nad síly jednotlivce a asi by se to neobešlo bez násilí a násilí nemá s křesťanstvím nic společného. Ani by se mi nikoho nepodařilo přemluvit, aby stál u dveří kostela a pouštěl dovnitř jen místní věřící.

To hlášení o plánovaném dozoru z 6. 4. Dostal krajský tajemník do ruky asi 9. 4. a hned velice rozzlobeně telefonoval kapitulnímu vikáři jak to, že mne neodvolal a nařídil mu, aby to hned udělal. Byl jsem svědkem tohoto telefonického rozkazu, protože jsem právě u kapitulního vikáře byl.

Po rozhodnutí o odnětí souhlasu jsem zpravidla jednou týdně jzdil do Litoměřic na ordinariát ptát se, kdy a kterým duchovním správcem budu vystřídán. Zároveň jsem upozorňoval kapitulního vikáře, že by mne měl odvolat, ale on to udělal až na příkaz krajského tajemníka.

To, že krajský tajemník předpokládal, že mne kapitulní vikář odvolá, vyplývá z kopie rozhodnutí o odnětí souhlasu pro ordinariát, kde je připsáno: "Shora uvedené rozhodnutí zasíláme vám na vědomí a k provedení dalších opatření ve vaší kompetenci."

A to je právě odvolání. Jasně to vyplývá z ustanovení vl. n. č. 219/49 Sb., kde se říká, že příslušný orgán, v mém případě KNV požádá církevní orgán o odvolání duchovního.

Skutečně nemohu tím spíše podle církevního práva opustit místo duchovního správce bez odvolání ordináře.

Podle kanonu 183 povinnost duchovní správy zaniká rezignací přijatou ordinářem, odvoláním, odstraněním a přeložením. Nikde ani slovo, že by duchovního správce mohl uvolnit ateistický úřad.

Duchovní, který svévolně uvolní duchovenské místo, lze trestně stíhat podle církevního práva podle can 2399.

Nedovedu si představit, jak jsem mařil dozor, když jsem sloužil veřejně v kostelích. Je podivné tvrzení pana prokurátora /č.l. 11/, že státní orgány nemohly předpokládat, že budu duchovní činnost vykonávat dále, když spis /č.l. 47/ jasně mluví o tom, jak detailně byl tento dozor plánován.

Z těchto důvodů žádám o zastavení trestního stíhání, protože moje jednání bylo v souladu s právní normou a nemůže být tedy trestné.

Pan prokurátor v obžalobě píše, že mi byl znám zákaz výkonu činnosti. Zákaz činnosti může uložit soud, ale KNV se pouze rozhodl, že jsem pozbyl způsobilost a odebral mi státní souhlas.

Nevím, z jakých písemných důkazů může pan prokurátor moji obhajobu považovat za jednoznačně vyvrácenou.

Z žádné písemnosti totiž nevyplývá a on sám ani netvrdí, ze které písemnosti by to mělo vyplývat. Zrovna tak nechápu, jak to mohl vyvodit z výpovědi svědků.

Pan prokurátor tvrdí, že proti mně byly značné připomínky též po stránce církevní pro neplnění povinností. Svědek Josef Hendrich vypovídá, že jsem si svoje povinnosti plnil. I posudek č.l. 60 svědčí, že jsem povinnosti plnil. Žádná výtky ani připomínka vyplývající z církevního práva mi nebyla dána.

Na závěr pan prokurátor tvrdí, že jsem vědomě porušoval jednu ze základních zásad součinnosti církve a státu.

Trvám na konkrétní slovní formulaci této zásady a číslo, pod kterým vyšla ve sbírce zákonů.

Trvám na prokázání závadnosti zajištěných tiskovin.

Podotýkám, že jsem nebyl seznámen se závěrečnou zprávou č.l. 67 a 68, kterou pan prokurátor navrhuje číst u hlavního líčení, což není obvyklé.

A nakonec: Vyhláškou 120/76 Sb. byla prohlášena absolutní náboženská svoboda. Ve vyhlášce není ani slovo o tom, že by k duchovenské /kázatelské/ činnosti byl potřeba státní souhlas.

Josef Kordík

S tímto vyjádřením k obžalobě a se všemi písemnostmi okolo mého trestního stíhání jsem šel informovat kardinála Tomáška a zároveň jsem ho požádal, aby k tomu napsal vyjádření. Zdržal se. Řekl jsem, že mu všechny písemnosti nechám, ať se na to podívá a možná, že uzná, že by to šlo. Že ho už nebudu zdržovat návštěvou a v případě, že by to napsal, že stačí, když to dá vrátnému arcibiskupství a že si to u vrátného vyzvednu po třech dnech.

Vůbec jsem s tím nepočítal, že by to udělal. Po třech dnech jsem se na vrátnici velice nesměle a potichu zeptal, jestli tam nemám něco od pana kardinála. Vrátný otevřel šuplík a podal mi obálku. Byl tam tento dopis soudu:

Věc: Záležitost P. Josefa Kordíka

Č. j. 310/81 Ord.

O k r e s n í m u s o u d u v L o u n e c h

Dovolte, abych se i já vyjádřil k záležitosti P. Josefa Kordíka, neboť jakožto arcibiskup-metropolita mám s kapitulním vikářem Josefem Hendrichem spoluzodpovědnost i za diecézi litoměřickou.

Nepřihlížím komplexně k celé jeho záležitosti, ale jen potud, pokud jde o to, že s odchodem ze svého působiště čekal na své odvolání od zaměstnavatele v duchu dosud platných směrnic zákona.

1. Zaměstnavatel duchovního. Podle vl. nař. č. 219/49 Sb. z 18. X. 1949 par. 1 duchovní jsou zaměstnanci církve.

2. Kdo může působit v duchovní správě? Podle zák. č. 218/49 Sb. ze 14. X. 1949 par. 1. může působit v duchovní správě jen ten, kdo má státní souhlas.

3. Kdo vyžaduje potřebný státní souhlas? Zaměstnavatel – církve. Proto podle vl. nař. č. 219 par. 17. odst. 2., “...tento souhlas si vyžádá písemně příslušný církevní orgán u pomocných duchovních i. a II. stupnice od krajského národního výboru....”

4. Kdo propouští z duchovenské služby? Ten, kdo přijímá do této služby. Příslušný církevní nadřízený orgán, který spravuje diecézi, t.č. v litoměřické diecézi p. kapitulní vikář.

Proto podle téhož vl. nař. č. 219, v par. 18 v odst. 2. čteme: “Pozbude-li duchovní způsobilosti pro ustanovení ve smyslu par. 7 odst. 1., projedná orgán příslušný podle par. 17. odst. 2., případ s příslušným církevním orgánem, nebude-li do 14 dnů zjednána náprava, požádá, aby příslušný církevní orgán duchovního odstranil, a rozhodne současně, nemá-li být duchovnímu zastavena výplata osobních požitků. Nevyhoví-li církevní orgán žádosti za odstranění duchovního do 14 dnů, považuje se místo za uprázdněné....”

Pokud jsem informován P. Josef Kordík čekal ve smyslu zákona na vyznění od svého nadřízeného církevního orgánu, že je propuštěn z duchovenské služby a nečekal na nějaké nové rozhodnutí tohoto svého církevního orgánu.

Jednal proto v tomto směru v plném souladu s požadavky zákona, a nebylo v tom porušování státního dozoru nad církví.

František kardinál Tomášek
arcibiskup-metropolita pražský
Kulaté razítko Arcibiskupství pražské

Bylo to pro mne velice příjemné překvapení. Vrátný mi řekl, že to pan kardinál odeslal přímo soudu, ale i kapitulnímu vikáři Hendrichovi a vikáři Svatkovi.

Uvědomil jsem si také, že toto dobrozdání mi usnadní situaci v církvi, když mi mnozí kolegové vytýkali neposlušnost a nebrání ohledu všeobecnou linii většiny oficiální církve.

Rozeslal jsem také svým přátelům toto oznámení:

V Libčevsi 18. 9.

S radostí Vám oznamuji, že se na mně splnilo slovo Kristovo: “...budou vás vydávat na soud a do vězení a budou vás vodit před krále a vládce pro mé jméno. To vám bude příležitostí k svědectví.” Lk 21,12-13

V pondělí na slavnost svatého Václava budu postaven před okresní soud v Lounech. /Ve 13,00 hod./

“Nebojte se lidí. Nic není tak tajného, že by to nebylo odhaleno, a nic skrytého, že by to nebylo poznáno. Co vám říkám ve tmě, povězte na světle, a co se vám šeptá do ucha, hlásejte se střech!” Mt 10,26-27

Stejný den bude v Olomouci soud s Františkem Líznou a s tiskaři podzemní náboženské literatury.

“Blahoslavení jste, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.”

Josef Kordík

V den soudu jsem v půl dvanácté přišel na lounské náměstí. Už z dálky jsem viděl estébáky z Ústí. Seděli na lavičce a četli si časopisy. Byl to jednak ten mladší, který vyslychal věřící v Libčevsi 14. 4. Toho druhého jsem ještě neznal. Bylo mu asi 25 let, skoro černé, kudrnaté vlasy, vyšší postavy, štíhlý.

Do Loun jsem jel odhodlán estébáky vyfotografovat. Neměl jsem ale ještě film ve fotoaparátu. Šel jsem tedy nejprve do drogerie a koupil jsem si ho. Do drogerie za mnou přišel vikář Svatek a řekl mi, že odevzdal soudu dopis, že nebude svědčit. Poděkoval jsem mu.

Ještě v drogerii jsem nasadil film do aparátu. Vyšel jsem ven, postavil se před čtoucí estébáky a vyfotil je. Pak jsem se šel podívat, kde mají auto. Na náměstí přicházelo v úvahu jedině auto ULC 01 59, stodvacítka okrové barvy. To jsem ještě nikdy u nich neviděl, takže jsem si nebyl jist, že je to jejich. Ale za chvíli přišli, sedli si do něho a odjeli. Viděl jsem přicházet paní Marvanovou a pana Lise. Odešli jsme do restaurace Ohře. Jakmile jsme se posadili ke stolu, viděli jsme oknem, že byli před restaurací postaveni dva uniformovaní VB. Viděl jsem také, jak okolo přechází tajemník a že se dal s příslušníky VB do řeči.

Před jednou hodinou jsme vyšli k soudu. Na náměstí jsem uviděl drobnou postavu. Nejprve jsem si myslel, že je to Jirka, řidič kapitulního vikáře. Zamířil jsem k němu zeptat se co a jak. Po několika krocích jsem si uvědomil, že je to kapitán Sýkora. Tím spíše jsem k němu vykročil. Stál tam asi s padesátiletým lounským estébákem. Lounský estébák prchnul. Kapitánu Sýkorovi jsem podal ruku. Zeptal se mne, jak se mi daří. Řekl jsem, že dobře.

“Koukal jsem, že tu máte přátele. Viděl jsem Lise, Bártu....”

“Vy znáte taky Bártu? Na něj je přece specialista Málek.”

“...a Duse...”

“Kterýho Duse? Dyť jsou dva.”

“No toho staršího, s fousama.”

“Děkuji vám, nebo vašemu šéfovi za reklamu, kterou jste mi udělali.”

“Jakou reklamu?”

“No ten profit, jak jsme o tom mluvili.”

To jsem se ale přeřekl. Mluvili jsme o kreditu.

“Já tomu nerozumím.”

“Však tomu porozumíte. Já už musím jít, za pět minut mi to začíná.”

“Já tam radši ani nepůjdu.”

V této chvíli se ke kapitánu Sýkorovi, asi na pomoc a jako svědek rozhovoru přidal další estébák, kterého jsem dosud neznal. Pod padesát, skoro černé, rovné vlasy. Pak jsem ho ještě zahlédl v průjezdu soudu.

Před sekretariátem strany stál tajemník Pešek a bavil se s nějakým civilem.

V průjezdu soudu bylo malé ekumenické shromáždění. Dva nevěřící – paní Anna Marvanová, bývalá redaktorka rozhlasu a Ladislav Lis, bývalý první tajemník svazu mládeže, evangeličtí duchovní Zdeněk Bárta a Míla Vašina a dva katolíci – farář z Bíliny a starší lounský farník.

Řekli mi, že soud nebude v čísle 24, ale hned za vchodem, asi v bývalé vrátnici.

Řekl jsem Mílovi Vašinovi, že si ho kapitán Sýkora spletl s nějakým Dusem. To ho dojmulo, že on se svou postavou dělníka v kamenolomu je zaměněn s drobnou postavou Dusů, z nichž ani jeden nemá vousy. Bratrance Dusové jsou evangeličtí duchovní, bez státního souhlasu, signatáři Charty.

V průjezdu se procházel starý soudce. Bylo mu dobrých sedmdesát. Stáli tam i nějací lidé. Jak se později ukázalo, byli to obžalovaní, kteří měli mít líčení po mně.

Přišel tajemník Pešek.

“Pěkně vás vítám, pane tajemníku,” a podal jsem mu ruku.

“Vidím, že tady máte přátele.”

“Však vy taky,” a ukázal jsem na náměstí.

“To nejsou moji přátelé.”

“Nepovídejte! Viděl jsem vás, jak se s nimi bavíte.”

A už mne volala zapisovatelka. Přátele jsem pustil před sebou. S naprostou samozřejmostí a jistotou obsadili šest volných míst. Zůstal jsem stát a vyndával si na stůl pro obhájce právní kodexy a dokumenty.

Naším vstupem byl soud očividně překvapen. Předseda senátu se začal velice nasupeně vyptávat, co jsme zač.

Když řekli, že jsou diváci, nařídil jim, aby odešli. Za obžalovaného považoval asi Zdeňka Bártu, který vstoupil první a posadil se k oknu. Kdosi se zeptal: “Je to veřejné líčení?”

Předseda senátu řekl: “Ano.”

Mne asi považoval za obhájce. Řekl mi: “A vy taky!”

“Já? To snad ne?”

“Co jste zač?”

Prokurátor: “To je obžalovaný.”

Předsedovi senátu jsem řekl: “Trvám na důvěrnících.”

“Dostanete jednoho.”

Přátel odcházel, poslední šel Zdeněk. Požádal jsem ho, aby zůstal.

To vše se odehrálo nesmírně rychle a ve vzájemné nasupenosti. Prokurátor považoval za nutné pomoci předsedovi a řekl mi: “Až později, pane obžalovaný, až později.”

V jednací síni zůstali čtyři diváci, právě ti dva estébáci, které jsem na náměstí vyfotil a dvě ženy.

Předseda senátu si zjistil totožnost Zdeňka Bárty. Když estébáci slyšeli jeho jméno, podívali se na sebe a pokývali hlavou, jako že vědí. Předseda senátu řekl Zdeňkovi: "Ukažte mi tašku, jestli nemáte nahrávací zařízení."

Řekl jsem: "Trvám na druhém důvěrníkovi."

"Nedostanete ho."

"Žádám rozhodnutí senátu."

Předseda senátu se okamžik rozmýšlel, pohyboval rty a pak řekl: "Tak jděte pryč," a k estébákům: "A vy taky."

Mezitím už paní Marvanová s panem Lisem hledali předsedu soudu, že si budou stěžovat na omezení práva veřejnosti. Žádost mi zamítli.

Předseda začal zjišťovat osobní údaje. "Kde jste zaměstnán?"

"Kapitán Tesař prohlásil, že to ví."

"Mne nezajímá, co řekl kapitán Tesař."

"Odmítám vypovídat."

"Dobrá, začínáme, pište – odmítá sdělit zaměstnání."

Zdeňka předseda posadil nejprve co nejdále ode mne. Když předseda oznamoval projednanou věc, prokurátor ho přerušil, že jako obžalovaný musím mít pro sebe svou lavici. Předseda senátu tedy Zdeňka přesadil k "veřejnosti". Zůstala mi lavice s pěti místy.

Prokurátor přednesl obžalobu. Měl jsem se vyjádřit. V plném rozsahu přípravy se mi k ní vyjádřit nepodařilo.

Předseda mne přerušoval, jako že protokoluje přednesené. Chtěl jsem mluvit z paměti a tak jsem na mnohé zapomněl, ale podstatné jsem řekl.

Byl zavolán svědek tajemník Pešek. Neměl s sebou občanský průkaz. Předseda mu mírně vytknul, že by ho měl mít, když jde k soudu. Asi ho pan tajemník běžně nenosí. Možná, že mu stačí nosit průkaz StB.

"Co víte o bohoslužbách Josefa Kordíka, které prováděl bez souhlasu?"

"Státní souhlas mu byl odňat k 1. 3., ale on sloužil dál, protože odnětí souhlasu nemělo ten dodatek, že to platí okamžitě."

Předseda senátu na něho zařval, až to všechny překvapilo: "Kdo vám to říkal?"

Velice zmateně a překvapeně ukázal na mne: "To on, Kordík."

"Tak od kdy tedy neměl sloužit?"

"Já jsem ho na to upozorňoval vícekrát, že slouží, nevěděl jsem, že slouží. Upozorňovali ho na to i církevní představení."

Předseda senátu se mne zeptal: "Máte připomínky?"

"Ano. Chtěl bych se ho něco zeptat."

"Ptát se můžete, jen když to dovolím."

"Podle čeho soudíte, že nemám kladný poměr k socialistickému zřízení?"

Tajemník vzal aktovku, vytáhl složku a vyňal z ní dopis MO KSČ z Měrunic a dával ho předsedovi. "Mám tady dopis VO KSČ z Měrunic, kde se píše, jak pobuřoval věřící."

Předseda senátu dopis hrubě odmítl: "To si zase někam strčte." Ale jeho slova zaprotokoloval.

"Na jaké volno mají kněžský nárok?"

Předseda: "Proč se ptáte na takovou blbost?"

"On v posudku psal, že v pracovní době navštěvuji soudní jednání."

Předseda: "To je přece samozřejmé, že máte nárok na volno a můžete si jezdit, kam chcete."

"Několikrát jste mi sliboval, že až budu u soudu, že vydáte svědectví o mé vzorné péči o svěřený majetek. Mohl byste to udělat teď."

"Opravoval stodolu, což nebylo v zájmu národního výboru a různé prasečí chlívky..."

Předseda senátu na něho zařval: "Co nám to tady povídáte?"

Ale tajemník už toho okřikování měl dost a nenechal se odradit: "...a co se týče kostelů, tak toho moc neudělal."

Otázky jsem měl, ale už jsem se je neodvažoval říci. Asi by předsedu soudu rozlítily k nepříčetnosti. Přece jsem se nechal zakřiknout.

"Další svědci, Hendrich a Svatek, sem poslali takové divné dopisy, že nebudou vypovídat proti bratrovi, že by si pro svědomí způsobili těžkou újmu na zdraví."

Teprve nyní jsem si uvědomil, že se ani kapitulní vikář Hendrich nedostaví. S touto možností jsem vůbec nepočítal.

"Souhlasíte s tím, aby se jejich svědectví přečetlo?"

Na rozmyšlení jsem měl několik vteřin. Kdybych řekl, že nesouhlasím, mohlo by být líčení odročeno a svědci mohli být předvedeni a to bych nechtěl. Říkalo by se, že byli předvedeni kvůli mně a že jsem jim tuto nepříjemnost způsobil. A pak jsem si taky byl vědom toho, že tato otázka je z hlediska trestního řádu nadbytečná. Tato otázka se dává jen v případě nedůležitých svědectví. V případě, že někdo ze zúčastněných s čtením nesouhlasí, jsou tito svědci předvoláni ke slyšení, ale toto byl případ, kdy předvolaní svědci se odmítli dostavit a svědčit u hlavního

líčení a v tom případě platí ustanovení trestního řádu, že se čte protokol z výslechu a o souhlasu nebo nesouhlasu zúčastněné osoby není v příslušném paragrafu ani slovo.

Řekl jsem, že souhlasím. Četly se najednou všechny výpovědi svědků. "Máte k tomu připomínky?"

"K číslu listu 18 až 20: Zápis sepsán nebyl. Je to anonym. Výpověď je v rozporu s vl. n. č. 219/49 Sb, § 18, odst. 2, kde se jasně mluví o povinnosti odvolání církevním orgánem. Je v rozporu i s církevním právem kanon 183, § 1. Kapitulní vikář se přede mnou nikdy nezmínil, že na mne chodí stížnosti věřících.

K výpovědi svědka Svatka: disciplinární komise v Litoměřicích svůj nesouhlas neopřela o církevní právo, ale jednání komise bylo vyvoláno nátlakem ateistického úředníka. Z výpovědi nevyplývá, že se mnou nemluvil telefonem přímo, ale prostřednictvím třetí osoby.

K výpovědi paní Ďurišové. "Nikdo z nich do kostela špinavý a roztrhaný nevstoupil."

Předseda senátu všechno protokoloval, i když s přesností to bylo horší. Pak byly čteny listinné důkazy. Skoro ke každé listině jsem měl připomínku a předseda senátu se vždy velice opatrně ptal, jestli k tomu ještě něco mám. Asi se obával, abych nežádal rozhodnutí senátu, kdybych se cítil omezován. Ta jedna žádost ho asi dost zkrátila.

Předseda senátu oznámil, že rozhodnutí o zajištěných tiskovinách bude učiněno při veřejném zasedání jindy, že na to není čas.

"Máte ještě návrhy na dokazování?"

"Žádám o přečtení dopisu kardinála Tomáška."

"To se číst nebude. Je to zařazeno ke spisům."

"Máte ještě něco?"

"Ne."

"Pane prokurátore, ujměte se závěrečného slova."

Obsah prokurátorovy řeči byl asi tento: "Jak vyplynulo z výslechu svědka, z doznání obžalovaného, ze čtení svědeckých výpovědí, ze čtení dokumentů, byla plně prokázána vina v rozsahu obžaloby. Obžalovaný operuje právními normami, ale ne ve svém celku, nýbrž vytrhává citace. Moc dobře věděl, co to je státní souhlas, co to znamená a jak má jednat. Byla nepochybně prokázána vina. Je třeba se zamyslet nad výší trestu. Na jedné straně je zde vina, na druhé straně osoba obžalovaného. Je potřeba přihlídnout k jeho pověsti, k jeho činnosti při zachování objektů, k jeho dřívějšímu bezkonfliktnímu jednání. Navrhuji tedy trest v polovině trestní sazby s patřičně dlouhou zkušební lhůtou."

Během projevu byl prokurátor předsedou senátu s omluvou přerušen: "Obžalovaný, zavřete ten sešit!"

"Já vám dám přečíst, co si píšu."

"Zavřete ten sešit!"

Možná, že jsem udělal chybu, že jsem nepožádal o rozhodnutí senát. Ale tento zákaz je tak nehorázný, že jsem měl na druhé straně radost, že jsem přistihl soud při další lumpárně. Iluzi o tom, že reagování na prokurátorovu řeč na základě poznámek by změnila výši trestu, jsem neměl. Tedy jsem neměl co ztratit. Buď jsem mohl získat poznámky z prokurátorovy řeči, nebo zákaz si dělat poznámky. Oboje mohu použít jako svědectví proti nim, jako poodhalení jejich praktik.

"Pane obžalovaný, ujměte se závěrečného slova."

"Nejprve bych vás chtěl požádat, aby se zde alespoň jednou přečetlo právní ustanovení, podle kterého jsem jednal. Mám ho tady. Mohu vám ho přečíst."

"Není třeba. My ho známe. Nepoučujte nás o právech. My jsme je studovali pět let. Máte závěrečné slovo, obžalovaný."

Začal jsem tím, že jsem jednal v souladu s právními normami. Když jsem se dostal do tempa, předseda mne přerušil pod záminkou protokolace.

"Máte ještě něco?"

Kývl jsem.

"Tak pokračujte."

Pokračoval jsem tím, že není nebezpečí pro společnost to, že jsem vyčkával odvolání zaměstnavatelem, ale snaha někoho třetího disponovat cizími zaměstnanci, že by to bylo nebezpečné zvláště v dnešní době, kdy je takový nedostatek zaměstnanců, kdyby o nich rozhodoval někdo jiný než zaměstnavatel. Že by to vedlo k přetahování zaměstnanců a zvítězili by zaměstnavatelé se silnými lokty.

"Takže vy se necítíte vinen?"

"Absolutně ne."

"Soud by měl vyvodit důsledky z toho, že na nařízení o domovní prohlídce není razítko okresního prokurátora."

To předsedu senátu rozzuřilo. "Co nás stále poučujete o právech!"

A protokoloval, že jsem byl poučen, abych soud nepoučoval o právech. A v úplně jiném významu protokoloval moji výpověď. "Máte ještě něco?"

Ztratil jsem přehled o tom, co jsem už řekl a co ještě ne. Řekl jsem, že ne. "Za deset minut bude vyneseno rozhodnutí."

Události o přestávce se seběhly příliš rychle. Přátele mne informovali, že žádali předsedu soudu o vpuštění dovnitř, jak on s nimi jednal velice slušně, nakoukl do jednací síně /což jsem vůbec nepostřehl/ a jak jim řekl, že lituje, ale že tam není místo.

Se Zdeňkem jsme je zase informovali o průběhu jednání. Jak trávila přestávku "veřejnost", dva estébáci a dvě ženy, to jsem si vůbec nevšiml. Asi se uklidili někam za roh, aby nebyli na očích a asi jedna z žen pozorovala, aby zas naběhli. Přátelé se snažili před vyhlášením rozsudku vejít, ale byli opět předsedou vykázáni.

Znění trestu mne ani trochu nepřekvapilo. Nepřekvapil by mne ani přísnější trest. Předseda senátu, jak to bývá zvykem, přednášel zdůvodnění rozsudku jako zpaměti. Měl to ale před sebou vypracované.

Byl jsem odsouzen za jednání, na které jsem byl hrdý, a ještě k tomu si museli převrátit zákony naruby, aby mne mohli odsoudit. Nedalo by jim to moc práce a mohli mne klidně soudit za to, co jsem skutečně "udělal". Ať už by to bylo třeba pobuřování nebo zneužití náboženské funkce. Proč mne ale soudili za jednání, které není trestným činem? Asi proto, že to tak proti kritikům režimu dělají běžně a fízly, příslušníky VB, StB, prokurátory a soudce je třeba udržet v zaběhané praxi, aby si neodvykli, aby je ani nenapadlo fízlovat a soudit podle práva a spravedlnosti.

"Rozsudek vám bude písemně doručen později. Odvoláte se?"

"Vyjádřím se v zákonné lhůtě."

"Ponechává si lhůtu. Pane prokurátore, odvoláte se?"

"Nepodám opravných prostředků."

Bodejť by podal. Když přesně vyhověli jeho návrhu.

"Běžte zaplatit soudní poplatek a potvrzení přineste ukázat sem."

"Kde to je?"

"V pokladně."

"Jaké je to číslo dveří?"

Předseda senátu mlčel. Přisedící soudce řekl: "Číslo jedna."

Bylo to jediné, co přisedící soudci během jednání řekli. Tento starší kromě jiného ještě při jednání kreslil karikaturu jakéhosi čertíka s obrovskými ušima, jaké se kreslí Martánům. Vyběhl jsem na chodbu. Už jsem byl zase pánem svého času. Přátelům jsem řekl: "Rok s podmínkou na tři roky. Jdu zaplatit poplatek. Hned přijdu." Do kanceláře, kde jsem platil poplatek, přišly dvě zástupkyně "veřejnosti", bez ťukání, bez pozdravu a přešly do další kanceláře. Přišel i prokurátor, prošel do jiné kanceláře, kde si svlékl talár a v civilu, s talárem v ruce, odcházel. Setkali jsme se u dveří. Dával mi přednost. Jako bychom se v životě neviděli anebo byli nejlepší přátelé. Zazpíval: "Já tu jsem doma." Uchopil jsem dveře, gestem ruky jsem ho vyzval, aby šel, nasadil jsem sladkokyselý úsměv a byl jsem odhodlán čekat, dokud nepůjde. Okamžitě prošel. Připomnělo mi to místnost pro obřadníky v krematoriu. Tam si obřadník oblékne talár a odejde do obřadní síně a mluví tak, aby se zalíbil těm, kteří ho platí. A za pár vteřin, po svlečení taláru, už neví, koho pohřbíval.

Vešel jsem znovu do jednací síně. Už tam probíhal další proces. Prokurátorka přednášela obžalobu. Slušná produktivita práce. Předsedovi jsem ukázal potvrzení a zeptal jsem se, zda budu moci přijít v pátek nahlédnout do protokolu.

"Nic takového se vám nedovolí."

Před soudem jsem se rozloučil s přáteli. Všichni mně později vypravovali, že byli sledováni. Scénu ze špatného filmu připomínal útěk před StB kolegů Bárty a Vašiny. Museli obejít několik bloků domů a projít několika domy, než ze sebe setřáslí sledovatele a mohli skočit do auta a odjet. Přátelé mi též říkali, že byli fotografováni. V následujících dnech byla paní Marvanová předvedena nebo předvolána asi na šest výslechů, kde se také mluvilo o její účasti na soudu v Lounech. Pan Lis byl dvakrát zadržen na 48 hodin.

Originálním způsobem se StB pomstila děkanovi z Bíliny. Vyrobita časopis, který se tvářil katolicky, ve kterém ho pomlouvala. Časopis měl ještě jednu úlohu. Byl rozeslán všem kněžím, se kterými se v okolí Ústí nad Labem přátelím, před mým odvolacím řízením před krajským soudem. Bylo to míněno jako varování, aby si nechali zajít chuť účastnit se tohoto jednání.

Šel jsem na lounskou faru. Před restaurací Ohře stále ještě stáli dva uniformovaní VB. Ve vinárně Daliborka vedle soudu byla v prvním patře otevřena dvě okna a vykukovali tam dva páni. Uvědomil jsem si, že je to to místo, odkud byla celá akce řízena vysílačkou.

Když jsem vycházel z fary, procházel okolo podporučík Filip z OO VB v Libčevsi. Byl v civilu. "To je náhodička, vidíte. A zrovna dneska."

Dělal, že nic neví. Viděl jsem celkem šest hlídek VB po dvou příslušnících. Kolik jich bylo ve skutečnosti, nevím. Okolo Loun byly hlídky o několika členech s policejními auty a dalekohledy pozorovaly projíždějící auta. Když někoho zastavily, říkaly: "Nepil jste něco? Dnes je toho Václava."

StB opět použila svou osvědčenou metodu – pomlouvačnou kampaň. A tak se mezi lidmi říkalo, že mne někteří na vlastní oči viděli, jak mne odváželi v železných. Někteří tvrdili, že jsem dostal 12 let, jiní zase tvrdili, že jsem dostal 23 let. Prodal jsem vzácný obraz z kostela. Na půdě jsem měl vysílačku. Vlasatcům jsem podával místo hostie pilulky s drogama. Našli u mne pornografii. VB údajně udělala zátah proti opilé a zfetované zlaté mládeži – předním zpěvákům a synům prominentů – na faře ve Smolnici, kterou mají pronajatou a mne tam s nimi chytili. Zarážející na tom je, jak tyto pomluvy ve velkém rozsahu a snadno zabraly. Lidé jim věřili. A když se mne někdo z těch, kdo mne zná, pokoušel zastat, byl ukřičen. Někteří se přiznali, že zprávám o mém zatčení přestali věřit, až když mne viděli omítat zeď u fary v Libčevsi.

Soud s doručením rozsudku nijak nepospíchal. Kardinálovi Tomáškoví jsem poslal tento dopis:

V Praze 5. 10.

Vážený pane kardinále!

Velice Vám děkuji za podporu, kterou jste mi projevil Vaším dopisem k Okresnímu soudu v Lounech. Omlouvám se, že jsem se s dopisem opozdil. Myslel jsem, že přiložím rozsudek, ale dosud mi nebyl doručen.

Vaše dobrozdání však soud ignoroval, přesto, že jsem výslovně žádal přečtení. Rovněž nepřihlížel k ničemu z mé obhajoby.

Šest přátel, kteří chtěli být jednání přítomni, bylo předsedou senátu vyhozeno. Mohl jsem si ponechat jen jednoho důvěrníka, přesto, že mi zákon zaručuje dva. Veřejnost tvořili dva příslušníci státní bezpečnosti z Ústí nad Labem a dvě zaměstnankyně soudu. Při závěrečné řeči prokurátora mi předseda senátu zakázal dělat si poznámky.

Kapitulní vikář Hendrich a vikář Svatek napsali soudu dopis, že nebudou svědčit proti bratru, že by z toho měli výčitky svědomí a těžkou újmu na zdraví.

Po skončeném jednání jsem požádal předsedu senátu, aby mi dovolil nahlédnout do protokolu. Řekl mi, že mi nic takového nedovolí ani v budoucnu.

Během celého jednání nebyl ani jednou přečten § 18, odst. 2, vl. n. č. 219/ Sb., přesto, že jsem o to výslovně žádal. Bylo mi řečeno, abych nepoučoval soud, že oni zákony znají, že je studovali pět let. Do protokolu předseda senátu nadiktoval větu: "Obžalovaný byl poučen, že nemá poučovat soud o právech."

V závěrečné řeči jsem byl několikrát přerušen.

Jsem Vám velice vděčný za Vaši podporu. Velice jste mi usnadnil situaci.

Přeji Vám pevné zdraví a prosím Boha, aby Vám dal sílu k Vaší zodpovědné práci.

Modlí se za Vás

P. Josef Kordík TJ

Odeslal jsem tuto stížnost:

Okresní soud Louny

2 T 374/81

Věc: Stížnost na postup předsedy senátu.

Po skončeném hlavním líčení 28. 9. 1981 jsem požádal předsedu senátu, aby mi umožnil v pátek 2. 10. 1981 nahlédnout do protokolu o hlavním líčení. Hodlám se odvolat a potřebuji si z protokolu učinit výpisky.

Předseda senátu mi řekl, že nic takového mi nedovolí. Podávám stížnost na jeho jednání a postup.

Zároveň žádám, aby mi bylo umožněno do protokolu nahlédnout a udělat si výpisky.

Josef Kordík

Na to mi bylo odpověděno:

Okresní soud v Lounech

č. j. Spr 1205/81

V Lounech 12. 10. 1981

Věc: Stížnost

K Vaší žádosti Vám oznamuji, že máte možnost nahlédnout do spisu v budově okresního soudu v Lounech číslo dveří 1 a to dne 14. 10. 1981 v době od 15 do 17 hodin, nebo dne 19. 10. 1981 v době od 8 do 15 hodin.

Pokud by Vám tyto termíny nevyhovovaly, je možno sjednat jiný termín. Pokládám však za povinnost Vás upozornit, že odvolání můžete podat ve lhůtě bez odůvodnění a odvolání odůvodnit dodatečně.

Předseda okresního soudu

JUDr. Květoslav Planička

Prý se to tak běžně dělá, že lze odvolání odůvodnit později. Třeba v případě, že obhájce je zaneprázdněn jiným případem. Ale proč by zrovna u mne měli dělat výjimku, když § 249 tr. ř. říká: "Odvolání ... musí být ve lhůtě uvedené v § 248 také odůvodněno tak, aby bylo patrné, v které části je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházela."

Dozvěděl jsem se, že v pondělí 12. 10. přišel na poštu do Libčevse rozsudek. Byl jsem v Praze a tak mi nemohl být doručen. Měl jsem přijít až v pátek. Vedoucí pošty to oznámila do Loun a okresní pošta nařídila rozsudek okamžitě vrátit soudu. Toto vrácení bylo v rozporu s ustanovením trestního řádu o doručování.

V pondělí 19. 10. jsem šel k soudu nahlédnout do spisů. Na předsedu soudu jsem musel chvíli čekat, než odněkud přišel a pak jsem musel chvíli čekat, než mi nahlédnout do spisů umožnil. Řekl mi, že právo nahlédnout do spisů mi nikdo nemůže omezovat. Posadil se k psacímu stolu proti mně a něco si tam psal. Řekl mi, že to nebyl jeho soudce, že mu ho přidělili z Mostu. Důrazně mne upozornil, že v žádném případě si nesmím opisovat doslovný text, že si mohu dělat jen výpisky a poznámky. Ze vzdálenosti půl metru se díval, co píšu. Když se mu zdálo, že se nějak rozepisuji, řekl:

“Znovu vás upozorňuji, že si nesmíte opisovat doslovný text.”

“Opisují si jen vyloženě lživé věty, které v odvolání napadnu.”

Z poznámek a z paměti jsem zrekonstruoval toto:

č. l. 70 – obžaloba

č. l. 72 – předvolání k hlavnímu líčení

č. l. 73 – dopis kardinála Tomáška došlo 24. 9.

č. l. 74 – dopis vikáře Svatka došlo 28. 9. – “...považuji ve svém svědomí za naprosto nepřijatelné, aby svědčil bratr proti bratrovi. Kněz kněze za bratra považuje. Odmítnout vypovídat z tohoto důvodu uznává i trestní řád. Takovou výpověď považuji u sebe za velmi vážné mravní porušení, jímž bych si způsobil velký vnitřní neklid a tím ohrozil své zdraví.”

č. l. 75 – Nemohu přijet k soudu, zdravotní indispozice. Hendrich. Telegram 28. 9. Převzat v 11 hod.

č. l. 76 – moje žádost o zařazení do spisů stížností z 19. 9. 1981

č. l. 77 – stížnost z 3. 6. 1981

č. l. 78 – vyjádření k obžalobě a žádost o předvolání svědka Hájka

č. l. 79 – žádost z 2. 6. 1981

č. l. 80-82 – vyjádření k obžalobě

č. l. 83 – protokol o hlavním líčení

prokurátor Milan Mentlík, prom. právník

předseda senátu Rudolf Mrázek

soudci František Klein, Jiří Hetzer

zapisovatelka Jaroslava Svobodová

poučen podle § 33 odst. 1 tr. ř.

povolen jeden důvěrník v oddělené poradě,

rozšířil na Želkovice a další datумы,

projednáván jsem tam byl, ale jen o stížnosti ateistického úředníka

nepřihlížel jsem k tomu, protože to nebylo podle církevního práva,

konečně uvádím, že jsem tímto jednáním neporušil vyhlášku 120/76.

K dotazu prokurátora obžalovaný uvádí. Pokud jsem uvedl, že jsem neporušil ustanovení vyhlášky 120/76 Sb. a musím uvést, že tato vyhláška nemá žádné ustanovení o tom, o nutnosti státního souhlasu k vykonávání církevního obřadu a umožňuje shromažďovat tiskoviny.

Svědka Pešek: “...a dodávám ještě, že tam bylo poučení o tom, že toto rozhodnutí nemá odkladného účinku.”

Kristus neměl taky žádný státní souhlas a taky působil.

...proč nemám kladný poměr a ničím to nedokládá. Upozornění od MNV Měrunice – uvádí, že svým kázáním pobuřoval věřící a z toho důvodu a z toho důvodu že řada lidí přestala chodit do kostela.

Otázka druhá: Je pravda, že pan Kordík něco udělal, ale opravoval stodolu a jiné věci, na nichž jsme zájem neměli, a v údržbě kostelů toho moc neudělal.

Čtené svědecké výpovědi:

Tito svědci nebrali zřetel na vl. n. č. 219/49 Sb. § 18 odst. 2 a kromě toho jejich výpověď je v rozporu s § 183 církevního práva.

Pokud Hendrich uvádí, že byl se mnou sepsán zápis, musím uvést, že žádný zápis se mnou sepsán nebyl a v tomto směru jeho tvrzení neodpovídá pravdě.

Svatek: Z výpovědi nevyplývá, že mne upozorňoval prostřednictvím třetí osoby

K rozhodnutí o odnětí souhlasu KNV – nebyl sdělen důvod proč mi je odňat státní souhlas, pouze citována právní norma. Žádal jsem kardinála Tomáška, aby za mne intervenoval na ministerstvu kultury, ale on mi řekl, abych požádal sám.

Neoprávněně zastavena výplata v rozporu s § 18 odst. 2 vl. n. č. 219/49 Sb.

Na kopii odnětí souhlasu pro ordinariát – “K dalšímu opatření”, v tom spatřuji, že je podpořen můj názor, že může odvolat jen církev.

K dopisu č. I. 47 – vyplývá, že tento dozor byl plánován, nevím jak bych mohl tento dozor zmařit.

K posudku tajemníka Peška: nikdy mi neříkal, že na mne chodí stížnosti

Mohu říci, že členem výboru tohoto spolku nejsem,

Nedostal jsem zákaz představení,

Krajský prokurátor mi dal za pravdu, že kárné řízení nemá právní náležitosti,

Okresní tajemník mi žádný anonym neukázal.

Ještě dodávám, že pokud uvádí, že jsem opravoval stodoly, tak jsem žádné stodoly neopravoval. Správně opravoval.

Ze závěrečné řeči: Necítím se vinen, neboť jsem žádné ustanovení neporušil, naopak působil jsem plně vždy v souladu.

Dokud jsem nebyl odvolán zaměstnavatelem. O tom svědčí i svědci, kteří se odmítli k dnešnímu soudu dostavit i přípis kardinála Tomáška.

Dodávám ještě, že soud by si měl všimnout, že na protokole o domovní prohlídce chybí razítko okresního prokurátora.

Obžalovaný byl poučen, aby neprováděl školení v právním řádu soud.

č. I. 87 – kapitulní vikář onemocněl, nemůže se dostavit k soudu. Kapitulní konsistoř. Telegram.

Když jsem skončil opisování, předseda soudu začal mluvit o stížnosti:

“Trváte na tom, aby vaše stížnost byla vyřízena podle správního řádu?”

“Nevím. Poradím se s právníkem. Ale z toho, co jste mi řekl, si myslím, že by bylo pro vás lepší, abych na tom trval.”

“To nevím, jak to myslíte. Mně to jen přidělá práci. Jinak na tom žádný zájem nemám.”

“Když vám sem posílají cizí soudce, kteří vám tu dělají nepořádek, tak byste se s tím mohl ohánět. Vy jste s mým případem zatím moc společného neměl, ale ti, co měli, tak mi provedli mnoho lumpáren.”

“Vaše úsudky jsou mylné.”

“Minulý týden mi byl doručován rozsudek, ale okresní pošta nařídila, aby byl vrácen. Tak by to dělat neměli.”

“To by neměli. Podívám se na trestní oddělení, jestli tam rozsudek je. Když tam bude, tak ho převezmete.”

Procházel jsem úzkými chodbami soudu. Ze záchodu vycházela žena, která se mi zdála nějak povědomá. Velice servilně pozdravila předsedu soudu.

“Jéje. Dobrý den. To jste vy! Pěkně vás vítám!”

“Nemohu vám podat ruku. Mám ji mokrou. Tak jsem zase vyřešila jeden zapeklitý případ.”

“Já to tušil, že to dokážete.”

Šli jsme dál. Řekl mi: “To je taky jedna soudkyně z Litoměřic.”

“Já vím. Já ji znám. Viděl jsem ji při práci.”

Tehdy měla podle vůle StB dát fasádu zákona na vyhození undergroundu z fary v Robči. Tady si myla ruce skutečně z hygienických důvodů. Ne jako Pilát pro výčitky svědomí. Na těch dvou případech soudců z jiných soudů jsem si uvědomil, že StB raději pošle auto k sousednímu soudu pro zasvěceného a osvědčeného soudce, než aby zasvěcovala nového místního soudce pro tak choulostivé případy. Co kdyby se ten místní vzepřel a pokazil režii. Rozsudek na trestním oddělení byl. Podepsal jsem jeho přijetí. Přečetl jsem ho v čekárně na autobusovém nádraží.

Československá socialistická republika

Rozsudek

jménem republiky

č.j. 2 T 374/81-88

Okresní soud v Lounech rozhodl při hlavním líčení konaném dne 28. 9. 1981 v senátě složeném z předsedy Rudolfa Mrázka a soudců Františka Kleina a Jiřího Hetzera,

t a k t o :

Obžalovaný

Josef K o r d í k ,

Nar. 1. 8. 1948 v Jilemnici, okr. Semily, administrátor římskokatolické církve, trvale bytem Nová Ves nad Popelkou, okr. Semily, přechodně bytem Libčeves čp. 9, okr. Louny,

je v i n e n ,

že ve dnech 1. 3., 8. 3., 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4. 1981, prováděl v obcích Libčeves, Kozly a Želkovice, okr. Louny, dále pak v obci Měrunice, okr. Teplice, církevní obřady, ačkoliv rozhodnutím Severočeského krajského národního výboru v Ústí nad Labem ze dne 25. 2. 1981 mu byl odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti s platností od 1. 3. 1981,

t e d y v úmyslu mařit, nebo ztěžovat výkon státního dozoru nad církví porušil ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností,

č í m ž s p á c h a l

trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zák. a za to se

o d s u z u j e

podle § 178 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání j e d e n /1/ rok.

Podle § 58 odst. 1 písm. a/ tr. zák., § 59 odst. 1 tr. zák. se mu povoluje odklad výkonu trestu na zkušební dobu t ř í /3/ roků.

O d ů v o d n ě n í :

Výslechem obžalovaného, svědků, jakož i z obsahu vyšetřovacího spisu zjistil soud tyto skutečnosti:

Obžalovaný byl svým nadřízeným církevním orgánem ustanoven do funkce duchovního na farní obvod Libčeves, po předchozím souhlasu státu. Duchovenskou činnost vykonával v obcích obvodu farního úřadu v Libčevsi a to jednak v místě Libčevsi, dále v přilehlých obcích Kozly a Želkovice, na okrese Louny a dále v obci Měrunice na okrese Teplice. K výkonu duchovenské činnosti měl udělen státní souhlas Severočeským krajským národním výborem v Ústí nad Labem. Vzhledem k zjištěným závadám v jeho duchovenské činnosti Severočeský krajský národní výbor v Ústí nad Labem dne 25. 2. 1981 zrušil svůj souhlas k výkonu duchovenské činnosti s platností od 1. 3. 1981, protože obžalovaný nesplňuje podmínky všeobecné způsobilosti požadované k výkonu této činnosti, zejména ustanovením § 2 číslo 218/49 Sb., a § 7 vládního nařízení č. 218/1949 a tím, že okresní národní výbor v Lounech k uvedenému dni zastavuje výplatu jeho dosavadních osobních požitků. Obžalovaný tohoto zákazu nedbal a přesto ve dnech 1. 3., 8. 3., 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4. 1981 vykonával duchovenskou činnost, při subjektivní strážce, skutkovou podstatu zažalovaného trestného činu a byl proto právem uznán vinným.. Jeho úmysl mařit a ztěžovat výkon státního dozoru byl prokázán i Jaroslavem Peškem – církevním tajemníkem, okresního národního výboru v Lounech, který i před soudem potvrdil, že obžalovaného několikrát upozorňoval, že nesmí obřady konat, přičemž obžalovaný nedbal ani těchto upozornění. Jednal tedy nepochybně v úmyslu mařit a ztěžovat výkon státního dozoru, neboť jeho činností, konáním církevních obřadů v uvedených obcích, nemohl mít stáť přehled, ani nemohl řádně vykonávat požadovaný dozor.

Pokud obžalovaný se obhajoval tím, že čekal odvolání svého nadřízeného církevního orgánu nutno k tomu uvést tolik, že si nesprávně vykládal a vykládá příslušné ustanovení zák. č. 218/49 Sb., v tom, že sice je zaměstnancem církve, a kromě duchovenské činnosti provádí hospodářskou a administrativní správu celí farnosti a k výkonu duchovenské činnosti a výchově věřících musí mít souhlas státního orgánu. Bez tohoto souhlasu nemůže duchovenskou činnost při výchově věřících konat. Jestliže Severočeský krajský národní výbor v Ústí nad Labem mu tento souhlas odňal s účinností od 1. 3. 1981, nemohl tedy bohoslužby ani jiné církevní obřady v obvodu této farnosti konat. Mohl působit jako administrátor této farnosti při správě hospodářských záležitostí a vedení administrativy této farnosti a to do doby, kdy bude odvolán z této funkce svým nadřízeným církevním orgánem. Avšak duchovenskou činnost nemohl po 1. 3. 1981 již vykonávat. Pokud tak konal, konal tak v rozporu se zákonem.

Při úvaze o trestu přihlédl soud k jeho osobě, jakož i osobním poměrům, přičemž bral v úvahu, že v dřívější době duchovenskou činnost i jiné církevní obřady prováděl v souladu se slibem, věrnosti Československé socialistické republiky, který složil, než byl ustanoven do této funkce. Avšak v poslední době se ve výkonu této funkce zhoršil. Docházeli na něho stížnosti od věřících, kteří se pohoršovali nad jeho vystupováním. Jinak ve výkonu správy farního úřadu byl svědomitý a o farnost se dobře staral. V místě bydliště nebyly zjištěny závady v jeho chování. Nic méně je o něm známo, že vztah k socialistickému zřízení Československé socialistické republiky má záporný. Dosud soudně trestán nebyl. Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je v současné době nepochybně vysoký, neboť se jedná o takovou činnost, která mohla poškozovat zájmy státu a neblaze působit na věřící i jiné osoby. Nic méně po zhodnocení všech shora uvedených okolností soud dospěl k závěru, že k nápravě obžalovaného postačí pouze pohrůžka trestem. Vyměřil mu proto trest v polovině trestní sazby, avšak výkon trestu mu podmíněně odložil na delší zkušební dobu. Dále bude záležet jen na obžalovaném, aby řádným výkonem duchovenské činnosti, pokud by mu byl do budoucna udělen státní souhlas, a řádným způsobem chování prokáže, že k jeho nápravě uložená pohrůžka zcela postačila. V opačném případě by podmíněně uložený trest musel vykonat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 8 dnů ode dne jeho doručení ke krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím okresního soudu v Lounech

V Lounech dne 28. 9. 1981 Rudolf Mrázek, v.r.

Za správnost vyhotovení Poschl
Kulaté razítko Okresní soud v Lounech -14-

Lež má sice krátké nohy, ale je pozoruhodné jak je vytrvalá a houževnatá a jak i s těma krátkýma nohama dokáže dlouho a daleko běžet.

Odeslal jsem tento dopis:

V Praze 21. 10. 1981

Okresní soud v Lounech

Věc: Stížnost /k č.j. Spr. 1205/81/

Trvám na projednání stížnosti.

Josef Kordík

Na to mi přišla odpověď:

Okresní soud v Lounech

Č.j. Spr 1203/81

V Lounech dne 20. 11. 1981

Věc: Stížnost

K Vaší stížnosti ze dne 12. 10. 1981 na postup předsedy senátu, který Vám odmítl umožnit dne 2. 10. 1981 nahlédnout do spisu, oznamuji, že stížnost nepokládám za důvodnou.

Přitom se s důvody odvolávám na náš rozhovor ze dne 19. 10. 1981 kdy jsem vysvětlil, že nahlédnutí do spisů, které vyřizuje dr. Mrázek je možné z technických důvodů až poté, kdy spis po napsání rozhodnutí je předán do kanceláře okresního soudu v Lounech. Po této době Vám v nahlédnutí do spisu bylo umožněno. Jak sám víte, toto jsem Vám umožnil. Přitom podotýkám, že Vám tím nevznikla žádná újma na Vašich právech.

Předseda okresního soudu

JUDr. Květoslav Planička

Odeslal jsem odvolání:

Okresní soud v Lounech

44029 L o u n y

k sp. Zn. 2 T 374/81

Obžalovaný: Josef Kordík, nar. 1. 8. 1948, přech. Libčeves č. 9

Podává o d v o l á n í do rozsudku okresního soudu v Lounech ze dne 28. 9. 1981

sp. Zn. 2 T 374/81

d v o j m o .

Rozsudkem okresního soudu v Lounech ze dne 28. 9. 1981 sp. Zn. 2 T 374/81 jsem byl uznán vinným, že jsem ve dnech 1. 3., 8. 3., 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4. 1981 prováděl v obcích Libčeves, Kozly a Želkovice, okr. Louny, dále v obci Měrunice, okr. Teplice, církevní obřady, ačkoliv rozhodnutím Severočeského krajského národního výboru v Ústí nad Labem ze dne 25. 2. 1981 mně byl odňat státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti s platností od 1. 3. 1981, čímž jsem spáchal trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. z., a byl jsem odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na zkušební dobu tři roků.

Proti tomuto rozsudku podávám v běžící zákonné lhůtě toto

o d v o l á n í :

Namítám nesprávné zjištění skutkového stavu, nesprávné právní posouzení věci a vady řízení.

Z textu rozsudku vyplývá, že předseda senátu nepřihlížel k tomu, co se v hlavním líčení projednávalo a co je obsahem spisů.

Dokazoval jsem, že mi rozhodnutí o odnětí souhlasu bylo doručeno až 2. 3. 1981. Když jsem 1. 3. Sloužil mše, neměl jsem ani tušení, co leží v Lounech nebo v Žatci na poště.

Dále jsem dokazoval, že rozhodnutí o odnětí souhlasu nabylo právní moci až 26. 3. 1981. Ani to soud nevzal v úvahu.

Řízení o odnětí souhlasu je řízením, které upravuje správní řád. V rozhodnutí o odnětí souhlasu, které mi bylo doručeno 3. 3. 1981 bylo sice poučení o odvolání, nikoliv však o tom, že by snad odvolání nemělo odkladný účinek. Vzhledem k tomu jsem měl právem za to, že účinnost tohoto rozhodnutí splývá s právní mocí tohoto rozhodnutí. Mé odvolání bylo zamítnuto 20. 3. 1981 a toto zamítavé rozhodnutí mi bylo doručeno až dne 26. 3. 1981.

Dál jsem dokazoval, že k ukončení činnosti administrátora je nutné odvolání církevním orgánem jako to vyplývá z ustanovení § 18, odst. 2 vl. n. č. 219/Sb.: „Pozbude-li duchovní způsobilosti pro ustanovení ve smyslu § 17, odst. 1, projedná orgán příslušný podle § 17, odst. 2 případ s příslušným církevním orgánem; nebude-li do 14 dnů zjednána náprava, požádá, aby příslušný církevní orgán duchovního odstranil a rozhodne současně, nemá-li být duchovnímu zastavena výplata osobních požitků. Nevyhoví-li církevní orgán žádosti za odstranění duchovního do 14 dnů, považuje se místo za uprázdněné.“

I to soud ignoroval.

V tomto smyslu v můj prospěch svědčil přípis kardinála Tomáška, z něhož cituji: „Jednal proto v tomto směru v plném souladu s požadavky zákona, a nebylo v tom narušování státního dozoru nad církví.“

Ale předseda senátu odmítl tento přípis přečíst.

Podmínkou trestnosti podle § 178 tr. z. je porušení ustanovení z. č. 218/49 Sb. Obžaloba ani rozsudek neuvádí, který paragraf tohoto zákona jsem porušil, ale odvolávají se na výpovědi svědků, kteří vypovídali v rozporu s ustanovení vl. n. č. 219/49 Sb., § 18, odst. 2.

Byl jsem ustanoven nadřízeným církevním orgánem po předchozím udělení státního souhlasu, o který jsem nežádal a ani jeho udělení mně nebylo adresováno.

Nechápu, jak mohlo někoho napadnout adresovat toto odnětí mně. Pro takový postup neexistuje žádný právní předpis. Udělení souhlasu i jeho odnětí, to je záležitost nadřízeného církevního orgánu, který záležitosti s tím související zařizuje. Tak to vyplývá z ustanovení paragrafů 17 a 18 vl. n. č. 219/49 Sb.

Marně jsem přemýšlel o smyslu výroku o výchově věřících v závěru druhého odstavce odůvodnění rozsudku.

Divím se, že předseda senátu nevyřadil ze spisů anonymní zápis č.l. 59 a dokonce ho četl při hlavním líčení. Navíc „zápis“ hrubým způsobem neodpovídá pravdě. Žádám o jeho vyřazení ze spisů.

Dokázal jsem, že jsem úmysl mařit a ztěžovat státní dozor neměl, že jsem dokazoval jak okresnímu tajemníku pro věci církevní, tak kapitulnímu vikáři, že budu sloužit tak dlouho, dokud nebudu odvolán nebo vystřídán. Dále, že státní orgány o mé činnosti přehled měly a že dozor detailně plánovaly, jak to vyplývá z přípisu č.l. 47.

Věřící mají ústavou zaručeno právo na zajišťování náboženských potřeb. Já jsem tyto potřeby v souladu s mým ustanovením až do odvolání církevním orgánem zajišťoval.

Kdybych uposlechl rozhodnutí SKNV, které mi bylo z neznalosti právních předpisů mylně adresováno, náboženské potřeby věřících by nebyly zajištěny plné dva měsíce. Krajskému tajemníku totiž trvalo plné dva měsíce, než udělil státní souhlas mému nástupci. V tom spatřuji omezování náboženské svobody věřících a trestný čin podle § 236 tr. z.

Nebezpečí pro společnost není v tom, že jsem do důsledku plnil své povinnosti, ale v omezení práva věřících na bohoslužby a snaha disponovat cizími zaměstnanci. Jsem zaměstnancem církve a ne státu. Vůbec by mne nepřekvapilo, kdybych v případě uposlechnutí rozhodnutí o odnětí souhlasu přestal vykonávat bohoslužby, kdybych za to byl trestně stíhán pro neplnění povinností. A takovéto stíhání by skutečně bylo v souladu s platnými právními předpisy.

Předseda senátu sice tvrdí, že zná práva, ale klidně označí v rozsudku rozhodnutí o odnětí souhlasu za zákaz.

Dále se v rozsudku tvrdí, že jsem „vykonával i jinou duchovenskou činnost ve všech obcích této farnosti“. To si vymyslel. Nic takového při hlavním líčení projednáváno nebylo a ani to není ve spisech a kromě mší jsem žádnou jinou duchovenskou činnost neprováděl. I když bych na to měl plné právo.

Nechápu, jak může rozsudek tvrdit, že byla moje vina prokázána rozhodnutím o odnětí souhlasu tím spíše, že toto rozhodnutí není zdůvodněno.

Nechápu, jak může předseda senátu tvrdit, že moje vina je prokázána tím, že jsem svá jednání nepopíral, že prý jsem se k němu zcela doznala věděl tedy, že se dopouštím protizákonné činnosti. Naopak. Při hlavním líčení jsem dokazoval, že jsem jednal zcela podle právních ustanovení a že se necítím absolutně vinen.

Nechápu, jak může předseda senátu v rozsudku tvrdit, že jsem byl srozuměn s následkem, když jedná v souladu se zákonem. Snad by se to dalo chápat jen tak, že znám praxi státních orgánů, které se dopouštějí nesčetných přehmatů a protizákonností vůči církvi a že tedy mohu být potrestán přesto, že jsem jednal v souladu se zákonem. Nejsem to já, kdo si mylně vykládá ustanovení vl. n. č. 219/49 Sb., ale orgány státní správy, StB, VB, okresní prokurátor, ale i senát a dokonce je ignorují.

Funkce administrátora je nedělitelná. Opačné tvrzení předsedy senátu je konstrukce z hlediska práva naprosto neudržitelná, kterou nelze podepřít žádným právním ustanovením. Zákon 218/49 Sb. je zákonem o hospodářském zabezpečení církve. Jestliže odnětí souhlasu se odvolává na tento zákon, jak mi může předseda senátu tvrdit, že jsem „mohl působit při správě hospodářských záležitostí. Avšak duchovenskou činnost nemohl vykonávat.“

Předseda senátu o hlavním líčení velmi nepřesně až zcela nesprávně protokoloval a odmítl přihlížet k mým oprávněným námitkám k protokolaci.

První příklad: Vypovídal jsem: “Co se týče tvrzení svědka Peška, že jsem provedl opravu stodoly přes zákaz, tak jsem opravu skončil dříve, než zákaz opravy nabyl právní moci.”

Předseda senátu zaprotokoloval: “Ještě dodávám, že pokud uvádí, že jsem opravoval stodolu, tak jsem žádnou stodolu neopravoval.”

Pokusil jsem se to vysvětlit znovu, ale marně. K protokolu dodal dvě slova: “Správně opravoval.”

Druhý příklad: Vypovídal jsem: “V rozhodnutí o odnětí souhlasu nebyl uveden důvod, ani ministerstvo při potvrzení neuvedlo důvod, přesto, že jsem o to výslovně žádal. Na radu kardinála Tomáška jsem napsal novou žádost o uvedení důvodů na ministerstvo. Ani potřeby mi důvody sděleny nebyly.”

Předseda senátu protokoloval: “Žádal jsem kardinála Tomáška, aby za mě intervenoval na ministerstvu kultury, ale on mi řekl, abych požádal sám.”

Třetí příklad: Vypovídal jsem: “Soud by měl vyvodit důsledky z toho, že na nařízení o domovní prohlídce nebylo razítko prokurátora.”

Předseda senátu protokoloval: “Dodávám k tomu ještě, že soud by si měl všimnout, že na protokolu o domovní prohlídce není razítko okresního prokurátora.”

Na začátku líčení mne předseda senátu poučil, že se mohu obhajovat jakýmkoliv způsobem. Toto právo jsem uplatňoval třeba tím, že jsem chtěl přechíst ustanovení § 18, odst. 2, vl. n. č. 219/49 Sb. a výslovně jsem o to žádal. Předseda senátu řekl, že je nemám poučovat o právech, že oni práva znají, že je studovali pět let. A nedovolil mi to.

Rovněž ignoroval veškeré moje návrhy na doplnění dokazování.

Nebyly čteny spisy č.l. 5, 6, 7. Nebyl čten přípis kardinála Tomáška. Nebyly čteny moje žádosti a stížnosti, přesto, že jsem o to žádal výslovně i písemně.

Předseda senátu zcela vědomě porušil zásadu veřejnosti hlavního líčení podle § 199 tr. ř. Moji přátelé byli ze soudní síně vykázáni. Původně mělo být líčení v síni č. 24, ale na poslední chvíli bylo přemístěno do zcela malé jednací síně. V jednací síni byli přítomni dva příslušníci StB z Ústí n. Labem v civilu a dvě zaměstnankyně lounského soudu. Když jsem platil soudní poplatek, přišly do kanceláře pokladny a prošly do další kanceláře, s jednáním, které mluvilo o tom, že tam jsou doma.

Rovněž právo na důvěrníky podle § 201 odst. 2 tr. ř. mi bylo omezeno. Při závěrečné řeči prokurátora mi předseda senátu zakázal dělat si poznámky. Spařuji v tom omezení práva obhajoby. Nemohl jsem v plném rozsahu reagovat na prokurátorova tvrzení. Bylo nad mají sílu při mé závěrečné řeči jednotlivá tvrzení prokurátora vyvrátit, protože jsem bez poznámek zapomněl, co prokurátor říkal i proto, že při pronášení mé závěrečné řeči mne v důležitých částech předseda senátu přerušoval a já ztratil souvislost.

Zaujatost předsedy senátu vyplývá i z toho, že z výpovědi svědků vybral jen to, co se dalo zneužít proti mně. Pouze svědkyně Julie Ďurišová vypovídala o špinavých a roztrhaných vlasatcích. U hlavního líčení jsem vypovídal, že do kostela z nich nikdo špinavý ani roztrhaný nevstoupil. Od té doby, co za mnou jezdili ve větším počtu uplynulo třicet měsíců. Svědkyně na jejich upravenost asi zapomněla.

Jinak v plném rozsahu odkazuji na svá dosavadní podání, včetně mého vyjádření k obžalobě a žádám, aby odvolacím soudem byla vzata jako součást tohoto mého odvolání.

Ze všech shora uvedených důvodů proto

n a v r h u j i,

aby odvolací soud napadený rozsudek v plném rozsahu zrušil a v plném rozsahu mne žaloby zprostil.

V Praze dne 23. 10. 1981 Josef Kordík

Než nabyl rozsudek právní moci

Bylo mi doručeno rozhodnutí o veřejném zasedání od krajského soudu v Ústí n. Labem. Bylo stanoveno na 27. 11. 1981 na 13,00 hod. Na vyrozumění bylo razítko předsedy senátu Zdeňka Pánka.

Kolega Radim Hložánka, který je v této době ve vězení za rozmnožování náboženské literatury, mi kdysi vypravoval jak svezl stopujícího příslušníka Sboru nápravné výchovy, který mu řekl, že zná soudce v Mostě, který je synem litvínovského faráře a že se jmenuje Pánek. Skutečně jsem se brzy dozvěděl, že byl z mosteckého soudu povýšen ke krajskému soudu.

Okolo budovy soudu v Ústí n. L. jsem ten den nezpozoroval žádné příslušníky SNB. Jednací síň byla zamčena a tak soudci a prokurátor museli čekat u dveří. Pak přišla zapisovatelka a dveře otevřela. Soudci a prokurátor vešli a okolo se mihli dva estébáci a dvě ženy a zmizeli v místnosti. Nemohl jsem estébáky poznat, přestože mi byli nějak povědomí. Nejspíš to byli ti dva, kteří dělali “veřejnost” i u soudu v Lounech. Jenom se nějak nechali upravit na hlavě. Ten třicetiletý měl kromě jiných úprav zakouřeně brýle a tomu pětadvacetiletému se kudrnaté vlasy narovnal. Pak mne zapisovatelka zavolala. Čtyřem přátelům se nedělaly žádné překážky v účasti.

V místnosti byl ještě jeden muž, kterého jsem nemohl zařadit do žádné kategorie. V ruce držel složku se spisy. Předsedovi senátu bylo asi 35 let. Když zjistil moji totožnost, řekl, že je potřeba ještě provést několik důkazů a vyšetřování a že se zasedání odrokuje na neurčito a že budu vyrozuměn buď okresním soudem nebo jimi. Očekával jsem jednání, ve kterém se budu muset rvát o každé slovo a místo toho nic. Byl jsem z toho tak očividně zaražen, že se mne předseda senátu zeptal, zda jsem tomu rozuměl. Nezbylo mi tedy nic jiného říct, že ano a jít. Neplynuly jen týdny, ale měsíce a nic se nedělo.

Na radu úředníka konsistoře administrátor v Libčevsi se pokusilo schválení nájemní smlouvy mého bydlení na faře. Tajemník pro věci církevní to zamítl a do odůvodnění napsal: "Po zkušenostech, které máme s panem Josefem Kordíkem, smlouva se n e s c h v a l u j e . Jmenovaný je v obci hlášen k přechodnému pobytu. MNV i ONV nemá zájem, aby jmenovaný se v obci zdržoval, ale trvá na jeho odstěhování z fary, aby nemohl negativně působit jak na nového administrátora, tak i na ostatní občany. V obci není oblíben. J. Pešek."

Přesto zde bydlím dál.

Kapitulnímu vikáři jsem napsal:

V Libčevsi 14. 3. 1982

Vážený pane kapitulní vikáři,

brzy tomu bude rok, co jsem byl odvolán z funkce administrátora na základě odnětí státního souhlasu. Odnětí státního souhlasu v mém případě nemělo náležitosti právního řádu.

Nebylo provedeno ani podle vl. n. č. 219/49 Sb., které postup odnětí souhlasu upravuje § 18, odst. 2. Nebylo provedeno ani podle správního řádu. /Zák. č. 71/67 Sb., § 46 a 14/. Odnětí souhlasu nebylo zdůvodněno a jako takové je neplatné a neúčinné.

V případě některých trestů se obvykle po roce žádá jejich zrušení nebo podmíněné odložení. Myslím, že byste měl podle § 17 odst. 2 vl. n. č. 219/49 Sb. žádat o udělení státního souhlasu, tím spíše, že můj trest /odnětí souhlasu/ neměl právní náležitosti.

O možnosti udělit mi státní souhlas se zmiňuje sdělení Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ze dne 20. 5. 1981, kterým odpovídá na můj dotaz, ve kterém jsem podruhé a marně žádalo uvedení konkrétních důvodů odnětí mého státního souhlasu. Píše se tam: "Pro případ, že by Vám na žádost příslušného ordináře byl v budoucnu udělen státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti, což je právně možné..." Rovněž se o tom zmiňuje rozsudek z 28. 9. 1981 /i když dodnes, po šesti měsících, nenabyl právní moci/: "... výkonem duchovenské činnosti, pokud by mu byl do budoucna udělen státní souhlas..."

Rovněž jsem se naprosto spolehlivě doslechl, že o možnosti vrácení státního souhlasu mluvili jak krajský církevní tajemník, tak okresní církevní tajemník v Lounech.

Jsem ochoten nastoupit kamkoliv, i do nejztracenější vesnice.

Přeji Vám, aby Vám Bůh dal sílu, odvahu a moudrost k výkonu Vaší odpovědné funkce.

Josef Kordík

Neuvěřitelně rychle mi přišla odpověď:

Kapitulní ordinariát v Litoměřicích

V Litoměřicích 31. 3. 1982

Číslo 467/82 III-A- Hr

Věc: Odmítnutí udělení státního souhlasu

Důstojný pane,

Dnes jsme obdrželi zamítavou odpověď na svou žádost o udělení státního souhlasu k zařazení do duchovní správy pro Vás. Důvod: "Nesplňuje podmínky § 2 zák. č. 218/49 Sb. a § 7 vl. nař. č. 219/49 Sb."

Josef Hendrich
kapitulní vikář

2. dubna měl odvolací soud František Lízna. Předpokládal jsem, že budu před soudem legitimován. Protože stále nechci říci estébákům, kde jsem zaměstnán, nevzal jsem si pracovní smlouvu. S několika přáteli jsme před soudem čekali, zda uvidíme Františka v eskortě. Autobus s vězni přijel, ale František tam nebyl. Přivezli ho odděleně, aby ho nikdo neviděl. Ani do budovy soudu nebylo možné vejít. Tentokrát znemožnili účast i důvěrníkům. Legitimovali nás příslušníci VB a samozřejmě, že jim vadilo, že nemám potvrzení o zaměstnání a tak mne odvedli nejprve k jejich autu. Opoдал stál poručík Pokorný, světlé vlasy, 180 cm vysoký, zdálky vypadá přes třicet, zblízka čtyřicet. Je z církevního oddělení StB pro Prahu a Středočeský kraj. Stál tam ještě s nějakým tmavovlasým, asi padesátiletým estébákem, kterého zatím neznám. Ukázal jsem na ně a řekl: "Tamhle je poručík Pokorný. Běžte se ho zeptat, jestli mne můžete zadržet."

Jeden z nich skutečně šel. Vrátili se společně. Chvíli mne přemlouvali, abych jim řekl, kde jsem zaměstnán a když to bylo zbytečné, byl jsem odvezen na MO VB v Krakovské ulici. Seděl jsem na chodbě. Bylo to tam zpustlé a špinavé, přepážky ze surového sololitu, dveře prokopnuté. Asi po půlhodině mne znovu odvezli k soudu. Ale z auta jsem už nevystoupil. Chvíli jsme tam stáli a viděl jsem, jak kapitán Rosický vybídl paní Schwarzovou, aby nastoupila do šestsettrojky. Do auta, kde jsem seděl, přisedl poručík Pokorný a odvezli mne do areálu budov StB v Bartolomějské ulici. Ve vrátnici už byla paní Schwarzová. Chvíli jsme spolu mohli mluvit, než si pro nás přišli. Mne odvedl poručík Pokorný, obsah rozhovoru by se spíše hodil do satirické povídky. Poručík mi řekl, že už vidí šéfa jak vyskakuje dva metry, že si z nich dělám srandu, když jim nechci říct, kde dělám a že celou předběžného zadržení podepsal sám generál.

Po poledni přišel kapitán Rosický, pod padesát, s dlouhými, drobně kudrnatými vlasy načesanými do mohutné hřívy. Podal mi ruku a řekl:

“Kapitán Rosický. Těší mne, pane Kordík, jestli se to tak dá říct?”

“Těší, těší, to víte, že těší. My se ještě mnohokrát uvidíme.”

“Neuvidíme. Proč bychom se měli vidět?”

“Já budu pracovat pro církev, vy proti církvi,”

“Neuvidíme.”

“I kdybychom se neviděli, budou za tím vaše ruce.”

“Neuvidíme.”

“Vy se mne bojíte?”

“Já se nikoho nebojím. Mne si ještě nikdo nevotočil.”

“To já se bojím. Svatý farář Arský říkal: “Dábla se nebojím, ale lidí se bojím.”

Asi po jedné hodině mne odvedli do cépézetky. Byla tam dlouhá, podle tvaru budovy několikrát lomená chodba s provozními místnostmi a celami. Musel jsem se sebe všechno svléknout a obléknout si tepláky bez spodního prádla. Tepláky po sobě používá několik zadržených, Marně jsem hledal delší teplákovou bundu. Když jsem jich měl asi šest na postavu vysokou 140 cm, vzdal jsem to. Obuv – pantofle bez ponožek. Estébáci zatím prohlíželi moje věci a dělali jejich seznam. Měl jsem podepsat nějaký papír, jehož část bachař zakrýval rukou. Řekl jsem, že si to chci přečíst. Bachař papír vzal a hodil ho na okno z chodby do kanceláře a řekl: “Odmítá podepsat.”

“Jakýpak ,odmítá podepsat’? Chci si to přečíst.” a podíval jsem se na estébáky, jak se dívají na toto porušení práva. Jejich pohled naznačoval, že mi nepomohou a že jen čekají, jak to dopadne. Bachař papír vzal a znovu jeho část zakrýval.

“Jak mohu podepsat, co jsem si nepřečetl?”

Bachař papír definitivně hodil oknem do kanceláře a řekl: “Odmítá podepsat.” Rozhlížel jsem se kolem, co tomu kdo říká a z pohledu a dokonce posušku bachařů bylo zjevné, že se dobře bavili. Byl jsem odveden do cely č. 17. Byla prázdná. Dvě postele, dvě stoličky, stolek, umyvadlo s vodovodem, záchod bez sifonu odporně smrděl. Zamřížované okno napůl otevřené.

Za chvíli přivedli hochu – recidivistu – od prokurátora, který na něho uvalil vazbu. Byl v tom popáté. Nedávno ho pustili z Minkovic, snadno se dostal pod vliv alkoholu a už nevystřízlivěl a mezitím kradl. Nyní čekal trest osm let. Přijímal vše s otupělou rezignovaností. Asi za hodinu ho odvedli. Nejspíš do vazby do Ruzyně. Mezitím mne odvedli na fotografování a snímání otisků prstů. Přátelé mi později řekli, že jsem se tomu měl pokusit vzepřít. Pár hodin jsem byl na cele sám. K večeři byla rybí pomazánka, chleba a mléko. Protože jsem nesnídal a neobědval, s velkou chutí jsem to snědl.

Před spaním jsem byl odveden do cely č. 5. Zároveň tam přivedli cikána, který byl poprvé stíhán za krádeže. Pracoval na letišti při vykládce a nakládce zavazadel. Chytili celou partu. Vykrádali cigarety, magnetofonové pásky a různé drobnosti.

Tato cela byla zařízena pro tři. Záchod byl se sifonem a protože tedy méně smrděl, byla pootevřena jen ventilace u okna.

Postele jsou kovové se sololitovou deskou, na ní je 5 cm silná molitanová matrace potažená plátnem. Menší podhlavník s čistým povlekem, čisté prostěradlo a dvě vojenské vlněné deky. Od stropu přes noc svítí dvě žárovky. K snídani byla řídká bílá káva a chleba. K obědu zeleninová polévka, kolínka s omáčkou bez masa. K večeři jakýsi bořč s vekou. K snídani čaj a kus mazance. K obědu krupicová polévka s vajíčkem a zelí s bramborovými knedlíky bez masa.

V sobotu dopoledne jsem byl odveden k výslechu. Vyslychal mne Pospíšil, hodnost neuvedl. Pochlubil se, že má vysokou školu. Při jednom z dalších výslechů jsem mu řekl: “Vy jste doktor, že jo? Psychologie.”

On na to odpověděl, že o tom nebudeme mluvit. Vysoký je asi 185 cm, s dobře živenou postavou. Nosí brýle na dálku. V podstatě se mne ptal, jak si představuji svoji případnou duchovní správu. Konkrétní představu zatím nemám a ani jsem o konkrétnostech nechtěl mluvit. Do protokolu jsem nadiktoval zhruba toto:

“Ztotožňuji se s prohlášením Charty 77 z 1. 1. 1977. Na činnosti hnutí Charty 77 se budu podílet, nakolik to budu považovat za potřebné pro společnost. Pro současnou dobu považuji hnutí Charty za potřebné. Ve svém případném budoucím působení v duchovní správě navážu na svoji činnost ve farním obvodu Libčeves. Budu se snažit, abych ještě více prospěl církvi a společnosti na základě nově nabytých zkušeností. Jsem přesvědčen, že společnosti mohu prospět více v duchovní správě než u soustruhu.”

Hned mi odevzdal předvolánku na úterý 6. 4. Do Přemyslovské ulice.

Po obědě přivedli do cely ještě jednoho pána, který se prý zapomněl dostavit k soudu. Způsobil zranění při autonehodě. Nařikal si na plotýnky a mohl ležet. Čas jsme si občas krátili hraním dámy vyrobené z chleba. V neděli po obědě jsem byl propuštěn. Nyní jsem si ten přísně utajený papír mohl přečíst. Byl tam napsán nástup 14.40. Takže mi přidali více než hodinu. A podpis poručík Pokorný. Hodinky se mi zastavily. Venku na kandelábru bylo 14. 08. Květná neděle se chýlila ke konci. Od vojny to bylo poprvé, co jsem ji prožil bez průvodu s ratolestmi. V úterý 6. 4. mne vyslychal opět Pospíšil a ptal se mne zase na moji představu mého působení v duchovní správě. Nadiktoval jsem zhruba toto:

“V mém případě by byla účast na hnutí Charty 77 a působení v duchovní správě v naprostém souladu. V případném budoucím působení v duchovní správě bych byl tolerantnější a měl bych více pochopení pro psychiku věřících.”

Opět mi předal předvolánku. Na 13. 4. V Přemyslovské ulici.

6. 4. jsem ulehnul s chřipkou. Intenzívně jsem se potil, takže jsem horečku rychle srazil. 8. 4. na Zelený čtvrtek jsem šel do katedrály, ale jen jsem se pozdravil s kolegy bez souhlasu. Nechtěl jsem tam zůstat, protože mi ještě nebylo dobře. Když jsem po čtvrt hodině odcházel, v průchodu před katedrálou byl kapitán Rosický. Nejprve se pokusil schovat se v naději, že si ho nevšimnu. Když viděl, že jdu k průchodu, odstoupil od zdi a zároveň se objevil poručík Pokorný. Byli z toho setkání zřejmě překvapeni. Musel jsem si s nimi podat ruku a pohovořit. Řekli, že se těší na úterní setkání.

V úterý na mne čekal Pospíšil před služebnou. Jak jsem si za chvíli uvědomil, ukázal mne tak sledovačům.

V kanceláři už byl Pokorný. Tentokrát už vůbec nepředstírali žádnou vážnost. Byla to spíše vzájemná rozcvička na otázky a odpovědi. Jakási srandička ve třech. Pospíšil řekl: “Nebudeme to zdržovat.” Když to řekl podruhé, už se to opravdu nedalo zdržovat.

Pokorný: “Nebylo by lepší, kdybychom se scházeli po kavárnách?”

“To víte, že se budeme scházet po kavárnách. Ale až za několik let, až to nebudete mít placený a budeme vzpomínat, jak jste nás honili.”

Pokorný se smíchem k Pospíšilovi: “Pan Kordík si totiž myslí, že budeme vystupovat ze Sboru.”

“Samozřejmě, že se obrátíte, a vy budete první.”

Pokorný: “Jak to? To proto, že jsem měkkej?”

“Ne, naopak. Vy jste tvrděj. Na vás je vidět, jak to berete vážně.” Myslel jsem na svatého Pavla.

“Pane Kordík, obdivuji váš optimismus.”

Odvedli mne k východu. Před kostelem Božského Srdce jsem zjistil, že jsem sledován a téměř dvě hodiny jsem se snažil sledovatelům uniknout. Jezdil jsem po Praze sem a tam. Jestli jsem unikl, to nevím.

V té době jsem dostal také vyrozumění o veřejném zasedání od Krajského soudu na 22. 4. Opět byl podepsán Zdeněk Pánek. Ale estébákům jsem řekl, že vím, co je zač a že to chápu jako jejich žert. Přátel jsem se ptal, zda by si to Kafka vymyslel nebo nevymyslel, aby kněze soudil syn kněze, že jsem Proces ještě nečetl. Většinou mi říkali, že to není kufkovské, ale speciálně realistické.

Při odvolacím řízení nebyla vůbec žádná asistence SNB. Dokonce ani StB nepřišla dělat “veřejnost”. Zdeněk Pánek nebyl předsedou senátu, jen členem senátu. Asi si StB uvědomila, že by z toho žertíku nic nevytěžila a že by si tím možná i uškodila. Tentokrát byl na mne pan Pánek nabroušen. Důkladně a soustavně si mne prohlížel, při jednání si vůči mně, nakolik mohl, přísazoval a bavil se se zapisovatelkou. Druhý přísedící bez zábran podřimoval.

Předseda senátu byl zralý na důchod. Patřil k typu lidí, kteří říkají: “Já se vám divím, proč to děláte. Hlavou zeď neprorazíte. Stejně ničeho nedosáhnete. Když jsem byl mladý, tak jsem taky divočil, ale nechal jsem toho. Co z toho člověk má?”

Při čtení důkladně překládal moje podání do mírné řeči, a co bylo nepřeložitelné, tak vynechal. Doslova nepřečetl snad ani jednu větu.

Když jsem řekl, že odvolání doplňuji námitkou, že soudce nebyl z lounského soudu, ale z mosteckého, všichni tři mne velice houževnatě přemlouvali, abych to nedělal, že v Lounech mají málo soudců a že to bylo z nařízení krajského soudu. A tak jsem dvakrát za sebou řekl:

“Ale já bych byl přece rád, kdybyste to do protokolu uvedl.”

Prokurátorka řekla zhruba toto: “Došlo ke zjištění nových skutečností. Navrhuji proto zrušení rozsudku, ale protože jednání obžalovaného bylo společensky nebezpečné, žádám spravedlivé potrestání.”

Porada trvala o tři minuty déle než těch obvyklých 10 minut.

Rozsudek zněl 6 měsíců s podmínkou na 2 roky. Měl jsem z toho radost. I když to nebylo úplné vítězství, i když to byl kompromis, jsem spokojen. Za současné situace jsem nic lepšího čekat nemohl. Ze zdůvodnění vyplynulo, že uznali neúčinnost odnětí souhlasu SKNV a nabytí právní moci až potvrzením ministerstvem kultury dne 26. 3. 1981. Právní argumentaci paragrafem 18, odst. 2 vl. n. č. 219/49 Sb. tedy zatím neuznali.

Dnes jsem vykonal pouť do Staré Boleslavi. Připojil jsem se tak k poutím na poděkování za uzdravení Jana Pavla II. po atentátu. Je příznačné pro situaci církve u nás, že kostel sv. Václava byl odpoledne, kdy jsem tam byl, zavřen, a kostel Panny Marie v podstatě také. Byla otevřena jen předsíň, odkud lze skleněnými dveřmi nahlížet dovnitř. Vzpomněl jsem na své kolegy kněze, kteří jsou v této době ve vězení i na vězňené laiky, jejich spolupracovníky a děkoval jsem za svoji svobodu.

V Libčevsi 13. května 1982, na památku všech událostí, které se v historii tohoto dne staly.

PŘÍLOHY

Zákon 218/49 Sb.

ze dne 14. 10. 1949 o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem.

Národní shromáždění republiky Československé se usneslo na tomto zákoně:

§ 1 Osobní požitky duchovních.

Stát poskytuje podle dalších ustanovení zákona osobní požitky duchovních církví a náboženských společností, kteří působí se státním souhlasem v duchovní správě, v církevní administrativě nebo v ústavech pro výchovu duchovních. Státní úřad pro věci církevní může vyjímečně v dohodě s ministrem financí přiznat osobní požitky i duchovním, kteří jsou jinak činní.

§ 2 Státní souhlas lze udělit jen duchovním, kteří jsou československými státními občany, jsou státně spolehliví a bezúhonní a splňují i jinak všeobecné podmínky pro přijetí do státní služby. Stát.úř. pro věci církv. Může v případech hodných zvláštního zřetele prominout podmínku státního občanství.

§ 3 /1/ Osobní požitky duchovních tvoří: a – základní plat, b – hodnostní přídavek, c – odměna za vyšší výkon. /2/ Částky základního platu, způsob a míru jeho zvyšování, podmínky pro přiznání hodnostního přídavku a jeho výši, jakož i podmínky pro přiznání odměny za vyšší výkon a podrobnosti o této odměně stanoví vláda nařízením.

§ 4 Náhrada cestovních, stěhovacích a jiných výloh. Duchovní, kteří mají nárok na osobní požitky, mají též nárok na náhradu cestovních, stěhovacích a jiných výloh podle obecných předpisů.

§ 5 Povinnost vyučovati náboženství. Duchovní působící v duchovní správě jsou povinni vyučovati bezplatně náboženství na školách, není-li o vy-učování náboženství jinak postaráno. Rozsah této povinnosti a bližší její úpravu stanoví v dohodě s ministrem školství, věd a umění nařízením ministr, který řídí Státní úřad pro věci církevní.

§ 6 Sociální dávky. Sociální dávky, zejména dávky na nezaopatřené děti a pensijní zabezpečení duchovních a jejich rodinných příslušníků se poskytuje podle obdoby předpisů platných pro státní zaměstnance. Podrobnosti stanoví vláda.

§ 7 Působení a ustanovení duchovních. /1/ Duchovenskou /kazatelskou/ činnost v církvích a náboženských společnostech mohou vyvíjeti jen osoby, které mají k tomu státní souhlas a které vykonají slib. Znění slibu stanoví vláda nařízením. /2/ Každé ustanovení /volba, jmenování/ těchto osob vyžaduje předchozího souhlasu státu. /3/ Uprázdňená místa jest obsaditi nejdéle do 30 dnů. Nestane-li se tak, může stát učiniti potřebné opatření k zajištění řádného chodu duchovní správy, církevní administrativy nebo výchovy duchovních.

§ 8 Věcné náklady. /1/ Stát nahradí církvím a náboženským společnostem podle jejich schváleného rozpočtu řádné věcné náklady spojené s výkonem bohoslužeb a jiných náboženských úkonů i s církevní administrativou. /2/ Na mimořádné věcné náklady poskytne stát v odůvodněných případech zvláštní pomoc.

§ 9 Rozpočty. /1/ Zástupci církví a náboženských společností a správcové církevního majetku jsou povinni sestavovat rozpočty a závěrečné účty a předkládat je St. úř. pro věci církevní ke schválení. /2/ Rozpočty na řádné věcné náklady sestavují se podle skutečných potřeb a to podle zásad státního rozpočtu; podrobnosti St. úř. pro v. c. v dohodě s ministrem financí.

§ 10 Majetek. /1/ Stát dozírá na majetek církví a náboženských společností. /2/ Zástupci církví a náboženských společností a správci církevního majetku sestaví soupis veškerého movitého a nemovitého jmění a majetkových práv církví a náboženských společností, jejich složek, komunit, ústavů, nadací, kostelů, obročí, fondů a předloží jej do tří měsíců od počátku účinnosti tohoto zákona Stát. úř. pro v. c. /3/ Jakékoliv zřízení nebo zabavení majetku církví a náboženských společností vyžaduje předchozího souhlasu státní správy.

§ 11 Zánik závazků. /1/ Veškerý soukromý a veřejný patronát nad kostely, obročimi a jinými církevními ústavy přechází na stát. /2/ Veškeré závazky přispívat na účely církví a náboženských společností, jejich složek, komunit, ústavů, nadací kostelů, obročí a fandů opírajících se o patronát nebo o jiné právní důvody nebo dlouholeté zvyklosti, zanikají, s výjimkou závazků členů církví a náboženských společností, vyplývajících ze zřízení státem schválených.

§ 12 Učiliště pro výchovu duchovních. Stát vydrží učiliště a ústavy pro výchovu duchovních.

§ 13 Trestní ustanovení. Jednání nebo opomenutí odporujícím tohoto zákona nebo předpisům vydaných podle něho, trestá se, nejde-li o čin trestný soudně, okresní národní výbor jako správní přestupek pokutou do 100 000 Kčs /v tehdejší měně/. Pro případ nedobytnosti pokuty vyměří se zároveň podle míry zavinění trest vězení do 6 měsíců.

§ 14 Zrušení ustanovení. Všechny předpisy, které upravují právní poměry církví a náboženských společností, se zrušují.

§ 15 Účinnost a provedení zákona. Tento zákon nabývá platnosti dnem I. listopadu 1949; provedou jej všichni členové vlády.

Vládní nařízení 219/49 Sb.

ze dne 18. 10. 1949 o hospodářském zabezpečení církve římskokatolické státem.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 14. 10. 1949 č. 218 Sb. o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem:

§ 1 /1/ Duchovní jsou zaměstnanci církve. /2/ Osobní požitky poskytuje stát, pokud s jeho souhlasem působí v duchovní správě, duchovní administrativě nebo ústavech pro výchovu duchovních.

§ 2 /1/ Duchovní působící v duchovní správě jest světský nebo řeholní duchovní, který se souhlasem státu vykonává buď samostatně nebo pomocně duchovní správu v určitém farním obvodu na místě zřízeném se státním souhlasem. /2/ Duchovní správou se rozumí duchovenská péče o katolíky určitého farního obvodu, jakož i o výkon církevních úkonů z ní plynoucích. /3/ Pomocní duchovní mohou být ustanoveni, vyžadují-li to potřeby duchovní péče. /Rozsáhlost farního obvodu, početnost farníků, pastorační ve veřejných ústavech, např. v nemocnicích apod./

§ 3 Duchovní působící v církevní administrativě jsou duchovní zaměstnaní se souhlasem státu v konsistořích a členové kapitul na místech zřízených se státním souhlasem.

§ 4 Duchovní působící v ústavech pro výchovu duchovních jsou duchovní působící se souhlasem státu jako učitelé bohosloveckých učilišť a jako činovníci v kněžských seminářích na místech zřízených se státním souhlasem.

§ 5 /1/ Za místa zřízená se státním souhlasem se považují ta místa, která St. úř. pro v. c. po slyšení příslušného církevního orgánu za takové prohlásí. /2/ Zřízení nových míst vyžaduje souhlas St. úř. pro v. c. v dohodě s min. financí.

§ 6 Duchovním, kteří jsou jinak činní než je uvedeno v § 1, odst. 2, může SÚC v dohodě s min. financí po slyšení příslušného církevního orgánu přiznati osobní požitky, požádají-li o to písemně.

§ 7 Na místa zřízená se st. souhlasem mohou být ustanoveni a osobní požitky podle tohoto nařízení mohou pobírat jen duchovní, kteří jsou čl. Státními občany, státně spolehliví, bezúhonní a vyhovují i jinak všeobecným podmínkám pro přijetí do státní služby. /2/ V případech hodných zvláštního zřetele povoluje SÚC výjimku, pokud jde o čl. Státní občanství, a to na žádost duchovního, nebo příslušného církevního orgánu anebo z moci úřední.

§ 8 /1/ Osobní požitky duchovních uvedených v § 1, odst. 2, tvoří základní plat, hodnostní přídavek a odměna za vyšší výkon. Vyplácejí se stejně jako služební příjmy státních zaměstnanců. /2/ Duchovním, kteří zastávají úřad spojený se zvláštní zodpovědností, může být přiznán hodnostní přídavek. Mimořádná pracovní zatížení duchovního, jeho veřejná činnost, jakož i jeho podíl na budovatelském úsilí pracujícího lidu mohou být zhodnoceny odměnou za vyšší výkon.

§ 9 /1/ Základní plat činí 36 000 Kčs ročně [v tehdejší měně] a zvyšuje se po každých třech letech započítatelné služební doby o 3 600 Kčs ročně, nejvýše však celkem 12 krát. /2/ Započítatelnou služební dobou se rozumí doba strávená v církevní funkci, ve veřejné nebo vojenské službě a ve službě soukromé, a to ve stejném rozsahu jako u státních zaměstnanců. /3/ Základní plat se snižuje o jiný stálý příjem, jehož duchovní požívá z veřejných prostředků. Toto ustanovení se nevztahuje na odměny za výkon duchovenské péče ve veřejných ústavech, na

odměny za vyučování náboženství na školách, na platy členů vlády, sboru pověřenců, Národního shromáždění, Slovenské národní rady, a na odměny členů národních výborů.

§ 10 Duchovním náleží dávky na děti osvojené a na schovance obdobně podle předpisů platných pro státní zaměstnance.

§ 11 /1/ Pro přiznání hodnostního přídatku zařazují se duchovní podle míry odpovědnosti a podle významu zastávaného úřadu do těchto skupin:

I. Samostatní duchovní správce, duchovní s funkcí dozorců a úředníci konsistoří.

II. Představení kněžských seminářů, učitelé bohosloveckých učilišť, konsistorních kancelářů, ordinariátní sekretáři a sídelní kanovníci.

III. Dignitáři kapitul, generální a kapitulní vikáři, světící biskupové a opati.

IV. Arcibiskupové, diecézní biskupové a apoštolští administrátoři.

/2/ Hodnostní přídatek činí ročně: V I. stupnici 12 000 Kčs, ve IV. Stup. 48 000 Kčs. /3/ duchovním zařazeným do I. a II. stupnice přiznává hodnostní přídatek Krajský národní výbor, duchovním zařazeným do III. a IV. stupnice SÚC.

§ 12 /1/ Odměna za vyšší výkon činí nejvýše 2 000 Kčs měsíčně. Úhrn odměn nesmí přesahovati 15% celkového nákladu na základní platy a hodnostní přídatky. /2/ O přiznání odměny a její výši rozhoduje po slyšení příslušného církevního orgánu u duchovních KNV.

§ 13 Duchovním náleží náhrada cestovních, stěhovacích a jiných výloh na nezbytně nutné služební cesty obdobně podle předpisů platných pro státní zaměstnance. /2/ Cesty jest předem hlásiti ONV trvalého úředního působiště, vyjma cesty, které nestrpí odkladu. /3/ Cestovní účty se předkládají měsíčně ONV, aby je upravit a předložil KNV k rozhodnutí o náhradě.

§ 14 /1/ Duchovní v duchovní správě jsou povinni bezplatně vyučovati náboženství na školách I. a II. stupně, není-li ve farním obvodě o vyučování postaráno zvláštním učitelem náboženství. /2/ Bezplatná vyučovací povinnost činí u pomocných duchovních 10 hodin týdně, u samostatných duchovních správců 8 hodin týdně; duchovní s funkcí dozorců tuto povinnost nemají. /3/ Do rozsahu bezplatné vyučovací povinnosti se započítává cesta do školy a zpět, činí-li vzdálenost školy od bydliště alespoň 1,5 km, a to tak, že se 4 km počítají za 1 vyučovací hodinu. /4/ Nedosahuje-li v některém farním obvodu celkový počet všech vyučovacích hodin rozsahu stanoveného v odst. 2, považuje se bezplatná vyučovací povinnost duchovního za splněnou. /5/ Převyšuje-li vyučovací rozsah bezplatné vyučovací povinnosti, honorují se nadpočetné vyučovací hodiny, cesty v to nepočítaje, podle příslušných předpisů, a za cesty tam a zpět přísluší duchovnímu náhrada podle § 13 odst. 1. /6/ Jestliže duchovní v některém týdnu bez vlastního zavinění nemohl splniti vyučovací povinnost, nemá to za následek zkrácení honoráře za nadpočetné vyučovací hodiny v jiných týdnech.

§ 15 /1/ Duchovní a jejich rodinní příslušníci mají nárok na penzijní zabezpečení obdobně podle předpisů platných pro státní zaměstnance. /2/ Penzijní základnu tvoří 75 % posledně dosaženého základního platu a hodnostního přídatku.

§ 16 /1/ jakoukoliv duchovenskou činnost mohou vykonávat světští i řeholní duchovní jen se státním souhlasem. /2/ Státní souhlas si duchovní vyžádá od KNV svého trvalého bydliště, po případě jeho prostřednictvím od SÚC – duchovní III. stupnice – nebo vlády – duchovní IV. stupnice.

§ 17 /1/ Každé ustanovení duchovního na místo se státním souhlasem vyžaduje předchozí souhlas státu. /2/ Tento souhlas si vyžádá písemně příslušný církevní orgán u pomocných duchovních a u duchovních I. a II. stupnice od KNV, u duchovních III. stupnice od SÚC. Jmenování duchovních IV. stupnice vyžaduje předchozí souhlas vlády.

§ 18 /1/ Ustanovení duchovního bez předchozího státního souhlasu má za následek, že se duchovním nedostane osobních požitků a místo se považuje za uprázdněné. /2/ Pozbude-li duchovní způsobilosti pro ustanovení ve smyslu § 7, odst. 1, projedná orgán příslušný podle § 17, odst. 2 případ s příslušným církevním orgánem; ne-bude-li do 14 dnů zjednána náprava, požádá, aby příslušný církevní orgán duchovního odstranil a rozhodne současně, nemá-li být duchovnímu zastavena výplata osobních požitků. Nevyhoví-li církevní orgán žádosti za odstranění duchovního do 14 dnů, považuje se místo za uprázdněné. /3/ Uprázdňená místa jest obsaditi nejdéle do třiceti dnů; po uplynutí této lhůty může učiniti stát opatření potřebné k zajištění řádného chodu duchovní správy, církevní administrativy nebo výchovy duchovních. V odůvodněných případech může SÚC výjimečně povolití prodloužení lhůty.

§ 19 /1/ Předpokladem výkonu duchovenské činnosti je složení slibu věrnosti Československé republice. /2/ Slib zní: "Slibuji na mou čest a svědomí, že budu věren Československé republice a jejímu lidově demokratickému zřízení a že nepodniknu nic, co by bylo proti jejím zájmům, bezpečnosti a celistvosti. Budu jako občan lidově demokratického státu plnit svědomitě povinnosti, jež vyplývají z mého postavení a vynasážím se podle svých sil podporovat budovatelské úsilí směřující k blahu lidu." /3/ Tento slib skládají pomocní duchovní a duchovní I. stupnice do rukou předsedy ONV, duchovní II. stupnice do rukou předsedy KNV, duchovní III. stupnice do rukou ministra, pověřeného řízením SÚC, a duchovní IV. stupnice do rukou předsedy vlády.

§ 20 /1/ O každém duchovním vede KNV evidenční list, do něhož se zapisují osobní daty rozhodná pro služební poměr, pro přiznání a výměru osobních požitků a pro nárok na sociální dávky. /2/ Duchovní oznámí tato data ihned, jakmile byl poprvé ustanoven a oznamuje všechny změny, které se týkají jeho služebního poměru.

§ 21 /1/ Osobní požitky podle tohoto nařízení nahrazují všechny dosavadní stálé požitky, které duchovnímu plynou z jejich povolání, nebo v souvislosti s ním, z výnosu obročí, z patronátních a všelijakých jiných závazků, nebo ze státních prostředků, po případě z veřejných fondů podle dosavadních právních předpisů, jakož i všechny individuální osobní přídatky, podpory, výpomoci nebo odměny. /2/ Ustanovení odst. 1 se nevztahuje na platy a odměny uvedené v § 9, odst. 3, větě druhé.

§ 22 (1) Stát hradí církvi řádné věcné náklady a náklady na obstarávání prací osobami, které nejsou duchovními.

(2) Na mimořádné věcné náklady poskytne stát v odůvodněných případech zvláštní pomoc.

§ 23 /1/ Věcné náklady jsou náklady bohoslužebné a náklady správní. /2/ Náklady bohoslužebné rozumějí se náklady na církevní budovy, bohoslužebná zařízení a bohoslužebné úkony. /3/ Náklady správní jsou náklady spojené s provozem církevních úřadů.

§ 24 /1/ Řádnými náklady jsou náklady každoročně pravidelně se opakující. Patří k nim náklady na běžné udržovací opravy budov a vnitřního zařízení. /2/ Mimořádnými náklady se rozumějí investice stavební i nestavební, nákladné opravy vnitřního zařízení apod.

§ 25 /1/ Výše řádných věcných nákladů se zkoumá v rámci diecéze na základě dílčích rozpočtů a závěrečných účtů jednotlivých církevních složek v obvodu diecéze. /2/ Rozpočty musí být sestaveny podle zásad státního rozpočtu, při čemž jest dbáti naprosté úspornosti. Blíže pokyny pro sestavování rozpočtů i závěrečných účtů vydá SÚC v dohodě s ministerstvem financí. /3/ Z dílčích rozpočtů jednotlivých složek svého obvodu sestaví konsistoře celkový rozpočet diecézní na příští rok, který předloží do konce měsíce března běžného roku SÚC ke schválení spolu s obdobně vypracovaným závěrečným účtem za minulý rok. /4/ Pro rok 1950 jest nutno předložit rozpočet do 15. 11. 1949.

§ 26 /1/ Na základě předložených rozpočtů a závěrečných účtů vyměří SÚC částku nutnou k úhradě skutečné potřeby jednotlivých diecézí. /2/ Skutečné potřeby je rozdíl mezi celkovým, celoročním vydáním a příjmem. /3/ Do příjmu se započítává výnos veškerého nemovitého i movitého majetku církevního bez rozdílu, zda doposud sloužil k úhradě nákladů osobních nebo věcných, dále výnos všech majetkových práv, jakož i sbírky, dary, dědictví, odkazy a veškeré ostatní příjmy, s výjimkou štolových poplatků. /4/ Aby byl získán podklad ke zjištění příjmů podle předchozího odstavce, provedou konsistoře soupis veškerého majetku a majetkových práv všech církevních složek v obvodu diecéze, včetně jednotlivých komunit ústavů, nadací, kostelů, obročí a fondů. /5/ Soupisy majetku předloží konsistoře do 31. 12. 1950 SÚC, jemuž budou pravidelně ročně hlásiti změny ve stavu majetku ke dni 31. 12. každého roku.

§ 27 Stát dozírá na církevní majetek tím, že zkoumá církevní hospodaření a vyhrazuje si schválení všech důležitých majetkově právních jednání týkajících se tohoto majetku. Výkon působnosti jednotlivých orgánů upraví SÚC.

§ 28 /1/ O zvláštní pomoc na mimořádné věcné náklady žádají jednotlivé církevní složky SÚC prostřednictvím konsistoře. /2/ Žádost je nutno doložit takovými doklady, z nichž by bylo patrné, že potřeba je nezbytná, že se uspokojuje hospodárně a že je na ni v jednotlivém hospodářském plánu pamatováno.

§ 29 Na stát přechází patronát nad ř.k. kostely, obročími a jinými církevními ústavy, vykonávaný dosud veřejnými fondy a nadacemi, osobami, okresy, kraji a ostatními veřejnoprávními korporacemi, dále patronát na majetku, na který se vztahují zákony ze dne 18. 4. 1919 č. 215 Sb. o zabránění velkého majetku pozemkového, ze dne 11. 7. 1947 č. 142 o revizi první pozemkové reformy, ze dne 21. 3. 1946 Sb. o nové pozemkové reformě /trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě/. Dekret prezidenta republiky z 21. 6. 1945 č. 12 o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku, nař. Slovenské národní rady ze dne 23. 8. 1945 č. 104 Sb. n. SNR, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku a Fondech národní obnovy, jakož i veřejný a soukromý patronát.

§ 30 Stát vykonává patronát tak, že prezentuje příslušnému ordináři vhodné uchazeče na uprázdněná obročí. /2/ Konkurzy na uprázdněná obročí vypisuje příslušná konsistoř vždy v nejbližším čísle Věstníku katolického duchovenstva. Konsistoř předloží státu žádosti všech uchazečů a v předkládací zprávě označí uchazeče, jež nepokládá za způsobilé k prezentaci. Zamítavé stanovisko je nutno řádně odůvodnit důvody, jež nejsou v rozporu s právním řádem ČSR. Z uchazečů, kteří nebyli důvodně zamítnuti, prezentuje stát toho, jehož uzná za nejzpůsobilějšího. Příslušný ordinář je povinen udělit prezentovanému církevní úřad do 14 dnů ode dne prezentace. Neučiní-li tak ve stanovené lhůtě, má se za to, že prezentovanému byl úřad udělen.

§ 31 Veškeré závazky přispívat na účely církve, jejich složek, komunit, ústavů, nadací, kostelů, obročí a fondů, opírající se o patronát nebo jiné právní důvody nebo dlouholeté zvyklosti, zanikají.

§ 32 /1/ Ústavy pro výchovu duchovních jsou bohoslovecká učiliště a kněžské semináře. /2/ Stát hradí jejich osobní i věcné náklady.

§ 33 Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1949; provede jej ministr pověřený řízením SÚC v dohodě s ministrem financí.

Zápotocký v.r., Dr. Čepička v.r.

Vyhláška 169/1953

ministerstva financí ze dne 6. 6. 1953, již se vyhlášují nové platové sazby státních zaměstnanců – Úřední list ČSR ze dne 13. 6. 1953, částka 75. /Výňatek/

Čl. 1 Po provedené reformě ... platy duchovních církví a náboženských společností, jejichž osobní požitky jsou upraveny podle zákona 218/49 Sb. a vládních nařízení k jeho provedení, výše základního platu se upravuje při započitatelné době pro časový postup od počátku do konce roku na Kčs měsíčně:

Od	1. – 3. roku	696 Kčs	od 19. – 21. r.	1056 Kčs
	4. – 6.	756	22. – 24.	1094
	7. – 9.	816	25. – 27.	1152
	10. – 12.	876	28. – 30.	1208
	13. – 15.	936	31. – 33.	1226
	16. – 18.	996	34. – 36.	1278
			37. a výše	1332

Výše hodnostního přídatku je ve stupnici I.: 200 Kčs, v II.: 340 Kčs, v III.: 520 Kčs, ve IV.: 600 Kčs. Odměna za vyšší výkon nejvýše měsíčně 400 Kčs.

Účinnost je od 1. 6. 1953

Vládní nařízení 47/1981 Sb. ze dne 28. dubna 1981

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 3, odst. 2 zákona č. 218/1949 Sb.:

§ 1 /1/ Základní plat duchovních církví a náboženských společností, kteří působí se státním souhlasem v duchovní správě, v církevní administrativě nebo v ústavách pro výchovu duchovních, činí měsíčně při započitatelné době duchovenské činnosti /služební době/

kratší než 3 roky 1000 Kčs

od dovršených	3 do 6 roků	1060
od	“ 6 do 9	1120
od	“ 9 do 12	1180
od	“ 12 do 15	1240
od	“ 15 do 18	1300
od	“ 18 do 21	1350
od	“ 21 do 24	1400
od	“ 24 do 27	1450
od	“ 27 do 30	1500
od	“ 30 do 33	1540
od	“ 33 do 36	1580
delší než	36 roků	1620

/2/ vyšší základní plat náleží duchovním, počínaje měsícem, ve kterém jim uplynula doba dalších tří roků započitatelné duchovenské činnosti.

§ 2 Hodnostní přídatek duchovních může činit nejvýše v I. stupnici 700 Kčs, ve II. stupnici 840 Kčs, ve III. stupnici 1020 Kčs, a ve IV. stupnici 1100 Kčs.

§ 3 Odměna za vyšší výkon duchovních může činit v jednotlivých případech nejvýše 600 Kčs měsíčně. /2/ Úhrnná částka těchto odměn v rámci okresu a kraje může dosáhnout nejvýše 15 % celkového nákladu na základní platy a hodností přídatky duchovních.

§ 4 Zrušují se: 1. ustanovení § 9 odst. 1, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1 vládního nařízení č. 219/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církve římskokatolické státem, 2. ustanovení § 9 odst. 1, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1 vládního nařízení č. 220/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církve československé státem, 3. ustanovení § 9 odst. 1, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1 vládního nařízení č. 221/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení evangelických církví státem, 4. ustanovení § 9 odst. 1, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1 vládního nařízení č. 222/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církve pravoslavné státem, 5. ustanovení § 9 odst. 1, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1 vládního nařízení č. 223/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení náboženských společností státem.

§ 5 Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. 5. 1981.

Dr. Štrougal v. r.

I. M. Jirous: Stalo se něco hrozného

poprvé uveřejněno v samizdatové revue Dialogy 1979/2-3. Převzato z Magorova zápisníku.

/Diváka, a nikoli život, vpravdě zrcadlí umění. /

Oscar Wilde

Před několika lety, když se začal rýsovat koncept druhé kultury, byla nám občas položena otázka: Co říkáte těm, kteří jsou podle vás v tzv. první kultuře, hrají tam dobrou hudbu, interpretují dobré divadlo, třeba Shakespeara. Odpovídali jsme, že to jsou zločinci. Protože v situaci, kdy se nesmějí hrát hry současných českých dramatiků, kdy se nesmí hrát jakákoli hudba, je ten, kdo se podílí na vytváření umělé kulturní mlhy, která jako těžký příkrov leží nad těmito fakty spoluúčastníkem zločinu. Hrát pro turisty z NSR v kostele Bacha a neprotestovat proti tomu, že Plastici nesmějí hrát Zácpu, je zločin. Hrát Shakespeara, když se nesmí hrát Havel, je zločin.

A na to bylo slýchat námitku: Co tedy chcete? Vždyť pak by tady už nebyla vůbec žádná kultura. To je právě ten ideální stav odpovídali jsme; protože pak si kulturu budou muset vytvářet lidi sami. Protože potřeba kultury je pro člověka bytostná.

To byla teorie, nebo, lépe řečeno, to byla naděje. Jeden z nejkrásnějších pocitů, které znám, je duchovní satisfakce. Ne škodolibé zadostiučinění, že jsme někdy měli pravdu, ale živý úžas nad tím, že to, v co jsme doufali a o čem jsme snili, se naplňuje, že je to součástí reality. Že to je. Tak mi bylo večer 18. května 1979 na faře v Libčevsi, kde ansámbl kněze Josefa Kordíka hrál Wildeovu hru Salome.

Kordík ve stručném úvodu zdůraznil, že se snaží navázat na tradici českého ochotnického divadla. Nemohl učinit lépe. Jakkoli pejorativně dnes lidem, odkojeným konzumací odlidštěného televizního establishmentáckého umění, zní slova ochotnictví nebo amatérismus, v těchto slovech je klíč k pochopení smyslu druhé kultury. Druhá kultura totiž nemá ambice. Nechce přesáhnout sebe sama v tom smyslu, aby mohla být chápána jako jakási záloha první kultury - jak se to někdy děje na Západě, viz například osud některých punkových hudebníků. Smyslem kultury není být účasten na duchovní hitparádě zhovadilého světa. Smysl kultury je buď religiózní, nebo není žádný. Je v oslovení lidí jsoucích ve společenství. Je v plné účasti podílníka na vytváření bleskového okamžiku, v němž se tomu, kdo je v té chvíli tvůrcem, a tomu, kdo je v té chvíli divákem, ukazuje v ostrém průzoru sakrální povaha světa.

Představení Salome v Libčevsi bylo zbaveno všech úskalí, která s sebou nese odlidštěný a ambiciózní profesionální projev: Vzácná směsice evidentních hereckých talentů a beznadějných ochotníků, sklenutá křišťálovým Wildeovým textem, který se zničit nedá - a napnutá na dva hroty režijní koncepce, evidentní Kordíkovy a zákeřné Charlieho Soukupa v pozadí, vytvořila nezapomenutelný spektakl, při němž bylo možno chápat, proč mělo vždycky divadlo tak významnou roli v kulturních dějinách.

Co se na scéně přesně dělo, se vymyká mému popisu. Sluší-li se v recenzi vyzdvihnout brilantní výkony, nepochybně nejskvělejší byla Herodia Oliny Rychtářové. S bravurou zralé ženy, bezpečně zvládajíc svůj part, ironizovala jak hru samu, tak svého divadelního chotě. S živočišnou lehkostí udržovala hru na pomezí tragédie a absurdního dramatu. Herodes Milana Hodka jí byl velmi důstojným partnerem; co mu scházelo na Herodiině lehkosti, vyrovnával úspěšně jeho smaragdově zelený kostým. Rovněž Salome Nadi Cachové se vymykala ochotnickému výkonu, až na to, že virtuózně oscillovala mezi procítěným výkonem a záchvaty smíchu z vážnosti své role.

Jestliže o těchto výkonech lze uvažovat ve vyšších sférách než jen ochotnických, byl projev čtvrtého hlavního aktéra, Jana Křtitele Zdeňka Buka a komparsu (o dvou výjimkách se zmíním) povýtce ochotnický. Mladý Syřan Bohuslava Kaplana, který s nenapodobitelnou intonací nesčíslněkrát opakoval "Princezno, nedělejte to, stane se něco hrozného", byl stejně integrální součástí představení jako dokonale uměřený, byť i efektní výkon Marie Soukupové (druhá výjimka) nebo panensky cudný projev Veroniky Němcové (první výjimka), který nás nenechal na pochybách, že by z ní mohla vyrůst "skutečná" herečka. Ale o to našťestí vůbec nejde. A s respektem je nutno zmínit part samotného režiséra Kordíka, který byl jediný, kdo dokonale naplnil reguli ochotnického divadla. Když jako jeden z Nazarénských mluvil s veškerou vážností cosi o příchodu Mesiáše, herci i auditorium se váleli smíchy. To právě souvisí s principem dvojího režie, který se na úspěchu představení podílel. Kordík pojal jeho koncepci se vši seriózností, bez níž si zřejmě divadlo představit nedovede. Jednou, když odjel ze zkoušky, řekl Charlie Soukup, zloduch v pozadí: Tak takhle by to nešlo.

A začal za zády oficiálního režiséra představení ničit. Ani jedno pojetí nezvítězilo plně - díky nedůslednosti ansámblu -, ale právě z prolínání obou koncepcí vzniklo podivuhodně proměnlivé představení, které se chvílemi z ochotnického divadla propadalo do absurdního dramatu a plynule přecházelo přes skvělé civilistní zásahy Oliny Rychtářové (zapálení si startky na pódiu) přímo do transcendentna. O hudební složce představení - kde jsem s potěšením zaznamenal svoje zamilované tango "Elizabet...", bohužel jen v instrumentálním provedení -, korunované marnou snahou "Bobše" Rösslera a Davida Němce zahrát Dover Beach od Fugs, lépe nehovořit.

O čem však stojí za to mluvit: v tom bláznivém kaleidoskopu, který nám Kordíkův a Soukupův spolek předvedl, se najednou ocitla dvě tři místa, skrze něž bylo jako skrz černou díru cítit tragičnost, nicotu i velkolepost světa. Místa, kdy jezdil mráz po zádech, a kdy publikum, bavící se až k slzám, zmlklo, a bylo si vědomo toho, že je účastníkem transcendentálního zázraku umění. Jistěže se o to zasloužil především Wildeův text. Ale nedovedu si představit oficiální scénu, která by nám ho umožnila prožít hlouběji.

Červen 1979

zdroj: <http://www.amaterskedivadlo.cz/main.php?data=txt&id=8197>

* * *

Poznámky zpracovatele - Miroslav Svoboda, Sdružení občanů Exodus, leden 2018:

- barevně odlišená jména ponechána dle zdroje <http://www.cibulka.com/poci/1.htm>
- číslované odkazy na dokumenty v příloze, které ale odpovídající čísla postrádaly, byly převedeny do poznámek pod čarou na příslušné stránce
- doplněn § 4 vládního nařízení 47/1981
- opraveny evidentní překlepy
- na závěr námi připojen text I. M. Jirouse *Stalo se něco strašného*